

št. 210 (20.838) leto LXIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 včas Zákriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gorici pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SOBOTA, 7. SEPTEMBRA 2013

GOSTIŠČE TURK

Ribje in mesne specialitete ter jedi s tartufi

10% Popust ob rezervaciji

Tel: +386-5-639-25-95
gostisce_turk@siol.net

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
Conversioni in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

3 0 9 0 7

1,20 €

Divizije papeža Frančiška

MARTIN BRECELJ

Na pobudo papeža Frančiška bodo danes na Trgu sv. Petra v Rimu in v nič koliko drugih krajih po vsem svetu molitvena bdenja za mir v Siriji. K pobudi so se pridružili številni pripadniki drugih verstev, pa tudi mnogi neverujuči.

Nekateri se sprašujejo, ali ima pobuda protiamerško ost spričo dejstva, da se je papež zanj odločil po več kot dveh letih divjanja državljanske vojne v Siriji šele tedaj, ko je ameriški predsednik Obama napovedal vojaško posredovanje, da bi ožigosal uporabo kemičnega orožja s strani Asadovega režima. Toda v Vatikanu podarajo, da je treba ne samo ustaviti pokole v Siriji, ampak tudi preprečiti, da bi se vojni plameni razširili na ves Bližnji vzhod in dobiti celo svetovne razsežnosti.

Sicer pa zgodovinska izkušnja v Iraku, Afganistanu in še kje dokazuje, da vojaške odprave, kakršno načrtuje Obama, problemov ne rešujejo, ampak jih večkrat celo poglabljajo. Represija na mednarodni ravni bi bila upravičena in smotrina le, če bi jo izvajala - podobno kot na državni ravni - splošno priznana mednarodna oblast super partes.

Bodo molitve in post kaj zaledli? Papeževa pobuda se prvi hip lahko zazdi kot nemočno zatekanje vase lepih duš pred zahtevnimi zgodovinskimi izzivi. Saj, tudi Stalin se je nekoč spraševal, koliko divizij lahko papež razvrsti na svetovnem prizorišču. Danes vemo morda bolje kot kdaj prej, da pogledi in prepričanja navadnih ljudi nekaj pomenijo, in to ne le v demokraciji, saj zmorejo zrušiti celo Berlinski zid.

VRH V SANKT PETERBURGU - Gospodarska vprašanja ostala v ozadju

Države skupine G20 glede Sirije neenotne

Enajst držav za odgovor na kemični napad, Putin napovedal pomoč Asadu

FILM - V Benetkah Zoranu štiri priznanja

Biček zmagal na Tednu kritike

BENETKE - Film goriškega režisera Mattea Oleotta Zoran, moj nečak idiot je na Tednu kritike na festivalu v Benetkah prejel nagrado publike, protagonist Giuseppe Battiston pa nagrado za najboljšega igralca. Film je prejel še dve manjši nagradi. Najboljši film na Tednu kritike pa je prvenec slovenskega režisera Roka Bička Razredni sovražnik.

Na 10. strani

SANKT PETERBURG - Vrh skupine G20 v Sankt Peterburgu se je včeraj končal brez enotnega sporočila glede krize v Siriji, je pa 11 držav pozvalo k odločnemu odgovoru na nedavni napad s kemičnim orožjem, čeprav vojaško posredovanje ni izrecno omenjeno. Ob robu srečanja sta se vendarle sezvala predsednika Rusije in ZDA, Vladimir Putin in Barack Obama, ki pa glede reševanja sirske krize ostajata na nasprotnih bregovih.

Putin je na novinarski konferenci po koncu vrha tudi napovedal, da bo Rusija pomagala Siriji v primeru napada iz tujine. "Bomo pomagali Siriji? Bomo," je odgovoril Putin in dodal, da Rusija že pomaga tej državi z dobavo orožja ter gospodarskim in humanitarnim sodelovanjem.

Na 2. strani

NOVA GORICA Lojzka Bratuž je častna občanka

Na sinočnji slavnostni seji novogoriškega mestnega sveta, ki je potekala v Slovenskem narodnem gledališču v Novi Gorici, so bile podeljene tudi nagrade mestne občine za letošnje leto. Lojzka Bratuž, kulturna delavka iz Gorice, je postala častna občanka. Priznanje ji je izročil novogoriški župan Matej Arčon, tako kot dosedanji častni občani pa je prejela tudi maketo Rusjanovega letala Eda I. Andreja Malnicu, nedavno preminulemu direktorju Goriškega muzeja, pa so posthumno poklonili skulpturo Zmaga Posege. O dogodku bomo podrobnejše poročali jutri. (km)

Vrtec Oblak Niko v »izgnanstvu«

Na 4. strani

Tudi Zahodni Kras proti sklepu občinske uprave o hitri železnici

Na 5. strani

Pevmski vrtec bo energetsko varčnejši

Na 12. strani

V Gorici na ogled Drugačna umetnost

Na 12. strani

JUTRI bomo na Tržaškem Primorskemu dnevniku priložili

ZIMSKI VOZNI RED AVTOBUSOV podjetja Trieste Trasporti

Po koncu začetek
Literarni natečaj
Založništva tržaškega tiska

Trgovinska zbornica Videm vas pričakuje!
Od 12. do 15. septembra 2013

FRIULI · DOC

Pridite, odkrite in uživajte v vseh okusih edinstvene dežele.

graphic design amnes

Odkup zlata

Poštenost in transparentnost

Kupimo rabljeno zlato, srebro in platino

Ferneti 14
Tel. 334 26 56 119

S tem kuponom dobite 5% več pri ocenitvi vaših predmetov.

Certificirana elektronska tehnika
Plačamo na stotino grama

Ferneti 14
Ulica Vergerio 9
Žaleje (blizu bencinske črpalke H6)
Tržič - Drevored San Marco 23
Cervignano - Ulica Garibaldi 44

HOSOVELOU DOM SEŽANA razpisuje naslednje abonmaje v sezoni 2013/14:

GLEDALIŠKI ABONMA
GLASBENO-PLESNI ABONMA
BRILJANTNI ABONMA
FILMSKI ABONMA
PETKI V SREDNJI
HULTURICE
SREČKIN ABONMA

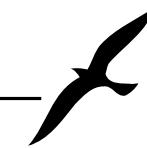
Abonmaja KULTurice in Petki v Srednji bosta izvedena le v primeru minimalnega števila prijav (vsaj 50 prijav za posamezni abonma). V primeru, da se abonma ne izpelje, se denar plačnikom vrne.

URNIK BLAGAJNE v mesecu septembru: od ponedeljka do petka od 10h do 17h in uro pred prireditvijo na dan prireditve.

Abonmaje vpisujemo do 30. septembra 2013.

Abonma je lahko tudi primerno darilo vašim bližnjim

Tel. 00386 5 731 20 10
e-pošta: info@kosovelovdom.si

VRH G20 - Ameriški predsednik priznal, da bo težko prepričal kongres za vojaško posredovanje

Putin in Obama sta se sestala, a nista zbljžala stališč o Siriji

SANKT PETERBURG - Vrh skupine G20 v Sankt Peterburgu se je končal brez enotnega sporčila glede krize v Siriji, je pa 11 držav pozvalo k odločnemu odgovoru na nedavni napad s kemičnim orožjem. Ob robu srečanja sta se vendarle sestala predsednika Rusije in ZDA, Vladimir Putin in Barack Obama, ki pa glede reševanja sirske krize ostajata na nasprotnih bregovih.

Dvodnevni vrh se je končal brez enotnega stališča glede reševanja krize v Siriji, je pa enajst držav ob zaključku srečanja pozvalo k odločnemu mednarodnemu odgovoru na nedavni napad s kemičnim orožjem, ki ga je po njihovem mnenju izvedel režim predsednika Bašarja al Asada. "Dokazi jasno kažejo, da je sirska vlada odgovorna za napad, ki predstavlja vzorec uporabe kemičnega orožja s strani režima," piše v izjavi, ki so jo podprle ZDA, Avstralija, Velika Britanija, Francija, Kanada, Italija, Japonska, Južna Koreja, Savdska Arabija, Španija in Turčija.

"Pozivamo k odločnemu mednarodnemu odgovoru na to grobo kršitev svetovnih pravil in vesti, ki bo postal jasno sporočilo, da se tovrstne grozote ne smejo nikoli ponoviti," še piše v izjavi, ki jo je objavila Bela hiša. Države izražajo "podporo prizadevanjem ZDA in drugih držav za okrepitev prepovedi uporabe kemičnega orožja", vendar izjavi ni izrecne podpore vojaškemu posredovanju ali zaveze držav, da bodo pomagale ZDA pri morebitnem napadu.

Ob robu vrha sta se vendarle sestala predsednika Rusije in ZDA, Putin in Obama, ki pa jima ni uspel preseči razlik glede krize v Siriji. "Imela sva konstruktiven, pomemben, prisrčen pogovor. Oba sva ostala pri svojih stališčih," je Putin izjavil po polnem pogovoru z Obama. Njegov svetovalec za zunanjost politiko Jurij Ušakov je prav tako potrdil, da "protislovja" med državama ostajajo. "Dialog je, poslušava drug drugega in razumeva argumente," je dejal Putin. "On (Obama) se ne strinja z mojimi argumenti, jaz pa se ne strinjam z njegovimi, vendar se poslušava in poskušava analizirati," je dodal.

Kot je nadaljeval, se zdi, da večina držav na vrhu podpira njegovo stališče glede Sirije. Vojaško posredovanje in težje države podpirajo zgoraj ZDA, Turčija, Kanada, Savdska Arabija in Francija, je navedel Putin. Po njegovih besedah nemška kanclerka Angela Merkel ostaja "predvidna", medtem ko britanski premier David Cameron, ki podpira vojaški napad, ne predstavlja "volje ljudstva" glede na to, da je britanski parlament zavrnil posredovanje. Kitajska, Indija, Indonezija, Argentina, Brazilija, Južnoafriška republika in Italija so po dru-

Predsednika Rusije Vladimir Putin in ZDA Barack Obama se pogovarjata med skupnim slikanjem; v ozadju britanski premier David Cameron in nemška kanclerka Angela Merkel

ANSA

gi strani proti vojaški akciji, je naštel Putin. Tudi v državah, ki podpirajo napad, je "večina prebivalcev na naši strani", je dodal.

Putin je na novinarski konferenci po koncu vrha tudi napovedal, da bo Rusija pomagala Siriji v primeru napada iz tujine. "Bomo pomagali Siriji? Bomo," je odgovoril Putin in dodal, da Rusija že pomaga tej državi z dobavo orožja ter gospodarskim in humanitarnim sodelovanjem.

Obama pa je na novinarski konferenci povedal, da je bilo srečanje s Putinom "odkritosrčno in konstruktivno". Ob tem je napovedal, da bo v zvezi s krizo v Siriji v tork nagovoril narod. Po njegovih besedah svet ob dogajaju v Siriji ne more "stati križem rok". Priznal je tudi, da bo težko prepričal kongres, naj podpre posredovanje proti sirskemu režimu. "Vedel sem, da bo to težka naloga. Razumem skepticizem," je dejal ob zaključku dvodnevnega vrha v Sankt Peterburgu.

ZDA so pred tem sporočile, da so prišle do zaključka, da kljub prepričevanju Rusije dogovora glede Sirije ni mogoče doseči, pri čemer so namignile, da bodo Asadov režim kaznovale brez odobritve Varnostnega sveta ZN.

Francoški predsednik Francois Hollande pa je v Sankt Peterburgu izjavil, da bo njegova država pred morebitnim vojaškim posredovanjem v Siriji počakala na poročilo o domnevni uporabi kemičnega orožja, ki ga pripravljajo inšpektorji Združenih na-

rodov. "Da, počakali bomo na poročilo inšpektorjev, tako kot bomo počakali na glasovanje ameriškega kongresa," je dejal Hollande.

Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon je medtem odločno odsvetoval vojaško posredovanje v Siriji in opozoril, da bi napad lahko še povečal sektaško nasilje v državi, ki že sedaj trpi eno največjih humanitarnih kris v novejši zgodovini. V govoru na humanitarnem srečanju ob robu vrha G20 je Ban svetovne sile pozval, naj premagajo svoje razlike glede sirskega konflikta in se dogovorijo o nujnih ukrepih za pomoč sirskemu prebivalstvu.

O Siriji so na neformalnem zasedanju v litovski prestolnici Vilnius razpravljali tudi obrambni ministri članic EU, med njimi slovenski minister Roman Jakič, ki so obsodili uporabo kemičnega orožja v Siriji, glede nadaljnji korakov mednarodne skupnosti pa ni bilo popolne enotnosti, predvsem glede vojaškega posredovanja v Siriji ne. Nekateri članice odločno podpirajo vojaško posredovanje, nekatere, vključno s Slovenijo, pa so zaskrbljene glede morebitnih negativnih učinkov ali posledic za celotni Bližnji vzhod.

ZDA so medtem iz svojega veleposlaništva v Bejrutu evakuirale nenujno osebje, ob tem pa so Američane pozvale, naj se izognejo vsem potovanjem v Libanon. V luči morebitnega skorajšnjega napada na Sirijo so posvarili tudi pred potovanjem v jugovzhodno Turčijo. (STA)

ITALIJA - Odgovor Napolitanu

Alfano: Berlusconi podpira Lettovo vlado

ANGELINO ALFANO

RIM - »Predsednik republike Berlusconi lahko mirno zaupa.« Tako je dejal tajnik Ljudstva svobode in podpredsednik vlade Angelino Alfano, ko je včeraj med službenim obiskom v Palermu komentiral noto za tisk, v kateri je Napolitano v četrtek posvaril pred vladno krizo in Berlusconija spomnil, kako je večkrat zagotovil podporo Lettovi vladi. »Berlusconi že dve leti podpira vlade, ki jih ne vodi ne on ne kak drug predstavnik Ljudstva svobode,« je poudaril Alfano.

Toda iz vrst Ljudstva svobode so bili včeraj slišali tudi drugačni glasovi. Tako je vodja »Silviove vojske« Simone Furlan napadel predsednika republike, češ da dejansko podpira načrt letvice, ki hoče Berlusconija spraviti iz politične arene.

Predstavniki sredinskih in levosredinskih strank so včeraj potrdili, da je na osnovi t. i. zakona Severino Berlusconija izključitev iz senata neizogibna, saj zakon določa, da kdor je bil dokončno obsojen na več kot dve leti zapora ne sme

kandidirati za parlament in niti zasedati sedež v njem, vodja Ljudstva svobode pa je bil, kot znano, dokončno obsojen na štiri leta zapora. To je včeraj ponudil načelnik skupine Demokratske stranke v senatu Luigi Zanda. Isto stališče je izrazil prvak sredincev Mario Monti, ki pa je namignil, da bi lahko Napolitano potem pomilostil Berlusconija.

Premier Letta je ob robu vrha G20 v Sankt Peterburgu opozoril, da Italija potrebuje politično stabilnost. »Mednarodni partnerji od nas pričakujejo kaj več, kot da opazujemo svoj popek,« je dejal.

Poslanci G5Z na strehi poslanske zbornice

RIM - Dvanajst poslancev Gibanja petih zvezd je sinoči zasedlo streho poslanske zbornice, da bi protestiralo proti zakonskemu osnutku o ustavnih reformah. Razobesili so transparent z napisom »Ustava pripada vsem«. Kot je pojasnil eden izmed protestnikov, nameravajo Grillovi privrženci ostati na strehi, »dokler bo potrebno«, tarča njihovega protesta pa je predvsem načrt o spremembah 138. člena ustawe, ki določa postopek za ustavne spremembe.

Predsednica poslanske zbornice Laura Boldrini je ocenila, da protestniki »skrnikajo« to ustanovo, in jih pozvala, naj protest nemudoma prekinejo.

NSA lahko dešifrira zapletene sisteme šifriranja

WASHINGTON/BERLIN - Ameriška Agencija za nacionalno varnost (NSA) lahko dostopa do podatkov, ki krožijo po spletu, tudi če so zaščiteni z zapletenim šifriranjem, so v četrtek poročali ameriški in britanski mediji. Poročanja pa so osnovana na informacijah, ki jih je razkril ameriški žvižgač Edward Snowden. Agentje NSA naj bi uporabljali superračunalnike, tehnične trike, sodne naloge in izvajali pritiske na podjetja za informacijsko tehnologijo, da bi dešifrirali večino sistemov in programov za enkripcijo, sta poročala časnika New York Times in The Guardian. Informacije, ki jih je izdal Snowden, razkrivajo, da obveščevalne agencije pogosto sodelujejo s telekomunikacijskimi podjetji in podjetji za informacijsko tehnologijo. A v poročilih niso razkrita imena teh podjetij.

Avstraliji se po volitvah obeta zamenjava vlade

CANBERRA - Avstralski volivci se bodo danes znova podali na volišča in izbirali, ali jih bodo še naprej vodili laburisti z aktualnim premierom Kevinom Ruddom na čelu ali pa konzervativci pod vodstvom Tonyja Abbotta. Javnopravnosti raziskave sicer napovedujejo poraz laburistov in preprtičljivo zmago konzervativcev. Glede na zadnje ankete bo konzervativna koalicija Liberalne stranke in Nacionalne stranke dobila okoli 53 odstotkov glasov, levosredinska Avstralska laburistična stranka pa 47 odstotkov.

Globalno okrevanje še preveč šibko

SANKT PETERBURG - Voditelji G20 so na zasedanju v ruskem Sankt Peterburgu, ki so ga zasenčila nesoglasja glede upravičenosti vojaškega posredovanja v Siriji, ocenili, da ostaja globalno gospodarsko okrevanje »preveč šibko«, še vedno pa prevladujejo tveganja za nov negativni obrat. Dosegli so tudi napredek v boju proti davčnim utajam.

Predsedniki držav in vlad ter drugi vodilni predstavniki skupine 20 najpomembnejših svetovnih gospodarstev (G20) so tako v drugem največjem ruskem mestu ugotovili, da so vodilne gospodarske sile v zadnjih letih sprejele številne ukrepe za okrepitev zaupanja, izboljšanje razmer na finančnih trgih in zagon gospodarstva. Do pozitivnega razvoja je prišlo v ZDA in na Japonskem, vidni pa so tudi prvi znaki preobrata v območju evra. Po drugi strani se je upočasnila rast v nekaterih hitro rastocih gospodarstvih. Vrh G20 je tako v sklepni izjavi ocenil, da je globalno gospodarsko okrevanje še »preveč šibko«, saj nesorazmerja v svetovni ekonomiji še niso odpravljena, razlike med posameznimi deli sveta ostajajo velike, brezposelnost, posebej med mladimi, pa nesprejemljivo visoka.

Da bi ustrezno odgovorili na ta tveganja, so se voditelji dogovorili o še enem akcijskem načrtu. Med drugim naj bi razvite države ustvarile ustrezno okolje, da bo gospodarsko okrevanje vzdržno. Območje evra se je tako zavezalo k nadaljnji institucionalni krepitevi denarne unije, odpravi finančnih neravnovesij in hitri vzpostaviti bančne unije.

Razvita gospodarstva so napovedala prožen pristop pri uravnoteženju javnih financ, hitro rastocih gospodarstva pa ukrepe za strukturno krepitev, tako da bo njihova rast bolj stabilna in manj odvisna od zunanjih razmer. Vse članice so se zavezale tudi k širokemu naboru strukturnih reform.

V luči nedavnih finančnih pretresov zaradi špekulacij glede prihodnje denarne politike ameriške centralne banke Federal Reserve so se centralne banke G20 zavezale k previdnemu in preglednemu prehodu iz protikrizne v bolj normalno denarno politiko. Sklepna izjava se na 25 straneh dotika številnih tematik, a najbolj odmeven je dogovor članic G20, da v skladu s predlogi Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) postopno do konca leta 2015 vzpostavijo globalni mehanizem izmenjave davčnih podatkov. Ta globalni standard naj bi nato postopoma razširili na vse države, tudi tiste v razvoju.

Medtem ko je splošna ocena, da svet v zadnjih letih ni uspel ustrezno okrepliti regulacije finančnih trgov, da bi se izognil ponovitvi podobnih globalnih kris kot v 2008 in 2009, so voditelji G20 ocenili, da so dosegli precejšnji napredek in napovedali nadaljnje ukrepe. Naprej se je G20 premaknil na področje t.i. bančništva v senci, ohlapno reguliranega dela finančnega sistema, v katerem se obračajo velikanske vsote denarja. Voditelji so se dogovorili za časovni načrt regulacije posameznih delov bančništva v senci, kot so npr. hedge skladi, skladi zasebnega kapitala in skladi denarnega trga. (STA)

ZLATO
(999,99 %) za kg
33.878,73 € +538,72

SOD NAFTE
(159 litrov)
115,26 \$ +0,30

EVRO
1,3117 \$ -0,60

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

6. septembra 2013

evro (poprečni tečaj)

valute 6. 9. 5. 9.

ameriški dolar	1,3117	1,3202
japonski jen	130,71	131,64
bolgarski lev	1,9558	1,9469
češka krona	25,765	25,737
danska krona	7,4588	7,4584
britanski funt	0,84200	0,8431
madžarski forint	300,67	302,35
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7026	0,7026
poljski zlot	4,2950	4,2867
romunski lev	4,4735	4,4693
švedska krona	8,7248	8,7751
švicarski frank	1,2382	1,2390
norveška krona	8,0020	8,0480
hrvaška kuna	7,5878	7,5845
ruski rubel	43,8260	44,1225
turška lira	2,7421	
avstralski dolar	1,4309	1,4451
brazilski real	3,0395	3,1294
kanadski dolar	1,3682	1,3837
kitajski juan	8,0269	8,0778
indijska rupija	85,5820	87,2850
južnoafriški rand	13,3552	13,5963

OKROGLICA - Danes ob 11. uri osrednja prireditev z odkritjem spominskega obeležja

Tito je odklanjal enostranske rešitve tržaškega vprašanja

Zgodovinar Branko Marušič za naš dnevnik o okoliščinah, v katerih je prišlo do velikega ljudskega zborovanja

NOVA GORICA - V slovenskem pomnenju je nekaj toponimov, ki simbolizirajo nekatera pomembna dejana minulih dni. Tako krajevno ime je tudi Okroglica, do pred šestdesetimi leti malo naselje ob cesti med Vogrskim in Ozeljonom; nedaleč tod se je leta 1868 odvijalo prvo množično politično zborovanje primorskih Slovencev, šempaski tabor. Ime Okroglica samodejno obuja spomin na mogočno zborovanje, ki je 5. in 6. septembra 1953 počastilo desetletnico vstaje na Primorskem ter desetletnico nastanka partizanskih brigad in IX. korpusa. Okroglica pa pomeni tudi nastop takratnega jugoslovanskega predsednika Titova, ki je sredi Vipavske doline v kritičnem trenutku reševanja tržaškega vprašanja, sporočal Italiji in svetu, kako si jugoslovanska država zamišlja ureditev mejne spora med Italijo in Jugoslavijo, nastalega zaradi nejasne usode nikoli uresničenega Svobodnega tržaškega ozemlja.

Predsednik Jugoslavije se je na Okroglici, za razliko od ameriške in britanske vlade ter seveda Italije, zavzemal za internacionalizacijo Trsta, njegovo zaledje pa naj bi prišlo pod upravo Jugoslavije. Tito je takrat odločno odklanjal enostranske rešitve tržaškega zapleta in pozival k miroljubnjemu reševanju meddržavnih nesoglasij. Odgovarjal pa je tu-

Predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito med govorom na Okroglici, kjer se je zborovanja udeležilo kakih 300 tisoč ljudi.

di na takratno italijansko vojaško utrjevanje meje Italije z Jugoslavijo in Slobodnim tržaškim ozemljem, zaradi domnevne jugoslovanske vojaške intervencije.

Stališče Jugoslavije, ki je prihajalo z Okroglice, je odmevalo v svetu. Le mesec dni zatem so ameriški in britanski diplo-

mati sporočili Italiji in Jugoslaviji, da se njih vladi odpovedujeta vojaški upravi cone A Svobodnega tržaškega ozemlja in jo izročata Italiji. Odločitev je vzbudila reakcijo Jugoslavije. Kriza pri reševanju tržaškega vprašanja je dosegla svoj vrh. Toda modrost se je odrekla reševanju spora z orožjem in napotila sprte strani k di-

plomatski akciji, ki je po letu dni privedla do podpisa londonskega memoranduma (1954). Ta ni, tako kot drugi podobni sporazumi, zadovoljil sprti strani. Prevladala pa je vendar modrost, sposobnost odrekanja in pogled v prihodnost.

Po šestdesetih letih se Okroglice spominjam tudi kot velikega slavlja, ki je po desetletju znova zbral udeležence partizanskega boja, da obujajo spomine na preživeto, da ocenijo razmere in rezultate življenja v povojnem obdobju in da znova, skupaj z novimi povojnimi generacijami, plebiscitarno posežejo v dokončno rešitev jugoslovanskih/slovenskih državnih meja. Zborovanje je z množično udeležbo tržaških in goriških Slovencev po šestih letih znova obudilo spomin na sobivanje zahodnih Slovencev, ki jih je locila septembra leta 1947 uveljavljena državna meja. Dve leti po zborovanju je bil podpisani videmski sporazum o maloobmejnem prometu (1955). Dotlej precej zaprti in z mednarodnimi sporazumi preurejena meja je znova združila Primorce. Ni nobenega dvoma, da je k temu posredno pripomogla tudi Okroglica.

Branko Marušič

KANALSKA DOLINA - Ob italijanščini še slovenščina in nemščina

Podpora trijezičnosti

Podpredsednik Gabrovec ter svetnika Ukmari in Codega s predstavnikoma slovenskega in nemškega društva

TRST - Učenje slovenščine in nemščine na Trbiškem bi uveljavljalo statutarna načela Dežele FJK in bi izboljševalo možnosti za zaposlitev. Kanalska dolina lahko ima tudi danes še posebej aktualno in zanimivo vlogo. Njena geografska lega, ki se razteza med furlansko nižino, Slovenijo in Avstrijo, ji daje poseben »evropski« pečat, bogata pa je tudi z vidika jezikovne in kulturne raznolikosti svojih prebivalcev. To specifičnost je treba razvijati in spodbujati, začenši z učenjem manjšinskih jezikov v šolah.

O tem je tekla beseda na srečanju, ki je bilo pretekli četrtek med predstavnikoma slovenske in nemške narodne skupnosti iz Kanalske doline in podpredsednikom Deželnega sveta Igorjem Gabrovcem iz vrst Slovenske skupnosti, deželnim svetnikom Stefanom Ukmarem (Demokratska stranka) in prav tako demokratom Francom Codegom, ki je sicer predsednik pristojne komisije v Deželnem svetu.

Slovenska kulturna delavka Anna Wedam in predsednik društva nemške skupnosti Alfredo Sandrini so deželnim predstavnikom uvodoma povedali, da se v zadnjih letih med ljudmi vse bolj uveljavlja prepričanje o pomenu večjezičnosti in da so to načelo že prepričano sprejete tudi tamkajšnje javne uprave in šole. Večstopenski šolski zavod Ingeborg Bachmann namreč že več let uspešno ponuja učenje slovenščine in nemščine. Žal gre za projektne pobude, ki so kot take vezane na trenutno razpoložljivost finančnih sredstev, ta pa so vsekakor nezadostna.

V teh letih so to vrzel zapolnila slovenska društva, Občina Naborjet in tamkajšnja Gorska skupnost, vendar, kot je bilo poudarjeno na srečanju, bi bilo prav, da bi se te-

Posnetek s srečanja v palači deželnega sveta

mu našla trajnejša in bolj gotova podpora. Wedamova in Sandrini sta prisotnim tudi orisala vsebino dveh resolucij, ki sta ju soglasno sprejela občinska sveta Trbiž in Naborjet. Oba dokumenta navajata temeljna načela in zakonske obvezne v zvezi z zaščito, ohranjanjem in razvijanjem priznanih jezikovnih in manjšinskih skupnosti v deželi FJK, posebej pa se sklicujeta na potrebo po učenju jezikov v šolah. Slednje zelo spodbuja sposobnosti učencev in jim izboljšuje jezikovne zmogljivosti. Vsi sogovorniki so si bili tudi edini v ugotovitvi, da ima poznanje jezikov sosednjih držav močan čezmejni povezavalni učinek, ob tem pa je lahko tudi zelo koristna prednost pri zaposlovanju. To je še kako pomembno, saj bi zaposlovanje v bližnji Sloveniji ali Avstriji dovoljevalo družinam, da ostanejo v Kanalski dolini, ki je sicer zaradi izseljevanja vse bolj osiromašena.

Srečanje se je zaključilo z obvezo, treh deželnih svetnikov, da v najkrajšem času evidentirajo potrebna sredstva že za začetek letošnjega šolskega leta. »Dolgoročno pa je rešitev v tem, da v Kanalski dolini ustanovimo popolnoma trijezično šolsko ustanovo« je ob zaključku srečanja poudaril podpredsednik Deželnega sveta Igor Gabrovec.

TRST IN GORICA

ZSŠDI: športni dan ministrice Tine Komel

Ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu Tine Komel čaka v torek športni dan. Združenje slovenskih športnih društv v Italiji (ZSŠDI) je namreč povabilo ministrico na ogled nekaterih naših športnih struktur. »Z ogledom naših športnih centrov si bo ministrica Tina Komel ustvarila poglobljenv vlogled v našo razvijano športno realnost. Predsedniki in predstavniki naših športnih društv bodo imeli tako priložnost, da se srečajo in na kratko po-klepeta z ministrico,« je povedal predsednik ZSŠDI Ivan Peterlin.

Torkov program se bo začel ob 9.30 v športnem centru Silvana Klabiana v Dolini, kjer bo ministrica sprejela tudi dolinska županja Fulvia Prelolin. Ob 10.15 bo na vrsti ogled tržaškega Stadiona 1. maja pri Svetem Ivanu. Tržaški del obiske ministrice Komelove se bo nadaljeval z ogledom športnega centra Zarje v Bazovici (ob 11.00), kotalkališča na openskem Pikelcu (11.45) ter sedeža Sirene pri Barkovljah (12.30), kjer bo tudi kosilo. Na poti proti goriški pokrajini se bo delegacija ustavila v Nabrežini (okrog 14.30), kjer bo Komelova odigrala odbojkarško tekmo na mivki z ženskima ekipama Zaleta in Govolleyja. Na Goriškem si bodo nato ogledali športne objekte v Sovodnjah (prisotna bo tudi županja Alenka Florenin) ter v Gorici (Kulturni dom in športni center Mirka Špacapanja), kjer se bo tudi končal celodnevni obisk.

POLETNI FOTOUTRIP '13 NA POČITNICE S PRIMORSKIM DNEVNIKOM

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletni strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvi v Trstu in Gorici).

Tudi nasi otroci berejo Primorski dnevnik v vasici Lukovo na HR obali dne 12. 8. 2013

ALEKS

BAZOVICA 2013 - Svečanosti ob ustrelitvi štirih bazoviških junakov

Lakota po idealih, vrednotah in pravici je še vedno aktualna

Spominski recital ob zori na gmajni

KROMA

S pesmijo in besedo so se junakov spomnili tudi na pokopališču pri Sv. Ani

KROMA

Na pokopališču pri Sv. Ani, kjer so pred 83 leti skrivenoma pokopali prve predstavnike antifašizma v Evropi, štiri bazoviške junake Ferda Bidovca, Zvonimira Miloša, Frana Marušiča in Alojza Valenčiča, je včeraj dopoldne potekala vsakoletna svečanost, ki jo obhajajo vse od leta 1945. Ob predsedniku Odbora za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici Milanu Pahorju, je za mikrofon letos stopila profesorica Neva Zaghet.

V svojem nagovoru se je zaustavila pri človeški dimenziji štirih junakov - od sprejetja novice o smrtni obsojni, mimo njihovega delovanja do načrtov in sanj. Čisto človeških, vsakdanjih. Junaštvo, je dejala, je danes pogem, ki in naši zavesti zaznamuje hladna, skoraj nadčloveška drža, dejansko pa gre za preseganje strahu v imenu svetlih idealov. »Danes se spominjam štirih padlih v Bazovici, a bilo jih je nešteoto,« je poudarila in navedla na primer tiste, ki so domov »spremenili« v slovenske šole, ki so sodelovali, klub tveganim okoliščinam, ki so po župniščih gojili narodno pripadnost, klub različnemu stališču uradne cerkvene hierarhije.

Segla je tudi na svoje, šolsko področje, kjer pri dajkih opaža dvojen odziv: nekateri so mladostno navdušeni nad junaštvom bazoviških žrtev, drugi pa so mnenja, da je to zgodovina, daleč od našega časa, ki stavi ravno na preseganje ideologij in narodnosti. »Lakota po idealih, vrednotah, pravici pa je enako prisotna danes kot nekoč. Osebe pripadajo času, ideali pa se dvigujejo nad njega in nad prostor ter še vedno nagovarjajo in izvajajo sodobnega človeka. Bazoviške žrteve so poštale simbol zaradi svojega človeškega junaštva in za-

radi zvestobe tistim idealom, ki so še živi v našem času.« Mnogi menijo, da so mladi brezbržni do raznih proslav oz. do zgodovinskega spomina, sama govornica pa je ocenila, da so lahko oddaljeni od zunanjosti oblike proslavljanj, ne pa od vrednot, ki jih navdihujejo. »Zostreno so občutljivi na krivice in nosijo v sebi željo po boljšem svetu. Zato jim je treba zaupati, da bodo lahko ohranili in na svoj način posredovali dalje tiste vrednote, ki so navdihnilo bazoviške junake - vrednote humanosti, pravičnosti, solidarnosti oz. vero v človeka.«

Bazoviške žrteve je s pesmijo počastil zbor Fran Venturini od Domja pod vodstvom Ivana Tavčarja, ob spomeniku pa so vestno stali skavti SZSO in taborniki RMV. Včerajšnji dan se je zaključil z mašo zadušnico v bazovski cerkvi, kjer je zbrane nagovoril upokojeni nadškof Alojz Uran.

Glas violine v jutranji tišini

Včerajšnje proslavljanje se je sicer začelo že zelo zgodaj. Ob 6.43 je samotno tišino, v katero je bila ovita bazovska gmajna, prekinil nežen glas violine. Njeni otožni melodiji se je pridružila beseda recitatorjev skupine Mladi Tigr, ki jo vodi Marjan Bevk. Mladi so z branjem odlomkov in pesmi spletli prijeten recital v spomin na junake, ki so življenje izgubili pred 83. leti, ravno na ta dan in ob taisti uri.

Drevi taborniški ogenj

Taborniki Rodu modrega vala prirejajo drevi ob 21. uru tradicionalni taborni ogenj, na katerega vabijo že 13 let zapored vse, ki bi radi s pesmijo ob ognju počastili štiri mlada življenja. (sas)

BAZOVIŠKI JUNAKI - Včeraj O svetlih vrednotah še v Ljubljani in Kranju

Govornik je bil devinsko-nabrežinski župan Kukanja

Spominske slovesnosti v spomin na štiri bazoviške junake so se včeraj nadaljevale v Ljubljani pred palačo Univerze na Kongresnem trgu, kjer so lani odkrili obeležje v spomin nanje, nato pa v Prešernovem gaju v Kranju. Slavnostni govornik je bil devinsko-nabrežinski župan Vladimir Kukanja, ki se je v svojem govoru spomnil svetlih vrednot, za katere so se mladi borili, in očenil, da vse bolj prevladujejo v današnji družbi egoizem, nezanimanje, odklanjanje odgovornosti in iskanje izključno svojega lastnega dobrega. Opozoril je na kršenje temeljnih človekovih pravic, na katerega nas med drugimi opozarja tudi pisatelj Boris Pahor, o njem pa priča tudi napad na ministrico Cecile Kyenge: Kukanja meni, da je naša naloga ta, da naš prostor ohranimo, utrdimo in skušamo izboljšati ter prerasemo krizo vrednot.

Prireditev so dodatno obogatili Pihalni orkester Mestne občine Kranj in dijaki Gimnazije Kranj ter MePZ Igo Gruden iz Nabrežine ob častni straži tabornikov in skavtov ter seveda predstavnikov Odbora za proslavo bazoviških junakov pri NŠK.

SV. IVAN - Vrtec Nuvola Olga-Oblak Niko ob začetku šolskega leta v začasnih prostorih v Istrski ulici

Do začetka novembra v »izgnanstvu«

V Ul. Cave morajo nujno popraviti dotrajano streho - Vrnitev k Sv. Ivanu po prazniku sv. Justa - Vprašanje oddaljenosti in možnost prevoza s šolskim avtobusom

Starši so se množično udeležili četrtkovnega srečanja z občinskimi upravitelji

Za sedemdeset otrok (od katerih 25 na slovenskem oddelku) občinskega otroškega vrtca Nuvola Olga-Oblak Niko se bo novo šolsko leto prihodnjega 12. septembra začelo v »izgnanstvu«. Vrtec so namreč poleti preselili v začasne prostore v Istrski ulici 56, kjer bo ostal do konca oktobra oz. do začetka novembra. Toliko časa bo namreč trajalo popravilo dotrajane strehe montažne hiše v Ul. Cave pri Sv. Ivanu, skozi katero je v deževnem vremenu voda kapljala v notranjost vrtca, medtem časom pa bodo otroci treh oddelkov in njihove vzgojiteljice gostje v stavbi pri Sv. Jakobu, ki jo je tržaška občinska uprava pred leti dala urediti, da bi služila kot začasen sedež šol, katerih stavbe bi prenavljali.

Prav v omenjenem poslopu, kamor so že prepeljali opremo in potrebščine, je včeraj popoldne potekalo množično obiskano srečanje predstavnikov občinske uprave in podjetja, ki pri Sv. Ivanu gradi nov vrtec, s starši. Le-ti so prisluhnili občinskim odbornikom za šolstvo in javna dela, Antonelli Grim in Andrei Dapretti, direktorici pristojne občinske službe Marii Rosi Mania, koordinatorki vrtca Tiziana Craievich in predstavnikom podjetja, obenem pa tudi iz-

razili svoje nezadovoljstvo ob dejству, da se svetovanski vrtec že okoli štirideset let nahaja v montažni hiši v Ul. Cave, ki je bila že ob vselitvi vanjo mišljena kot začasna rešitev, ki pa je na koncu postala trajna.

Starše je v nadaljevanju nekoliko pomiril ogled začasnih prostorov, ki so se izkazali za primerne: gre namreč za tri učilnice, igralnico in jedilnico, v katerih se bodo otroci po zagotovilih pristojnih mudili do konca meseca oktobra oz. do začetka novembra, saj naj bi se po popravilu strehe, za kar je občinska uprava namenila 120.000 evrov, vrtec vrnil v svoje prostore po prazniku sv. Justa. Dobra novica je tudi, da pri pregledu strehe niso naleteli na azbest.

Ostaja problem oddaljenosti oz. prevoza: vrtec bo namreč do začetka novembra deloval v prostorih, ki so precej oddaljeni od Sv. Ivana, saj pristojni niso našli nobene primerne stavbe v bližini, zato so se odločili za selitev k Sv. Jakobu, kar pa odpira problem prevoza otrok. Mnogi starši namreč zjutraj hitjo v službo, mnogi se morajo tudi soočati z dejstvom, da imajo otroke, ki obiskujejo osnovno šolo, zato je občinska uprava ponudila prevoz s šolskim avtobusom, za kar bodo v vrtcu zdaj zbirali prijave. (iz)

RAJONSKI SVET - Sporni odlok o načrtu visokohitrostne železnice

Tudi Zahodni Kras proti sklepu Cosolinijeve uprave

Negativno mnenje o sklepu, v katerem se odbor »ni izrekel« o spornem načrtu

Po Vzhodnem Krasu se je tudi Zahodni Kras izrekel proti sklepu tržaške občinske uprave o načrtu za gradnjo visokohitrostne železnice. Cosolinijev odbor v novem sklepu sploh ni izrekel svojega mnenja o načrtu, to obotavljanje pa ni bilo po godu rajonskim svetnikom na Zahodnem Krasu, ki so sklep zavrnili z devetimi glasovi levo-sredinske večine in desnosredinske opozicije ob vzdržanju svetnika Demokratske stranke in podpredsednika rajonskega sveta Jureta Zerialija.

Razprava je bila kar živahnha. Maja Košuta (Zveza leve) je izjavil, da nasprotuje hitri železnici, občinski sklep, v katerem ni odbor izrekel svojega mnenja, pa se mu zdi »pravi absurd«. Ivo Starc (mešana skupina) je menil, da bi se uprava morala izreči, sicer bi lahko sklep pojmovali kot »tili pristanek« na načrt o hitri železnici. Daniele Prelaz (mešana skupina) je očenil, da je zelo hudo, ker se mestna uprava ni odločila o načrtu. Za Tanjo Conestabo (neodvisna na listi Demokratske stranke) »to ni način dela«, tudi za Marino Grilanc (neodvisna na listi Demokratske stranke) pa je neodgovorno, da uprava ni izrekla svojega mnenja o tako pomembni zadevi. Maria Grazia Villi (Demokratska stranka) je nekako zastavila filozofsko vprašanje: ali se rajonski svet lahko sploh izreče o sklepu, v katerem ni izrečeno nobeno mnenje? Žerjal je izjavil, da »osebno ne bo izrekel nobenega mnenja o sklepu,« in s tem napovedal, da se bo vzdržal.

Rajonski predsednik Roberto Cattaruzza je bil odločno proti sklepu občinske uprave. Rajonski svet je že lani izrekel negativno mnenje o načrtu za gradnjo hitre železnice, ker bi negativno vplivala na kraško območje, gradnja pa bi trajala več desetletij. Sedaj je mestna uprava na vrat na nos pripravila sklep, očitno z namenom, da bi bil

čim prej odobren, tako ne bi zamudili roka za financiranje načrta z evropskimi sredstvi.

Odlok je bil tako zavrnjen z devetimi glasovi (ob enem vzdržanem).

Prav vzdržani Jure Zerjali pa je predstavil resolucijo, ki poziva župana in odbor, naj posežeta pri odgovornih za posodobitev in okrepitev obstoječih železniških povezav. Resolucija je bila odobrena z devetimi glasovi. Proti je glasoval edinole svetnik Ljudstva slobode Alberto Viatori.

M.K.

Roberto Cattaruzza

Jure Zerjali

NA PONTEROŠU - Prireditev še danes in jutri Pod skupnim nebom razpravljalji o delu

Na Ponterošu se še danes in jutri nadaljuje festival Pod istim nebom. Ob bogati ponudbi na stojnicah in kulturnih dogodkih bo nočniji večer v znemenuju klezmer glasbe, ki jo bosta občinstvu približala zasedba Alef band in Davide Casali. Včeraj pa je bila v prireditvenem šotoru razprava o perečem problemu (pomanjkanja) dela. Sodelovali so predstavniki javnih uprav odborniki Loredana Panariti (Dežela), Igor Dolenc (Pokrajina) in Edi Kraus (Občina), predstavniki sindikatov, poglede zvezne Confcommercio, ki je pobudnica festivala, pa je predstavil deželnini predsednik Giovanni Garruscio.

SVOBODNI TRST - Vodja indipendentističnega združenja Giurastante na četrtkovem srečanju v Gabrovcu

Napad na Piccolo in sodnike

Gabrovec je v četrtek dočakal »svoj« Dan Svobodnega tržaškega ozemlja. Že dopoldne je združenje Svobodni Trst, ki se zavzema za »osvoboditev Trsta izpod italijanskega jarma«, namesto na vrtu Društvene gostilne svojo utico z informativnim gradivom in reklamnimi majicami. Odziv na včlanjevanje v združenje je bil skromen (trije novi vpisi), več je bilo podpisov pod peticijo združenja (30).

Večernega zborovanja se je udeležilo 63 ljudi. Med njimi nekdanji izvoljeni predstavnik Demokratske stranke, nekaj malih podjetnikov s Krasom, nekaj kmetovalcev. Slovenski glasnik združenja Andrej Rupel je poudaril, da pred dvema letoma nastala organizacija zahteva »ponovno uveljavitev zakonitosti na Svobodnem tržaškem ozemlju, da se bo Trst razcvetel kot pod avstroogrskim cesarstvom.«

Osrednji poseg je imel vodja Roberto Giurastante. Zelo ostro je napadel tržaški italijanski dnevnik Il Piccolo (»mrtvec, ki izdaja zadnje zdihljaje ...«), ker naj bi se znesel nad Svobodnim Trstom »s pravcatim medijskim terorizmom« in »celim kupom neresnic in laži«, predvsem kar se tiče poročanja o sodnem sporu izterjevalnico Equitalia. Podobno ostro je Giurastante napadel

Udeleženci četrtkovega srečanja združenja Svobodni Trst v Gabrovcu

tržaške sodnike Morwaya, Spadara in sodnico Paciulo, češ da »so v odredbo o zadevi Equitalia zapisali lažne izjave.« Od obojih - Piccola in sodnikov - bo zahteval »visoke odškodnine, za škodo, ki so jo prizadejali.«

Vse kaže, da bosta imela Svobodni Trst in Giurastante v prihodnjih tednih

še kar nekaj opravkov na sodišču. V sredo, 11. septembra, bo obravnavana »o veljavnosti Londonskega memoranduma«; 25. septembra se bo Giurastante znašel na zatožni klopi z odgovornim urednikom La voce di Trieste Paolom Parovalem; 9. oktobra bo dejelno upravno sodišče obravnavalo priziv 56 vpisanih v

združenje, ki zahtevajo razveljavitev zadnjih deželnih volitev, »ker so potekale tudi na območju Svobodnega tržaškega ozemlja, ki je samostojna država in ne spada pod Italijo.« Prave, resnične novice o teh obravnavah »bo mogoče izvedeti le na spletni strani združenja,« je podprt Giurastante. Seveda, če jo bodo dot-

Menia mlajši in soproga Menia napadata Borisa Pahorja

Župan Cosolini naj Borisu Pahorju odvzame naziv zaslужnega občana Trsta! Tako zahtevajo trije rajonski svetniki Prihodnosti in slobode, Sandro Menia (brat nekdanjega poslanca Roberta), Francesca Vivarelli (soproga Roberta Menie) in Ignazio Vania.

Trojico je razčačilo stališče slovenskega pisatelja o uplinjevalniku. Boris Pahor se je zavzel proti gradnji uplinjevalnika. Ožigosal je »inertnost tržaških predstavnikov v zvezi s tem problemom; in to še posebno tistih, ki so v vladi na Deželi in v široki koaliciji v Rimu.« Na koncu pa je zapisal, da »v takem vzdružju so zato razne protestne in osamosvojitevne pobude več kot razumljive in absolutno upravičene.«

Ob ta stavek so se Menia mlajši, gospa Menia in Vania obregnili in sedaj zahtevajo, naj Cosolini odvzame Pahorju naziv zaslужnega občana.

Ampak: če trije desničarski rajonski svetniki napadajo Borisa Pahorja, ker se je izrekel proti gradnji plinskega terminala, mar to pomeni, da Menia, Vivarelli in Vania hočejo uplinjevalnik v Žaljah?

Odbornika Miracco in Kraus na srečanju z občani

V okviru tematskih srečanj tržaške občinske uprave z občani bo danes ob 11.30 v mestnem muzeju Sartorio govor o kulturi in turizmu kot gonilnemu motorju za Trst. Prisotna bosta odbornik za kulturo Franco Miracco in odbornik za gospodarski razvoj Edi Kraus.

Kazahstanski veleposlanik pri Igorju Dolencu

Podpredsednik tržaške pokrajine Igor Dolenc se je v prejšnjih dneh srečal s kazahstanskim veleposlanikom v Italiji Andrijanom Jelmessovom. Govorila sta o številnih odnosih med Trstem in Kazahstanom.

lej ponovno aktivirali, ker je že dober teden na milost in nemilost hekerjev ...

O gospodarstvu, ki naj bi se s Svobodnim tržaškim ozemljem spet razvetele, je bilo kaj malo slišati. Le Vito Potenza je menil, da bi »svobodni državi« lahko znižali davek na dodano vrednost od sedanjih 21 na 7 odstotkov, sredstva za delovanje države pa naj bi črpali iz davščin v pristojbin, ki sedaj romajo v Rim. Tako naj bi naftni terminal Siot »prispeval« 4 milijarde 280 milijonov evrov, tržaško pristanišče kakih 520 tisoč evrov, davek Irpef naj bi nanesel milijardo 200 milijonov evrov. Bruto narodni dohodek samostojnega Svobodnega tržaškega ozemlja naj bi znašal kakih 6 do 7 milijard evrov (seveda, če bi nova državica prevzela evro ...).

Zastavljen je bilo le eno vprašanje: »Kaj storiti ob »vojaških« posegih finančne straže v trgovinah in javnih lokalih?« Odgovor je bil jasen: »Finančna straža deluje izven meja italijanske republike in državljan STO niso dolžni plačevati italijanskega javnega dolga.«

Seveda, sledila bi obravnavna na sodišču, a nič zato, saj gre sedaj za biti ali ne biti: »Tu bi or not tu bi, kot je pravil Švepstir!« je prisotne izobraženo podučil Potenza.

M.K.

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 7. septembra 2013

MARKO

Sonce vzide ob 6.33 in zatone ob 19.31 - Dolžina dneva 12.58 - Luna vzide ob 8.39 in zatone ob 20.10

Jutri, NEDELJA, 8. septembra 2013

MARIJA, MALI ŠMAREN

VREMEVČERAJ: temperatura zraka 22,9 stopinj C, zračni tlak 1013,0 mb ustaljen, vlaga 53-odstotna, 6 km/h jugovzhodnik, nebo jasno, more rahlo razgiban, temperatura morja 23,2 stopinje C.

Prireditve

SKD GRAD od Banov obvešča, da bo tradicionalni vaški praznik »Pod kostanji« danes, 7. in v nedeljo, 8. septembra. V sklopu vaškega praznika bo na ogled razstava klekljarske skupine Ribice.

SKD IGO GRUDEN vabi na predavanje Jasne Tuta »Odkrivanje Mehike z jadrnico« z videoposnetki, danes, 7. septembra, ob 20.30 v prostorih Kulturnega doma v Nabrežini.

SKD KRASNO POLJE Gročana, Pesek in Draga toplo vabi na Septembriskega vaški praznik in razstavo-sejem tipičnih pridelkov Krasa in Brega do nedelje, 8. septembra, v Gročani. Ples s skupinami Ni panike, Orange juice in Lisjaki, dobro založeni kioski in stojnice iz razstavo-sejemom tipičnih pridelkov. V nedeljo, 8. septembra, ob 17.30 uradni pozdravi in nastop Godbenega društva V. Parma it Trebč.

SKP IN SIK vabita danes, 7., in v nedeljo, 8. septembra, v Ljudski dom v Podlonjerju, na »Praznik odporniškega gibanja«. Danes, ob 19. uri srečanje s Stanko Hrovatin, pokrajinsko predsednico VZPI-ANPI in Claudio Černigoj, ki bo predstavila raziskavo o Verdenskih partizanah. Ob 20. uri koncert s skupinami Sottomayor, The Grafenberg und the Alkotesters in Osli. V nedeljo, 8. septembra, ob 18. uri partizanske pesmi, zvečer skupina The Bob O'Lones. Odprtje kioskov ob 18.00.

TABORNIKI RMV tudi letos prirejajo v sklopu spominske svečanosti ob obletnici smrti štirih bazovških junakov taborni ogenj danes, 7. septembra, ob 21 uri. Zbirališče za člane ob 18.30 na bazovski gmajni. Obvezna oprema: popoln kroj in večerja iz nahrbtnika. V nedeljo, 8. septembra, bomo prisotni na osrednji proslavi in počastili padle junake s častno stražo ob spomeniku. Zbirališče ob 14.30 na bazovski gmajni v popolnem kroju. Taborniški srečno!

FOTOKROŽEK TRST80 vabi prijatelje in fotografje naj se udeležijo fotografiskega natečaja »4 letni časi v Bazovici«. Informacije in pravilnik na www.trst80.com ali na tel. 329-4128363 (Marko).

KAPELICA KRALJICE MIRU na Katinari: vsako leto se zberejo domačini pri maši ob kapelici. Letos bo Sv. Maša v nedeljo, 8. septembra, ob 9.30. Poleg domačega župnika g. Ropreta, bo maševal tudi upokojeni g. Nadško Alojz Uran. Obred bosta spremljala domači cerkveni pevski zbor in Mladinski pevski zbor Tončka Čok iz Ljubljane. Toplo vabljeni!

NARODNI DOM TRST: Na razstavi Fotomorgana v razstavnih dvoranah Narodnega doma v Trstu predstavljajo svoje serije fotografij mladi slovenski umetniki Uroš Acman, Maja Alibegović, Matija Brumen, Jasna Jernejšek in Špela Škulj. Kustos razstave je Denis Volk. Razstava bo na ogled od ponedeljka, 9., do petka, 20. septembra, pon-pet, 15.30-19.00.

PREDVEČER VILENICE: Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju s Skupino-Gruppo 85 in Slovenskim klubom prireja predvečer 28. Mednarodnega literarnega festivala Vilenica v torek, 10. septembra, ob 19.30 v dvorani G. Costantinides v Mestnem muzeju Sartorio v Trstu. Večer bodo oblikovali Marko Sosič,

Florjan Lipuš in Mauro Covacich. Moderatorka bo prof. Veronika Breclj. Srečanje je preddogodek festivala Slovencev v Italiji - Slofest.

SKD IGO GRUDEN vabi na otvoritev razstave Urške Šinigoj v Kavarni Gruden v torek, 10. septembra, ob 18. uri. Umetnico bo predstavila prof. Ani Tretjak.

SKD JOŽE RAPOTEC vabi na ogled komedije »Vse o ženskah« v torek, 10. septembra, ob 20.00 v parku v Prebenegu. Nastopa gledališka skupina Kulturnega društva »Brce« iz Gabrovice pri Komnu. Režija: Minu Kjuder in Sergej Verč. Vstop prost. V primeru slabega vremena predstava odpade.

ANPI-VZPI pokrajinski odbor Trst: v petek, 13. septembra, ob 18. uri, bo v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu javno srečanje ob 70-letnici prisilnega vključevanja mladih Primorcev v Posebne bataljone. Posegla bosta zgodovinarka Marina Rossi in pesnik ter akademik Ciril Zlobec. Nastopil bo MePZ Rdeča zvezda iz Salež pod vodstvom Rada Miliča. V mali dvorani bo od 23. do 27. septembra, med 17. in 19. uro razstava o Posebnih bataljonih v sodelovanju s Knjižnico P. Tomažič in tovariši in z Odsekom NŠK v Trstu.

DRUŠTVO DEBELA GRIŽA VOLČI **GRAD** vabi na večer dalmatinskih pesmi v izvedbi Moškega pevskega zboru Vesna iz Križa s tamburaši. Koncert bo v petek, 13. septembra, ob 20.00 na kržadi v Volčjem Gradu pri Komnu. Vstop je prost.

DRUŠTVO HERMADA - VOJAKI IN CIVILISTI, Trnovca 15, vabi na ogled razstave »Prva svetovna vojna pri nas« do 15. septembra: sobota, nedelja in prazniki 10.30-13.00 in 17.00-21.00; petek 17.00-21.00. Na ogled je nad 250 fotografij in razglednic, uniform, dokumentov, topografskih kart ter drugih takratnih vojaških in civilnih predmetov. Info na www.hermada.org in 331-7403604.

SKD IGO GRUDEN iz Nabrežine vabi na vodeni ogled razstave ribiškega orodja »Iz zapuščine nabrežinskih ribičev«. Ponudba vključuje tudi krajši sprehod po Ribiški poti do razgledišča Oljščica. Obiski (do 5. okt.) so namenjeni šolam, ki naj se za ogled predhodno najavijo. Najava in informacije na št. 347-403343.

KULTURNO ZDRAŽENJE MARINO SIMIC IN KONZORCIJ SKUPAJ NA OPĆINAH Vas vladljivo vabita v dvorano ZKB, ul. Ricreatorio 2 na Općinah na ogled razstave »El tram de Općina - Openski tramvaj, mojih prvih 111 let« do 21. septembra po sledenčem urniku: pon.-pet. 9.00-13.30 in 14.30-17.00, ned. 10.00-12.00, sob. zaprto.

SKD LIPA IN KROŽEK FOTOVIDEO **TRST80** sta razpisala fotonatečaj »4 letni časi v Bazovici«. Fotografije morajo biti oddane do 15. oktobra, na naslov SKD Lipa Bazovica - Ul. Igo Gruden 72/1, 34149 - Trst. Pravilnik natečaja je objavljen na spletni strani fotokrožka Fotovideo Trst80 www.trst80.com.

Osmice

DRUŽINA KOMAR ima v Logu osmico. Poleg vina nudi domača prasičji prigrizek in oljčno olje. Vabljeni!

DRUŽINA ŠUC je odprla osmico, Briščiki 18. Tel. 339-2019144.

NA KONTOVELU »KAMENCE« je odprta osmica. Vabljeni!

OSMICA STAREC je odprta, Boljunc 623.

OSMICO je odprl Ušaj v Nabrežini št. 8. Tel. 339-4193779.

OSMICO je odprl v Zgoniku št. 34 Stanke Milič. Tel. 040-229164.

OSMICO je v Mavhinjah 58/A odprla družina Pipan - Klarič. Toplo vabljeni! Tel. 040-2907049.

PAOLO PAROVEL je odprl osmico v Mačkoljah št. 33. Tel. št.: 040-231572.

PRI DAVIDU v Samotorci št. 5, je odprta osmica. Vabljeni! Tel. 040-229270.

SERGIO KRALJIČ je odprl osmico v Prebenegu št. 99. Tel. 335-6322701.

VREPNU na Rovniku št. 230 so Batkovi odprli osmico. Vljudno vabljeni!

Sonja in Vanja Lokar

praznijeta danes pomembno obletnico poroke.
»Še na mnoga srečna leta«
jima vzklikajo

vsi Kramarjevi in Kravosovi

SEPTEMBRSKI VAŠKI PRAZNİK IN RAZSTAVA-SEJEM TIPIČNIH PRIDELKOV KRASA IN BREGA

Gročana, 7. in 8. septembra 2013

Danes odprtje kioskov in razstave-sejma tipičnih pridelkov Krasa in Brega ob 17.00
ob 19.00: ples s skupino ORANGE JUICE
Praznik se nadaljuje še jutri!

V priredbi Slovenskega kulturnega društva Krasno polje Gročana, Pesek, Draga pod pokroviteljstvom in v sodelovanju z Občino Dolina in s Pripravljalnim odborom v okviru pobude »Dnevi kmetijstva, ribištva in gozdarstva«.
Ob podpori Združene kraške banke in družbe SIOT-TAL.

TAL

ZKB 1908

COMITATO PROMOTORE

GIORNATE DELL'AGRICOLTURA, PESCA E FORESTAZIONE

PRIPRAVLJALNI ODBOR

DNEVI KMETIJSTVA, RIBIŠTVA IN GOZDARSTVA

nju in v vrtcu Jakoba Ukmarja ob 7.30;

na osnovnih šolah Ribičič-Sirok in Grbec-Stepančič ob 8.00; na nižji srednji šoli Ivana Cankarja ob 7.50.

Pouk se bo v otroških vrtcih in na osnovnih šolah končal ob 13. uri s košilom, na nižji srednji šoli pa ob 12.40.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA V NABREŽI-

NI sporoča, da se v novem šolskem letu pouk začne v ponedeljek, 9. septembra. Prvi dan pouka bo potekal po naslednjem urniku: OV v Nabrežini in Gabrovcu 7.30-12.00, OV v Devinu in Mavhinjah 7.45-12.00; OŠ v Nabrežini, v Devinu in Zgoniku 8.00-12.00, OŠ v Šempolaju 7.50-12.00, vsi brez kosila. Od 10. do 13. septembra bo pouk v vseh otroških vrtcih in osnovnih šolah v Šempolaju in Zgoniku do 13.00 s košilom, v OŠ v Nabrežini in Gabrovcu 12.30 (brez kosila), osnovne šole na Katinari, v Barkovljah in Lonjeru od 7.45 do 12.30 (brez kosila), osnovne šole na Katinari, v Barkovljah in pri sv. Ivanu od 8.00 do 12.30, nižja srednja šola pri sv. Ivanu in na Katinari od 8.00 do 12.35. V drugem tednu bo v vrtcih pouk trajal od 7.45 do 13.00 (vključno s košilom), na osnovnih in na nižji srednji šoli bo pouk od 9. septembra potekal redno od 7.45 do 14.10. Nadaljnje informacije bodo starši dobili prvi dan pouka.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA V. BARTOLA sporoča, da se v novem šolskem letu pouk začne v ponedeljek, 9. septembra.

THE SPACE CINEMA - 15.30, 20.00, 20.15, 22.15 »Riddick«, Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Riddick«, Dvorana 2: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Elysium«; Dvorana 3: 15.30, 17.10, 20.15, 22.20 »Monster University«; Dvorana 4: 15.30, 17.10, 18.50, 20.30, 22.15 »One Direction: This is us 3D«; 18.45 »Una canzone per Marion«.

SUPER - Film prepovedan mladim iz pod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.00, 22.10 »Elysium«; Dvorana 2: 16.00, 18.00, 20.15, 22.15 »One Direction - This is us 3D«; 17.15 »Monsters University«; Dvorana 3: 17.15, 20.00, 22.10 »Riddick«; Dvorana 4: 19.50, 22.10 »Shadowhunters - Città di ossa«; Dvorana 5: 17.30, 20.00, 22.00 »L'intrepido«.

NA DTZ ŽIGE ZOISA se bo pouk začel v torek, 10. septembra, ob 8. uri.

UČITELJI OŠ F. BEVK Z OPĆIN obveščamo, da bo šolska maša ob začetku šolskega leta v torek, 10. septembra, ob 12.15 v cerkvi Sv. Jerneja na Opčinah.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA OPĆINE sporoča, da bo prvi dan pouka v novem šolskem letu v torek, 10. septembra. Prvi teden pouka bo potekal po naslednjem urniku: otroška vrtca v Barkovljah in Lonjeru od 7.45 do 12.30 (brez kosila), osnovne šole na Katinari, v Barkovljah in pri sv. Ivanu od 8.00 do 12.30, nižja srednja šola pri sv. Ivanu in na Katinari od 8.00 do 12.35. V drugem tednu bo v vrtcih pouk trajal od 7.45 do 13.00 (vključno s košilom), na osnovnih in na nižji srednji šoli bo od 16. septembra pouk stekel po rednem urniku.

UPRAVA OBČINE REPENTABOR obvešča, da bosta šolski avtobusi in šolska menza na razpolago učencem od srede, 11. septembra.

DRŽAVNI LICEJ A.M. SLOMŠKA sporoča, da se bo pouk začel 12. septembra, ob 9. uri.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA DOLINA sporoča, da se bo pouk na nižji srednji šoli, na osnovnih šolah in v vrtcih začel v četrtek, 12. septembra, s sledečim urnikom: vrtec od 7.30 do 12.30, osnovna šola od 8.00 do 12.00, srednja šola od 7.45 do 12.35. Dne 12. in 13. septembra, ne bo kosila. Nadaljnje informacije bodo starši dobili prvi dan pouka.

SLOV.I.K. razpis

SKD Grad od Banov
vabi
**danes, 7.9.
in jutri, 8.9. na**
tradicionalni vaški praznik
**»POD
KOSTANJIK«**
Ples z ansamblom
VENERA

Izleti

OBČINA DOLINA za ovrednotenje Naučnega Rezervata doline Glinščice organizira v nedeljo, 8. septembra, po-hod »Velika tura po Dolini Glinščice«. Štart ob 10. uri s Sprejemnega centra Naravnega Rezervata doline Glinščice v Boljuncu. Pohod ni primeren za otroke!

V NEDELJO, 8. SEPTEMBRA, ob 10. uri prireja družba Rogos voden ogled v botaničnem vrtu Carsiana v Zgoniku namenjen spoznanju užitnih rastlin prisotnih v botaničnem vrtu in na Krasu. Ogled bo vodila izvedenka Gaia Viola, avtorica knjige o prehranjevanju z divjimi rastlinami. Predstavila nam bo kratek pregled užitnih rastlin in kako lahko kraške vrste uporabimo v kuhinji. Predvideno je le placiло vstopnine v botanični vrt. Info: www.giardinobotanicarsiana.it ali te. št. 333-4056800.

SKD IGO GRUDEN vabi člane in priatelje na izlet v Kobariš, ki bo v nedeljo, 6. oktobra. Ogledali si bomo muzej 1. svetovne vojne, interaktivno razstavo o Poti miru in kostnico. Odhod iz Naučne obrežine ob 8.30, povratak v večernih urah. Vpisovanje pri Sergiju Kosminu (040-200123) in v kavarni Gruden.

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA organizira avtobusni izlet v Toskanu ob srede, 9. do petka, 10. oktobra, z ogledom Pise, Siene, Firenc ter lokalne torklje. Za informacije in vpis: tel. 040-8990103 (Laura) ali 040-8990108 (Roberta), 8.00-12.30, Tržaška kmetijska zadruga, Ul. Travnik 10, Dolina.

Poslovni oglasi

GROZDJE KVALITETNO, sorte merlot in cabernet sauvignon prodam.

Tel. št.(0)33-91-99-7101

Mali oglasi

ISČEM DELO - z lastno kosičnico in motorno žago kosim travo ter obrezujem tako drevesa kot živo mejo. Tel. 333-2892869.

GOSPA z izkušnjami ter z lastnim prevoznim sredstvom nudi pomoč pri gospodinjskih opravilih enkrat/dvakrat tedensko. Tel. št.: 331-7659986.

KUPIM Spacialove slike, srednje - male velikosti. Tel. 331-1388610.

LJUBITELJEM ŽIVALI podarimo ali prodamo dvomesečnega starega psička, mešane pasme. Tel. 040-229224.

PODARIM malega tigrastega mucka. Tel. št.: 335-847833.

PRODAM električno pianolo casio CDP-100 za 300,00 evrov in rabljeno otroško sobo flexa (postelja, omara, police in miza) za 700,00 evrov. Tel. 335-7030421.

PRODAM mercedes a 160, letnik marec 2012, prevoženih 15.000 km, črno-metalizirane barve, cena 14.000 evrov. Tel. št.: 338-4288100.

PRODAM stanovanje v Trstu (Ul. Rivalto), 3. nadstropje, 60 kv.m., 2 spalni sobi, kuhinja in kopalnica, sončna lega, pogled na občinski vrt, cena po dogovoru. Tel. št.: 040-764682.

PRODAM KNJIGE za 1., 2. in 3. razred liceja F. Prešerna. Klicati na tel. št. 339-6663863.

PRODAM KNJIGE za vse razrede Klasičnega liceja. Tel.: 346-7892641. **TRI SIMPATIČNE**, mesec in pol stare mucke, podarim. Tel. 334-1384216. **UNIVERZITETNA ŠTUDENTKA** pedagoške fakultete nudi pomoč pri pišanju domačih nalog in utrjevanju slovenskega jezika osnovnošolskim otrokom in/ali varstvu predšolskih otrok. Tel. št.: 346-1080342. **V SREDIŠČU OPĆIN** dajem v najem prenovljeno stanovanje. Tel. št.: 338-8028163.

Obvestila

SKLAD MITJA ČUK nudi v šolskem letu 2013/2014 vsakodnevno pisanje nalog/učenje od ponedeljka do petka (sept.-maj) od 14.30 do 16.00 ure na Prosek in na Općinah. Možnost košila. Zaradi organizacijskih razlogov sprejemamo vpise do petka, 13. septembra. Vpisi in dodatne info: 040-212289.

AD FORMANDUM sprejema prijave na tečaj poklicne kvalifikacije za kuhanja, ki je namenjen odraslim brez posebnih osebam z bivalščem v FJK; tečaj traja 1000 ur, od teh 300 ur delovne prakse. Tečaj je brezplačen, finančira ga Evropski socialni sklad. Za informacije in prijave: Ad formandum (ul. Ginnastica 72; tel. 040-566360; ts@adformandum.org).

GODBENO DRUŠTVO PROSEK obvešča, da so odprtvi vpisi v Glasbeno šolo za otroke in mlade. Za informacije pokličite tel. št. 040-251101 (Bruno) ali 349-2512176 (Irina).

KRU.T obvešča člane, da se zaključuje vpisovanje za skupinsko bivanje v Talaso Strunjan od 13. do 23. oktobra z individualno prilagojenim paketom za zdravje oziroma dobro počutje. Podrobnejše informacije in prijave na novem sedežu krožka, ul. Cicerone 8, v 2. nadstropju, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KONJI NA KRASU: tretji veliki konjenički praznik društva Skuadra Uoo bo v Cerovljah danes, 7., in nedeljo, 8. septembra, s konjeničkimi igrami, tekmami kočij, country glasbo in kavbojsko ter kraško gostinsko ponudbo. Obiskovalci se bodo lahko posmerili v ljudskih igrah, se vozili s kočijami in tekmovali s svojimi slaščicami, otroci pa bodo lahko zajahali prave konje. Parkirišča v Vižovljah pri športnem igrišču in v Cerovljah ob vhodu v vas. Vabljeni vsi!

KRU.T obvešča udeležence skupinskega letovanja na Malem Lošinju, da je odhod avtobusa danes, 7. septembra, ob 6.15 iz Sesljana (avtobusna postaja) in ob 6.45 iz Trsta, Trg Oberdan (izpred Deželne palače). Prosimo za točnost!

MALI KITARISTI IZ BREGA vabijo nove prijatelje, da se vpisajo v glasbeno šolo. Dan odprtih vrat bo danes, 7. septembra, 10.00-12.00 na sedežu Pihaleta Breg v Dolini (pri igrišču srednje šole S. Gregorčič). Info: tel. št. 328-5761251 ali info.mkib@yahoo.it

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v nedeljo, 8. septembra, ob 15. uri nastop na proslavi v Bazovici. V torek, 10. septembra, ob 20.45 bo redna pevska vaja na sedežu na Padričah. V petek, 13. septembra, ob 18.00 vaja v Lipici, v soboto, 14. septembra, ob 11.00 nastop na proslavi v Lipici.

V NEDELJO, 8. SEPTEMBRA, bo na Općinah za slovenske vernike na tržaškem tradicionalni 85. Marijanski shod. Od 15. ure dalje bo prilika za zakrament sprave. Ob 16. uri bo sledila molitev svetlega dela rožnega venca z razmišljjanjem in petjem Marijinih Pesmi. Ob 17. uri začetek procesije po openskih ulicah na to sv. maša, ki jo bo vodil letosnji novomašnik Klemen Zalar skupaj z letosnjimi tržaškimi duhovniki jubilanti.

SKD IGO GRUDEN - BALET: vadba klasičnega baleta za otroke pod vodstvom plesne pedagoginje Marjetke Kosovac se bo začela v ponedeljek, 9. septembra, v društvenih prostorih v Nabrežini. Vaje bodo ob ponedeljkih

in sredah, ob 16.15 za otroke stare 4 in 5 let (vrtec), ob 17. uri za otroke iz 1. in 2. razreda osnovne šole in ob 18. uri za starejše otroke. Za informacije baletna.igogruden@yahoo.it ali 329-4615361 (Jasna).

AKK BOR sporoča, da se treningi minibasketa za dekleta in fantke pričnejo v torek, 10. septembra. Urniki: under12 2002/2003 torek 16.30-18.00 Ljubljana, petek 17.15-18.45 Stadion 1. maj; minibasket 2003 deklice/2004/2005/2006/2007/2008 torek 16.00-17.30 Stadion, petek 16.00-17.30 Stadion. Za info: Karin Malalan 340-6445370, karinmalalan@gmail.com.

GODBENO DRUŠTVO V. PARMA - Trebče, vabi na informativni sestanek ob pričetku šolskega leta 2013/2014, ki bo v torek, 10. septembra, ob 20.00 v Ljudskem domu. Pohitite številni!

PRAZNIK OTROK V VILI SARTORIO Center Otrok in Odraslih skupaj z Občino Trst organizira praznik otrok od 2. do 10. leta in njihove starše v Vili Sartorio v ulici Strada di Fiume (vhod v Ulici Modiano 5). Predvidevana je zaključna animacija, ki se bo vrnila v torek, 10. septembra, od 17.45 do 19. ure. V slučaju grdega vremena animacija odpade. Prost vstop! Za dodatne informacije: center.harmonija@gmail.com.

OBČINA ZGONIK v sodelovanju s kabinjersko postajo Devinščina, prireja v sredo, 11. septembra, ob 17.30 v dvorani občinskega sveta v Zgoniku, srečanje o osnovnih pravilih proti prevaram. Vabljeni!

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da bo vadba potekala v društvenih prostorih z naslednjim urnikom: ob torkih 18.00-19.15 ter 19.15-20.30, ob četrtekih 17.00-18.00 ter 18.00-19.15. Informacije in vpis: tel. 349-6483822 ali 040-200620 (Mileva).

VADBA JOGE BOLJUNEC - SKD F. Prešeren obvešča stare tečajnike in nove interesente, da bo v sredo, 11. septembra, od 18.30 do 20.00 potekala brezplačna vadba joge z učiteljem Goranom Korenom v društvenih prostorih v prvem nadstropju gledališča F. Prešeren v Boljuncu. Od srede 18. septembra, bomo pa pričeli z redno vadbo in sicer v dveh terminih: 17.30-19.00 začetniki, 19.00-20.30 nadaljevalci.

OBČINA TRST prireja javno srečanje z občani na temo »Sodelovanje za ovrednotenje teritorija« v četrtek, 12. septembra, ob 17.30 v Kulturnem domu na Prosek. Prisotni bodo župan Roberto Cosolini in odborniki Fabiana Martini, Franco Miracco in Andreja Dapretto.

SLOFEST - ZSKD vabi prostovoljce, ki bi radi sodelovali na Slofetu (od 20. do 22. septembra), na informativni sestanek v četrtek, 12. septembra, ob 20. uri v Gregorčevev dvorano, ul. Sv. Frančiška 20/I. Dodatne informacije na 040-635626.

UPRAVA OBČINE DOLINA obvešča, da bo v kratkem uvedena služba nadzora v bližini šol za »Dedke redarje«. Občani občine Dolina, stari od 50 do 75 let, z znanjem slovenskega jezika in s psihofizičnimi pogoji potrebnimi za opravljanje službe, lahko predložijo prošnjo na občinsko vložišče do petka, 13. septembra. Obrazci za prošnjo so na razpolago na Uradu občinske Policije ali na občinski spletni strani www.sandorligo-dolina.it.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da bodo skupine začele z vadbo v ponedeljek, 16. septembra: osnovna motorika (3-6 let) pon. in pet. 16.45-17.45, center M. Čuk (Repentabrska ul. 66); vse ostale skupine so v telovadnici OŠ Bevk: zajčki (7-10 let) pon. 16.30-18.30 in pet. 17.00-18.30; strele (11-14 let) pon. 18.00-19.30, sre. 19.00-20.15 in pet. 18.00-20.00. Za vpis in informacije: info@cheerdancemillenium.com, Jasna 347-8535282 in Ryan 347-9227484.

SKD IGO GRUDEN - MOŠKA POSTURALNA IN RAZGIBALNA TELOVADBA je umirjena vadba, prilagojena specifikam moške konstitucije in namenjena raztezanju mišic ter iz-

boljšanju gibljivosti. Redne vaje ob ponedeljkih in četrtekih 20.00-21.00 od 16. septembra dalje. Info tel. 338-4563202 (Katja).

V KULTURNEM DRUŠTVU BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, bo Barbara Žetko vsak ponedeljek vodila tečaj tehnike doseganja čustvene svobode (EFT-tapkanje). Začetek 16. septembra ob 17.45. Informacije: 040-415797 ali 347-2787410.

V KD BARKOVLJE, ul. Bonafata 6, se začne tečaj angleškega jezika v torek, 17. septembra, vodi ga Michael Bark. 16.30-18.00: english village-teatime with Michael, elementary english; 18.00-19.00: conversation club-language in use.

PILATES v junijih urah - Skupina 35-55 in vadičnica Sandra bodo, ob zadostnem številu vpisanih, priredile tudi junijno vadbo Pilatesa v društveni dvorani občinskega gledališča v Boljuncu. Prijavite se na tel.: 333-3616411 od 14. do 15.30 ali na elektronski naslov skupinaboljunc@gmail.com.

BALETTA ŠOLA Informativni sestanki in poskusne vaje bodo v četrtek, 19. in v četrtek, 26. septembra, ob 17.30 za klasičen balet (za otroke) ter v petek, 20. in v petek, 27. septembra, ob 17. uri za jazz balet (za naraščajnike) v društvenih prostorih občinskega gledališča F. Prešeren v Boljuncu. Tečaja vodi Marjetka Kovsov.

DRUŠTO JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU POPETRE obvešča, da se pričenjajo tečaji joge ob ponedeljkih (Hrpelje in Sežana), torkih (Ilirska Bistrica in Podgrad), sredah (Ajdovščina) in četrtekih (Sežana). S seboj prinesite udobno oblačilo in podlagu za ležanje (armafleks). Tečaj poteka enkrat tedensko. Vodi ga Dario Černac, tel.: 00386-31-266617.

ODBORNOSTVU ZA SOCIALNO SKRBSTVO občine Dolina obvešča,

da bo v petek, 20. septembra, na Županstvu Občine Dolina v dvorani občinskega sveta, od 8.00 do 12.30, potekala pobuda »Dan srca« v sodelovanju z združenjem Cuore amico iz Milj. Ob priliki daje občina Dolina na razpolago dva brezplačna krvna izvida na osebo, za skupnih 200 izvidov.

PIHALNI ORKESTER RICMANJE obvešča, da je odprli vpisnine glasbenih tečajev za šolsko leto 2013/2014. Informacije nudimo na 320-4511592 ali na monika.pecchiari@gmail.com.

SLOFEST v petek, 20., v soboto, 21. in nedeljo, 22. septembra, v Trstu.

40-LETNIKI POZOR! Slavnostna večerja s plesom bo v soboto, 21. septembra, na veseli farmi v Mavhinjah. Prijave z akontacijo do 8. septembra, v trgovini z otroško obutvijo v Ul. dei Salici na Općinah, v trafiki v Ul. sv. Nazarija na Prosek ali na tel. št. 329-8012528. Pohitite!

VAŠKE ORGANIZACIJE IZ BAZOVICE organizirajo v soboto

PRISTANIŠČE - Minister za infrastrukture včeraj podpisal odlok o dodelitvi prispevka CIPE

Iz Rima 32 milijonov za novo ploščad

Vest javila predsednica Monassijeva na predstavitev obračuna o rasti prometa - V dveh letih za 60% večji pretovor zabožnikov

Poslovanje tržaškega pristanišča je bilo v zadnjih dveh letih predsedovanja Marine Monassi zelo dobro, rast prometa pa so zabeležili na različnih terminalih. To izhaja iz včerajnjega sestanka predsednice Pristaniške oblasti Marine Monassi in predsednika tržaške Trgovinske zbornice in potniškega terminala TTP Antonia Paoletti, ki sta se na sedežu Trgovinske zbornice sestala s poslovnimi partnerji. Monassijeva in Paoletti sta navzoče seznanila s poslovnimi rezultati preteklih dveh let. Posebej pa je na včerajnjem srečanju odmevala vest, ki jo je javnosti posredovala predsednica Monassijeva, da je minister za promet in infrastrukture Maurizio Lupi prav včeraj podpisal odlok, s katerim vlada dodeljuje tržaškemu pristanišču 32 milijonov evrov za novo logistično ploščad. Celotna investicija bo znašala 132 milijonov. 70 jih bo investirala pristaniška oblast, preostalih 30 pa zasebni koncesionar, ki bo dobil v upravljanje ploščad. Ponudbe bodo v ta namen sprememali do 30. oktobra, izbira pa naj bi padla pred koncem leta.

Antonio Paoletti je pochlabil delo Monassijeve, s katero so v preteklem dveletnem obdobju organizirali 10 skupnih pobud, sedem večjih sejmov v treh različnih državah, izraelska delegacija je bila na obisku v Trstu, obisk pa je Izraelcem vrnila tudi tržaška luka. Po Paoletti je oceni, da je tržaška Pristaniška oblast v sodelovanju s zasebnimi podjetji odlično promovirala svojo dejavnost, ki beleži pozitivne številke na različnih frontah.

Spodbudne poslovne rezultate je predstavila predsednica Pristaniške oblasti Marina Monassi, ki meni, da je sodelovanje javnega in privatnega sektorja obrodilo pričakovane sadove. Za 60% se je povečal pretovor zabožnikov, za 34% se je povečal skupni tovorni promet, povečan pa je tudi potniški promet, predvsem po zaslugi ladij za križarjenje. Monassijeva je tudi dejala, da so optimizirali poslovni proces za podjetnike, ki po novem lahko poslujejo z nižjimi stroški, kar pelje do povečanega prometa in prihodka. Zanimiv je tudi podatek, da so zabeležili povečan promet za ro-ro dejavnosti (prevoz tovora na kolesih, kot so prikolice, polprikolice in avtomobili). Ta promet se je povečal za kar 22,3 %.

VILENICA - V torek Covacich, Lipuš in Sosič v Sartoriu

Koroški pisatelj Florjan Lipuš in tržaška pisatelja Mauro Covacich ter Marko Sosič so protagonisti enega izmed predvečerov letosnje Vilenice, mednarodnega literarnega festivala, ki ga prireja Društvo slovenskih pisateljev in se letos prvič seli v Koper. Predvečeri bodo na različnih lokacijah na sporednu v torek, 10. septembra: tržaški, ki ga prirejajo Zvezna slovenska kulturna društva, Skupina-Gruppo 85 in Slovenski klub, bo ob 19.30 v dvorani Costantinides Mestega muzeja Sartorio. Z avtorji se bo pogovarjala Veronika Brecelj, večer pa je namenjen tako slovenskemu kot italijanskemu občinstvu, saj bo poskrbljeno za tolmačenje.

Torkov literarni večer je tudi uvodni dogodek v Slofest, festival Slovencev v Italiji, ki ga bo ZSKD kot znano priredila na Borznem trgu med 20. in 22. septembrom. Njegov spored bodo podrobnejše predstavili javnosti v prihodnjih dneh.

Slišali smo tudi, da si je tržaška Pristaniška oblast postavila več stebrov, na katerih bo v prihodnosti sponzorila poslovna strategija. Monassijeva je postregla še s podatki, ki govorijo o opravljenih obnovitvenih delih na nekaterih stavbah, ki imajo zgodovinsko-kulturni pomen. Večina teh objektov je bila obnovljenih leta 2012. Na nameček pa se tržaško pristanišče potegne za pridobitev okoljskega certifikata EMAS, je še dejala Marina Monassi.

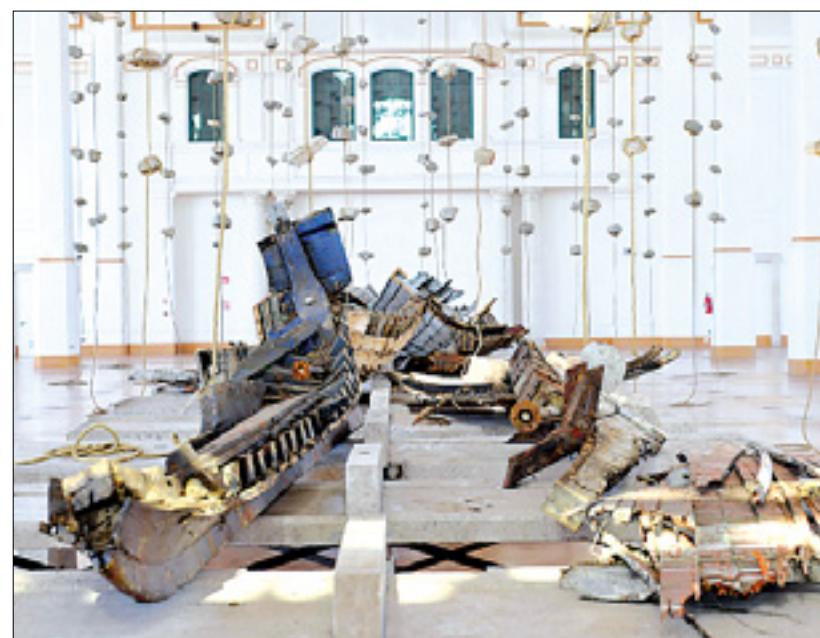
Včerajšnji sestanek je sklenil predsednik tržaške Trgovinske zbornice in terminala TTP Antonio Paoletti, ki je izpostavil še eno pridobitev; na potniškem terminalu od letos poleti obratuje nov prizidek, v katerem je na razpolago skoraj 1400 sedežev, novost pa je s seboj prinesla tudi 30 novih delovnih mest, kar je v teh kriznih časih zelo spodbuden podatek. (sc)

V NEKDANJI RIBARNICI - Na ogled do 6. januarja

Kounellisova postavitev

Umetnik našel navdih v ostankih starih leseni bark, nad katerimi s stropa visijo kraški kamni

Prostor nekdanje ribarnice na tržaškem nabrežju je včeraj zaživel z odprtjem pričakovane razstave Kouneilisa, enega vidnejših predstavnikov italijanske likovne scene. Njegov umetniški poseg zaseda osrednji del razstavnega prostora, sklicuje se na zgodovinski spomin kraja: odrabljene kamnite mize iz ribarnice je postavil v vrsto in nanje namestil ostanke starih leseni bark iz krajevnih ladjedelnic, ki delujejo kot čvrsta nosilna hrbitenica. V nasprotju s tem horizontalnim zaporedjem visijo iz stropa navzdol vrvi, na katerih so pritrjeni kamni. Tretji izrazit element instalacije skupini stolov prevlečenih s črnimi platni, ki nemo gledajo proti osrednjemu prostoru, vzbujajo žalovanje ter z njim zarišejo osnovno strukturo tlorisa v obliki križa. Kustosa razstave sta Davide Sarchioni in Marco Lorenzutti. Na ogled bo do 6. januarja. (JM)

RAZSTAVA - Včeraj odprtje v galeriji Narodnega doma

Nove fotografiske govorce

Obiskovalce nagovarjajo dela petih umetniških fotografov mlajše generacije iz Slovenije

Včeraj je bilo v prostorih galerije Narodnega doma odprtje razstave petih slovenskih umetnikov mlajše generacije, ki jih združuje konceptualni pristop do likovnega izražanja in uporaba istega medija: fotografije. Kot je kustos razstave Denis Volk poudaril v svoji predstavitvi, je razstava nastala z željo, da bi tudi v Trstu spoznali umetnike, ki so v osrednjem slovenskem prostoru že prepoznavni. Izhajajo iz različnih izkušenj, univerzitetni študij so nadgradili, kar jim dovoljuje širino pogleda. Imajo visoko kultivirani izrazni jezik, predvsem pa nudijo gledalcu kar več spodbud k podoživljjanju njihove specifične likovne pripovedi. Njihova govorica je pogosto namenoma provokativna, privabi nas tudi po estetski dovršenosti in likovni preciščenosti. Maja Alibegović, Matija Brumen, Jasna Jernejšek in Špela Škulj živijo in dela v Ljubljani, z razliko od Uroša Acmana, ki živi in dela v Šoštanju. Skupni naslov Fotomorgana se osredotoča na bistven vidik, ki umetnike združuje, saj so njihovi razstavljeni ciklusi med seboj zelo različni. Namen fotografiskih reprodukcij ni odslikava-

nje realnega sveta, marveč prej podarek na prezrtih elementih, pogostoma gre za scenografsko zrežiranje okoliščine, preko katerih nam tankočutni ustvarjalci nudijo priložnost, da se zamislimo. Sodobni likovni jezik foto-

tografije ima s svojo neposrednostjo sporocila veliko prednosti.

Razstava v Narodnem domu bo na ogled do 20. septembra, od ponedeljka do petka od 15.30 do 19. ure.

Jasna Merkù

»Pod kostanjik v Banih«

Danes in jutri poteka pri Banih še drugi del praznika, Šagre pod kostanjik, ki ga prireja domačo kulturno društvo Grad. Praznik, ki velja za nekakšno slovo od poletja in pozdrav jeseni, spominja Banovce na davno preteklost in na spredov po vasi mladih parov v nošah, imenovano - mantenjada. Za zabavo in ples bo poskrbel ansambel Venera. V društvenih prostorih so na ogled dela klekjaric skupine Ribice KD Lipa iz Bazovice. Poskrbljeno bo za dobro počutje ob dobro založenih kioskih.

V Podlonjerju praznik odporniškega gibanja

SKP in SIK (Zveza levice) organizira danes in jutri v Ljudskem domu v Podlonjerju praznik odporniškega gibanja. Odprtje kioskov ob 18. uri. Drevi bo ob 19. uri srečanje s predsednico Vzpi Stanko Hrovatin in raziskovalko Claudio Cernigoj, ki bo predstavila raziskavo o Vrdelskih partizanih. Sledil bo koncert skupin Sottomayor, The Grafenberg und die Alkotesters in Oslo. Jutri pa bodo ob 18. uri zadane partizanske pesmi, ob 20. uri pa še koncert skupine Bob O' Lones.

Odkrivanje Mehike zjadrnico... in Jasno Tuta

Slovensko kulturno društvo Igo Gruden iz Nabrežine vabi drevi ob 20.30 v prostore domačega Kulturnega doma na predavanje Jasne Tuta, ki je leto dni potovala po Kortezovem morju. Njeno »Odkrivanje Mehike zjadrnico« bo opremljeno tudi z videoposnetki.

Konji na Krasu

V Cerovljah se je včeraj začel 3. praznik Konji na Krasu, ki ga prireja amatersko konjeniško društvo Skuadra Uoo iz Nabrežine. Na svoj račun bodo prišli mladi in manj mladi ljubitelji konj, ki se bodo lahko peljali s kočijami po kolovozih okrog Grmade, si ogledali konjeniške in ljudske igre, tekme s kočijami ter se pomerili v pripravi najboljše sladice. Drevi bodo za ples poskrbeli Kraški muzikanti, jutri pa country skupina Fool Brand. Da ne bi prišlo do pomot: praznik Konji in vonjave mošta bo v Mediji vasi potekal prvi oktobrski vikend.

Jazz festival v Miljah

Milje bodo spet zaživele v objemu jazz glasbe. Drevi se začenja 7. izvedba jazz festivala, ki bo mestece, točneje na Marconijev trg privabil znane goste. Drevi bosta na oder ob 21. ur (do 23.30) stopili skupini Gipsy Quintet remake in Emanuele Urso Swinging Band, medtem ko bodo jutri ob isti uri nastopili Stefano Franco & Flampet Horns, za njimi pa še Barbara Dennerlein Hammond Organ Duo. Vstop je prost, v primeru slabega vremena pa se bo festival pomaknil v Verdijevno gledališče.

Roveredo pri Sv.Ivanu

V gledališču Basaglia pri Sv.Ivanu bo drevi ob 21. uri zaživelva predstava Ballando con Cecilia po istoimenskem romanu Pina Rovereda in v izvedbi ansambla gledališča La Contrada v režiji Francesca Macedonia. Vstop je prost.

Glasbeno tekmovanje

V Mali dvorani gledališča Verdi poteka 14. mednarodno tekmovanje Trio di Trieste. Žirija je včeraj izbrala tri finaliste: ukrajinsko-slovenski trio Munich ARTISTrio ter kvarteta albansko-japonsko-poljsko-nizozemski Flex Ensemble in češkoslovaški Ensemble Taras. Občinstvo jim bo lahko drevi ob 20.30 prisluhnilo (15 evrov).

SLOVENIJA TA TEDEN

Manj je časa, več je čudaških idej

DARJA KOCBEK

»Tisto, kar se bo dogajalo na konsolidaciji, se bomo moralno dogajati na strani izdatkov v javnem sektorju,« je izjava, s katero je finančni minister Uroš Čufer v tem tednu razburil sindikate. Vladi da ostaja še uvedba davka na ne-premičnine, potem pa se davkov ne bo dalo več poviševati ali uvajati novih, ampak bo treba javne finance sanirati z rezanjem izdatkov v javnem sektorju. Minister za notranje zadeve in javno upravo Gregor Virant pa je s predlogom za ukinitev občin, ki imajo manj kot 5000 prebivalcev, spravil na noge župane predvsem manjših občin.

Prvi se je na izjavo finančnega ministra odzval Branimir Štrukelj, predsednik Konfederacije sindikatov javnega sektora Slovenije. V javnem pismu je predsednico levsredinske vlade Alenku Bratušek vprašal, če je pozabila na svoje izjave ob prevzemu funkcije, ko je dejala, da se je pokazalo, da zgolj s krčenjem javnih izdatkov ni mogoče doseči gospodarske rasti in da na dolgi rok taka politika ne bo pripeljala do znižanja proračunskega primanjkljaja. Čufer je po Štruklejih besedah že večkrat ponoval, da je Slovenija na strani prihodkov dosegla zgornjo mejo, zato davkov ni mogoče več povečati in bo zato treba izvesti korenite reze v plače javnih uslužbencev, socialne transferje in pokojnine. »Tako izključuječi se stališči hkrati v kreditibilni vladu preprosto ne moreta sobivati! Sprašujemo, katero stališče vlade torej velja?!,« je premierko vprašal Štrukelj.

Sekretar Sindikata državnih organov Slovenije Drago Ščernjavič finančnemu ministru za začetek predлага ukinitev zakona o bančni tajnosti in zakon o davčni tajnosti, da bi lahko pregleda-

li vse odlive iz Slovenije v davčne oaze, saj so fizične in pravne osebe, ki so denar odlivale v tujino, z njima zavarovane. Temu bi sledil zakon, ki bi te osebe prisilil, da bi plačale davek. Nadalje bi sindikat državnih organov davčnim dolžnikom z zakonom onemogočil, da bi lahko ustanavljal nova podjetja, in ukrepal bi proti sivi ekonomiji, ki je v Sloveniji » dobila neslutene razsežnosti in je leglo marsičesa.«

V Zvezni svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS), ki je največja sindikalna centrala v Sloveniji, izjavo ministra Čuferja razumejo v smislu, da je lažje rezati javni sektor, kot pa vzpostaviti učinkovit sistem pobiranja davkov in prispevkov. Če je to res, je to »izraz politične lenobe in strahopetnosti, ki na račun poseganja v javni sektor išče takojšnje fiskalne učinke«. V ZSSS od finančnega ministra namesto rezov v javni sektor zahtevajo, naj poskrbi za takojšnjo uvedbo davčnih blagajn, inšpekcijske službe izvzame iz načrta za znižanje števila zaposlenih v javnem sektorju in naroči takojšen pregled pobiranja davkov in prispevkov po posameznih davčnih uradih.

Da Čuferja niso prav razumeli, saj »ni mislil direktno na plače javnih uslužbencev,« je sindikat poskušal prepričati Gregor Virant kot minister za javno upravo, ki je sedaj tudi sam tarča kritik. Predlaga namreč reorganizacijo lokalne samouprave, s katero bi število občin zmanjšali s sedanjih 212 na 120, ker bi se občine, ki imajo manj kot 5000 prebivalcev, morale med seboj združevati. To združevanje bi po Virantovih izračunih prineslo direktno prihranke pri plačah občinskih funkcionarjev in v občinskih upravah ter pri sejninih svetnikov v višini 10 milijonov evrov.

Predsednik Združenja občin Slovenije Robert Smrdelj opozarja, da je ministrov predlog populističen in ustavno sporen, pa tudi brez referenduma o ukiniti občin ne bo šlo. Možnost ustavnega presojeva napoveduje tudi predsednik Skupnosti občin Slovenije Ivan Žagar. Po njegovem mnenju bi bilo smiseln tudi vprašati prebivalce, ki so se na referendumu izrekli za ustanovitev nove občine, kaj misljijo o njeni ukinivnosti oziroma združitvi z drugo občino. Ukinivnosti občin nasprotuje tudi desnosredinska opozicija.

Strokovnjak za lokalno samoupravo Stane Vlaj razlagal, da je največja težava v bistvu v tem, da je pri ustavljivanju občin politika povozila stroko in so številne občine nastale na podlagi kravljih kupcij lokalnih politikov, veliko število občin pa je bilo tudi v interesu nekaterih političnih strank. Mednarodne organizacije, kot sta OECD in Svet Evrope, so že v začetku tisočletja, ko je imela še 150 občin, Slovenijo opozorile na preveliko razdrobljenost. V času osamosvojitve je bilo v Sloveniji 63 občin.

»Nihče ne bo dopustil, da bi se jim ukinila občina. Vsako ukinjanje občin ali združevanje mora biti silno pretehtano,« je junija, ko je Virant prvič napovedal zmanjšanje števila občin, za spletno stran nacionalne RTV dejal Vlaj.

Je pa na Facebooku, kjer namerava poslej odgovarjati na vprašanja državljanov, vsaj upokojence začasno potolažila sama predsednica vlade. Bratuškova jih je namreč zagotovila, da so pokojnike nedotakljive in da vladu nikoli ni nameravala znižati pokojnin. A kaj vse v resnicni namerava storiti vlada, da bi potolažila Bruselj, ki od nje do konca meseca pričakuje prepričljive ukrepe za odpravo javnofinančnih neravnovesij, tri tedne pred iztekom roka ni jasno.

TA TEDEN

EDINOST
 SLOVENSKA POLITIČNA STRUČNA JAVNAŠTA ZA PRIMORJE

PRED 100 LETI

Edinost je v teh dneh objavila poziv nekega Križana: »Tržaški Sv. Križ je bil že od nekdaj zanemarjena in započavljena vas. Dočim so se vse druge vasi tako lepo razvile in postale narodno zavedne, da je skoro nemogoče misliti na to, da bi kedaj izgubile narodni značaj, je ostal Sv. Križ v tem oziru pravi «unicum» cele naše lepe slovenske tržaške okolice. Tu se je ugnezdzil pogubenostni socijalizem najslabše vrste, tak socijalizem, ki pljuva celo na Sokolovo zastavo...«

Edino društvo, ki je na narodnem polju kaj delalo, je bilo pevsko društvo »Skala«, ki pa je moralno pred nekaj leti vsled nastalih razmer v nezasluženi pokoj. Čakalo je rešitve, dokler niso prišli naši čvrsti narodni fantje ter ga obudili. Malo jih je bilo v začetku, niso se ustrashili nobenih zaprek, temveč so čvrsto korakali po začrtani poti. In ravno tu se je pokazalo, kaj se lahko z vztrajnostjo vse doseže. Danes šteje to društvo že preko šestdeset pevskih moči obojega spola. Kdo se ne bi vzradostil, ko vidi te za narodno stvar vnete mladenke in mla-

deniče, kako jim lica pri vsakem javnem nastopu kar žare samega veselja, dobro zavedajoč se, da delajo tudi oni po svojih močeh za skupni prospeh naše mile slovenske domovine! Da pa ostane ta vdanost in zavednost trajna, je treba izpodbuje in podpore od strani občinstva.

Te dni slavi pevsko društvo »Skala« dvajsetletnico svojega obstanka. Apeliramo na slovensko javnost, da nas počasti s svojim številnim obiskom. Zlasti Vi, tržaški Slovenci, ki radi prirejate izlete ob nedeljah, odločite se tokrat za Sv. Križ. Vlakov imate na razpolago skoro vsako uro! Pa tudi so sedje iz bližnjih krajev ne smoje izostati. Na prekrasenem senčnatem vrtu, kjer se bo vršila veselica, bo v najobilnejši meri preskrbljeno za vse lačne in žejne. Na plesaželjno mladino tudi nismo pozabili. Kdor hoče torej preživeti par uric v neprisiljenem veselju, naj pride v Sv. Križ.

In mi Križani, naša vas si mora tokrat odeti praznično odoje. Okrasite vsi svoje hiše z narodnimi zastavami na čast gostom, ki nas obišejo!«

TA TEDEN

 PRIMORSKI DNEVNIK
 SLOVENSKE IN MEĐUDRŽAVNE NOVINE

PRED 50 LETI

V teh dneh je Boljunc in okolico zajelo strašansko neurje. »Neurje je razsajalo na področju Debelega rtiča, Miljskih hribov, Milj, Doline, Boljunca, Žavelj in Kolonkovca. Huda ura se je začela okrog ene ure po polnoči in je trajala do prvih jutranjih ur. Voda je pokazala svojo razdiralno silo, terjala je človeško žrtev (en deлавec mrtev in trije ranjeni) in je povzročila ogromno škodo, ki je ni moč še oceniti, lahko pa govorimo o stotinah in stotinah milijonov. Največja škoda je vsekakor v industrijskem pristanišču, v Miljah, v dolini Glinščice, v Osapski dolini ter v Ankaranu.

Utrgal se je oblak, potoki so v hipu narasli in divjali kot hudourniki, Glinščica je bila kot umazana dečica reka, ki je vse podirala in odnašala, Osp pa je preplavil vso dolino do morja. Telefonske zvezze z Dolino, Boljuncem, Žavljam, Miljam in Koprom so bile prekinjene, Milje opustošene in po kopnem odrezane od Trsta, prekinjen je bil tudi cestni promet s Koprom. Pro-

met preko bloka je bil mrtev, iz Trsta pa so le drzni šoferji tvegali vožnjo po grdi in nevarni poti od Mačkovlj po grebenu hriba Dolga krona skozi Štramar v Milje ali preko bloka.

Več ur je iz vseh strani drvela voda, ki je preplavila nižja področja, podirala drevesa, obcestne zidove, prometne znake, razirila odtočne kanale, odtrgala cele plasti cestnega tlaka, nanesla kamenje in blato na ceste, njive in vinograde, vdrla v tovarne, skladisča, trgovine, hlevne in kleti, odnašala vse, kar je zajela, razrila ceste in poti, na katere so se v več krajih usuli veliki zemeljski plazovi. Ljudi v prizadetih krajih je zbudilo šumenje vode in prestrašil ropot. Skočili so iz postelj in se pravčasno rešili, sicer bi lahko bilo še več človeških žrtev. Voda je v nekaterih krajih celo dosegla dva metra višine in je zahtevala mnogo požrtvovalnega dela gospodarjev, oddelkov vojske in policije. Povzročeno škodo se ne da oceniti.«

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Utrjenost

Preobremenjeni starši so danes kar precej pogost pojав. Vsakdanjik z otroki je lahko zelo naporen, zlasti za mater, pa naj bo zaposlena ali ne. Seveda pa se pogosto zgodi, da tudi očete doživijo trenutek, ko ne morejo več tako naprej in imajo vsega čez glavo.

Razlogi za to so številni in večplastni. Navezujejo se na starost otrok in na trenutno družinsko situacijo. Pri posameznih starših je različno, kdaj se kdo počuti utrujenega in popolnoma preobremenjenega. Enostavno doživijo dan, ko se jim zdi, da niso več nicipur kos.

Ko se v družini rodí še en novo-rojenček, je pozornost vsaj v prvem času v veliki meri namenjena njemu. Nočni mir je največkrat otipljivo moten in tudi čez dan so trenutki miru zelo redki in težko dosegljivi. Tako kronično pomanjkanje pravega spanja pogosto privede mater in očeta do tega, da se jima zmanjša pozornost, da sta razdražljiva in bi včasih malega kričača (ali kričačko) kar »zadušila«. Prav tako naporno kot v prvih tednih po rojstvu, je v obdobju prve otrokove trme, o katerem smo pisali zadnjič. Naporni pa so otroci tudi v puberteti, ko bi morali starši imeti že zelenje živce, da ne pobešnijo in da nekako pripeljajo vsak posamezni dan do konca. Navadno pa so ti vrgojni naporji še dodatno obremenjeni z delovnim stresom in zasebnimi problemi ter sprotnimi vprašanji.

Ko sta mati in oče preutrujena, vpitje obeh staršev, ki nimata več nobenega potropljenja, pogosto nadomesti pogovore, polne razumevanja. Pri živčno preobremenjenih starših se kaj rado zgodi, da svoje zapovedi, zlasti takrat, ko se jih loti občutek nemoci, začinijo z zaščitnico ali pa povsem dvignejo roke od vsega, kar se dogaja. Družinsko življenje ne nudi več nobenega veselja in noben član se ne počuti več dobra. V takih okoliščinah se zelo rado zgodi, da družina skoraj ni zmožna več reševati tudi drugih sprotnih problemov. Tako postane nujno potrebno poiskati zunajne rešitev za slepo ulico, v katero so zašli, in sprostitev od pritiskajočih negativnih čustev.

Najprej je potreben analizirati, kaj se pravzaprav skriva za pojavom preobremenjenosti. Ali gre res le za skrb za otroke in za njihovo obnašanje v raznih fazah razvoja, ki načenja živce, ali pa je pravzaprav le stvar tega, kako sami prenašamo vsakdanjik, ker smo prenapeti, tudi takrat, ko se otroci obnašajo popolnoma normalno? Morebiti so se v to naše slabo počutje vstavlili službeni problemi, ali pa nas skrbi naša zasebna ekonomska situacija? Če torej odkrijemo, za kaj pravzaprav gre pri našem osnovnem slabem počutju, kateri so njegovi vzroki, lahko poiščemo način, kako bi začeli stvari spreminjati.

Starši, ki so v stresni situaciji, potrebujejo najprej premor, da bi stvari uredili sami pri sebi in se ponovno »našli«. Pri vsakem dnevu sproti je zelo pomembno, da rezervirajo zase vsaj pol ure časa. Športno ali rekreacijsko udejstvovanje lahko veliko pomaga pri umirjanju duševnega stanja. Če hodis ali tečeš npr. lahko pregledaš svoje probleme na drugačen način. Za tak čas zase si je treba zagotoviti varstvo otrok pri starih starših ali tudi pri drugih ljudeh in pri morebitni variški, ki jo navadno starši iščejo le, ko imajo kakšne »pomembne« obveznosti. Tak način sproščanja od problemov dolgoročno zelo dobro učinkuje na starše, pravijo izvedenci, saj omogočajo materam in očetom, da reagirajo na stresne situacije. Sami potem izberejo sebi najboljšo metodo (od joge do avtogenega treninga ali progresivnega sproščanja mišic itd.)

Seveda pa je situacija, ki je že zelo akutna in v kateri se očetu ali materi zdi, da bo zdaj zdaj eksplodiral, nekaj povsem drugačnega. V tistih tre-

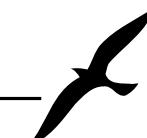

nutkih je najbolje, če za kratek čas zavrstita stresno situacijo, se za nekaj trenutkov odstranita v drug prostor, zadihata globoko na svežem zraku, počasi štejeta do deset in pomislita na nekaj lepega, kar jim dajejo zadovoljstvo.

Če ni nikogar, ki bi medtem poskrbel za otroke, je najbolje, da se z otroki za kratek čas oče ali mati pomudi zunaj doma. Ven iz stanovanja na sprehod v naravo, na igrišče, k nekemu na obisk in stran od stresne situacije. Ali, če ne gre drugače, si privoščiti vsaj telefonski pogovor z nekim, ki mu zaupamo. Preizkušeno je, da je potem počutje takoj nekoliko boljše.

Seveda so včasih vzrok za preobremenitev lahko tudi vrgojne težave. Pri preprečevanju tega pomagajo jasna pravila, velika starševska doslednost in veliko ljubezni do otrok. To so elementi, ki dajejo otrokom usmeritev in oporo. Če starši občutijo, da tega niso več sposobni v pravi meri, je najbolje, da poščeojo zunanjeno pomoč. Vzgojni svetovalnic je danes veliko: takih, ki delajo vzporedno s solo ali pa drugih, zasebnih. Tam bodo strokovnjaki pomagali staršem reševati specifične osebne in družinske probleme. Nekateri starši se takih svetovalnic še vedno brez potrebe bojijo, tako da ne poščeojo pri njih pomoči pravočasno. To je napačno. Zbrati je treba dovolj poguma in poiskati obliko pomoči, ki bo najbolj ustrezala. Važno je vsaj poskusiti, dokler ni situacija že prerasla dolocene mere. Konkretna strokovna pomoč bo dejanska opora pri vsakdanjih vzgojnih poseglih in pri medsebojnem družinskem razumevanju.

Kakor že omenjeno, pa je pri preobremenitvi zaradi vsakdanjega življenja z otroki pomembno, da starši reagirajo pravočasno. Številni problemi se na tak način ne povečujejo in jih je mogoče rešiti v zelo kratkem času v korist celotnih družini. Seveda bo pri tem potreben potropljenje, veliko medsebojnega zaupanja in veliko skupnih družinskih izkušenj tudi v prostem času, ki bodo ohranjale družinsko kohezijo in dajale moč za vsakdanje rutinski življenje. Če želimo v svoji družini nekaj pred drugačiti na bolje, potem moramo vedno imeti v zavesti, da se je treba oborožiti z veliko mero razumevanja za vse. Majhni otroci še ne morejo, ker ne znajo, izraziti svojih čustev tako, kakor bi že zeli in ne znajo reševati svojih osebnih stisk. Zato na kričav način opozarjajo nase, ali se vedajo neprimerno ter tako izvajajo svoj »klic na pomoč«. Z njim želijo odraščega, zlasti mamo in očeta, seznaniti, da jih je nečesa strah, ker ne vedo, kako naj ravnajo. Izvedenci svetujejo, naj starši ne dovolijo, da bi strahovi prerasli in vodili otrokovo življenje. Vedejo, naj se rajši tako, da bodo te otrokove strahove zmanjšali ali jih povsem odpravili. S svojim vedenjem, zlasti če so obremenjeni, lahko straši otroku povzročajo še dodatno stisko. Zato morajo biti pozorni na svoje reakcije. Otrok, ki se boj, išče pri starših varnost in stalnost, odgovore, ki jih sam nima. Zato sta navzočnost staršev in njihovo ljubezni razumevanje neobhodno

BENETKE - Slavje slovenskih filmov na Tednu kritike

Bičkov Razredni sovražnik najboljši, Zoranu nagrada publike in še tri priznanja

Levo prizor iz Bičkovega filma Razredni sovražnik; spodaj nagrajeni Giuseppe Battiston (na lev) in Rok Prašnikar v filmu Mattea Oleotta Zoran, moj nečak idiot

Slovenski film Roka Bička Razredni sovražnik in film goriško-slovenska koprodukcija Zoran, mi nojepo sceno (Zoran, moj nečak idiot) v režiji Mattea Oleotta sta včeraj slavila na Tednu kritike na 70. festivalu v Benetkah. Bičkov film so kritiki razglasili za najboljšega v tem sporedru, Zoran pa je mlademu goriškemu režiserju prinesel nagrado občinstva Tedna kritike. S tem je Oleotto prejel tudi 5000 evrov.

Bera nagrad za snemalno ekipo Zorana pa je še bogatejša. Furlanski igralec Giuseppe Battiston je dobil priznanje za najboljšega igralca v sporedru Tedna kritike. Zoran je nadalje prejel še dve priznani: nagrado Schermi di qualità in nagrado FEDIC, ki jo podeljuje Italijanska federacija kinoklubov. Vse te nagrade pričajo o nedvomni kvaliteti komedije, obenem pa so dobra popotnica za uspeh v kinodvoranah, kamor naj bi Zoran prišel novembra. Ob navdušujočem sprejemenu na predvajanju v Benetkah (kot nagrajenca bodo film ponovno predvajali danes dopoldne) je nagrada občinstva dovolj zgovorna v tem smislu.

Kritiki pa so za najboljšega izbrali Bičkov film, povzet po resničnih dogodkih, postavljen v eno od slovenskih srednjih šol, kjer dijaki nikakor ne morejo sprejeti zahlev novega učitelja nemščine. Njihov odnos se zaostruje iz dneva v dan in po sa-

momoru dijakinja njeni sošolci krivdo prispejo učitelju. To sproži niz usodnih dogodkov, ki za vedno spremeni življenje učitelja in učencev, saj se resnica ozadja dogajanj skriva pod številnimi tančicami lahkomiselnih laži, zlonamernih spletov in nespametnih odločitev. Biček je dejal, da so odzivi na film neverjetni, dobili so pohva-

le od kritikov iz vsega sveta. Za film se zanimajo tudi tudi distributerji, predvsem iz Italije in vseh nemško govorečih držav.

Včerajšnji dan na Festivalu v Benetkah je sicer zaznamoval obisk predsednika republike Giorgia Napolitana, ki si je prišel ogledati film Ettoreja Scote o Federicu Felliniju.

KNJIŽEVNOST - Za eseistiko Škamperle v izboru za Rožančeve nagrade

Zbirka za podelitev nagrade Marjana Rožanca za najboljšo eseistično zbirko je letos izbrala tri nominirance. To so Alojz Ihan z delom Državljanški eseji, Igor Škamperle s knjigo Endimionove sanje ter Marcel Stefančič, avtor dela Zakaj si življenje zaslubi, da ga izgubimo. Strokovna žirija v sestavi Edvard Kovač, Ignacija J. Fridl, Barbara Pogačnik, Milček Komelj in Miha Pintarič je tokrat izbrala med 17 eseističnimi deli.

Ihan v Državljanških esejih s pronicljivo neposrednostjo sooči le na videz uspešno zgodbo slovenske tranzicije z vprašanjem s strani političnih elit še vedno kolektivizirane odgovornosti in družbene solidarnosti. Rdeča nit nabora enajstih esejev je vprašanje morale, o kateri avtor premoščuje brez vrednostnih opredelitev, zgorj kot o "fiziološkem naravnem povjavu", objektivno in stvarno.

Škamperle se v Endimionovih sanjah, podnaslovljih Oblike ima-

ginacije in simbolne tvorbe, spopada s ključnim zgodovinskim trkom civilizacij - razhodom med poljedelsko in urbano kulturo ter temeljnim konfliktom njuni simbolov. Eseji ponujajo razmislek o kulturni zgodovini od njenih začetkov, preko antike, srednjega veka do moderne dobe, avtor pa posebno pozornost nameni področju imaginacije in simbolnim oblikam, ki spremljajo razvoj zahodne civilizacije in so temeljni gradniki smisla.

Delo Zakaj si življenje zaslubi, da ga izgubimo prinaša 21 esejev, pisanih v Stefančičevem značilnem pogovornem slogu. V naboru esejev avtor spregovori o velikih, večinoma mejnih, celo skrajnih imenih in fenomenih kulturnega in družbenega dogajanja v 20. stoletju.

Nagrajenca bodo razglasili 18. septembra zvečer v Klubu Cankarjevega doma, nagrado Marjana Rožanca pa podelili 21. septembra na Trubarjevi domačiji na Rašici. (STA)

FILM - Premiera Z Rumizem po bojiščih 1. svet. vojne

Na pobudo Občine Trst bo v ponedeljek, 9. septembra, ob 20.45 v dvorani Tripovich na trgu pred tržaško železniško postajo vsedržavna premiera filma »L'albero delle trincee«. Scenarij je napisal novinar Paolo Rumiz, ki je opravil 600 km dolgo pot po jarkih in bojiščih prve svetovne vojne. Z njim bosta na predstavitev režiser Alessandro Scillitani in zgodovinar Lucio Fabi. Film je založil dnevnik La Repubblica, ki ga bo prodajal na dvd-ju s časopisom.

TOMIZZEV DUH

Pahor bojevitega naboja

MILAN RAKOVAC

Stoletnik, ki se kaže kot poslednja opora mislečim bitjem jadransko-alpsko-panonsko-balkanskega razsula: še na mnoga leta, maestro Pahor!

Boris Pahorja sem spoznal sredi 80-ih na mednarodnih srečanjih Pisatelji ob meji, ki si jih je v Portorožu vrhunsko domislil in vodil pokojni novinar Eros Bičić. Dva »ščava« sva se tedaj pogovarjala o fašizmu seveda, pa o tem, kako je tuji sam, z desettisoč slovenskih in hrvaških mladencičev osvajal novi Impero Romano v Afriki. Kot streznjenemu komunistu (sovjetski tanki so se sprehodili po Budimpešti 1956., po Pragi 1968., sam sem pred ežulskimi sorodniki po Trstu bežal na drugo stran ulice, s Tomizzo pod pazduhu...) mi je imponirala njegova odločna, bojevita življenjska drža, še posebej njegovo brezkompromisno zavzemanje za Edvarda Kocbekka, človeka, čigar politične ideje sem že tedaj spoštoval – danes pa so nemara poslednja idejna, politična resilna bilka za (krščansko, demokratično) Evropo ... Sedaj, trideset let kasneje, me ob srečanjih »tolazi«, da mi, »levičarji« preprosto ne gledamo dovolj široko. In se spomnim, kako je komunistom Malraux ostro poocital, da nismo »nikoli preboleli sindroma Kerenski«. Nismo, ne, toda levica je danes, 2013., bolj desna od Zorana, moj nečak idiot.

Ko danes razmišljam o »bojevitem« Pahorju se mi izrisuje kot izjemno navdihujuča lirična duša z grenkim epskim bodljajem, tako kot ga je v enem samem stavku izrekel Alojzu Reboli za Primorski dnevnik: »Kras je raztreskan kamen, skromne dlani ruse zemlje, vabljive zibke dolin, pa tudi lame, ki segajo do pekla ... Zato sem v bistvu dvoživka, kot je Kras v resnici tržaški park nekoliko zunaj mesta, tržaški Bois de Boulogne ali Bois de Vincennes ...«

Raztreskan kamen! Zagrebški Jud, slikar Alfred Pal mi je povida kako su na Golom otoku z groton te sali grotu za zidanje. Sada je grotta u prahu pak že nje delamo gips-ploče i šnjima zidamo zide... »Jame, ki segajo do pekla! I boškice zaresle danas huje nego paka; ne moreš drugo ni do Jame dvojtji, pasati se ne more za grljke i šparuge i buliglavce (ciklame) nabrati, a češ, pijani smo bili od kruha, najhuje piganstvo na ten svitu. Ma sad smo jopet kruha lačni.

Cristina Battocletti, avtorica biografije o Borisu Pahorju Nikogaršnji sin (Il figlio di nessuno), je za Planet Siol.net povedala, kako pisatelja doživljajo v Italiji: »Zaradi narave svojega dela sem v stalnem stiku s precejšnjim delom italijanske literarne inteligence in ta ga ceni predvsem zaradi knjige Nekropolja, njegov preostali literarni opus je precej neznan. A ga imajo kljub temu za

velikana. Paolo Mieli, direktor RCS Libri, je prišel na predstavitev najne knjige v Milano in rekel, da si ta človek zaslubi Nobelovo nagrado. Pa ne samo zaradi svoje književnosti, temveč zaradi njene družbene vrednosti. Zaradi naboja bojevitosti, ki ga nosi v sebi ... Navadni ljudje ob srečanju z njim navadno sprašujejo o neprijetni slovensko-italijanski zgodovini, o tem, kar je fašizem storil Slovencem ... Ob stoletnici rojstva so se mediji kar pulili zanj: La Repubblica je z njim opravila velik intervju, kulturna priloga Il Sole 24 Ore mu je posvetila naslovnico, Corriere della Sera več daljših besedil ...«

Pahor za Primorske novice, 2010: »Potrebujemo pa tako (demokracijo), ki bi se zgledovala po OF, ki bi v sebi imela idejo o združitvi marksistične ureditve in katališke misli. Da, Kocbek je še aktuelen. Malora, smo komunizem odpravili zato, da bodo ljudje zdaj živel s 400 evri na mesec?«

Globoko spoštujem Pahorjevo borbeno kljubovanje in njegov krepak glas proti cinični liberalni »korrektnosti«, ki ga dobro ilustrira konstatacija v Mladini 2009: »Boris Pahor je mož, ki je bil priča celi eri, ko se je upiral fašizmu, nacizmu, komunizmu, a danes tudi glamurju potrošniške družbe.«

Glamur ugaša, tonemo v teme brezdanje fojbe, liberalci pa sedaj, po doseženi Svobodi – ne vedo kaj z njo. Ali pa morda vedo? Kajti novi »arditi« (tako kot D'Annunzijevi avant-fašisti z Reke 1919.) in novi »škvadristi« (ki požigajo Narodna domova v Trstu in Pulju 1920.), v obrambi Svobode še naprej kolosalno in legalno plenijo današnjo Demokracijo in Civilizacijo. Doslej se je, med redkimi v Evropi, temu zoperstavila Slovenska Vstaja, nedvomno navdihnjena tudi s pisateljevo držo. In zadremala.

Kje je danes pahorjevski uporniški duh najboljših sinov teh naručenih narodov; pisateljev, filozofov, aktivistov, agitatorjev? Iz nacionalne evforije smo polegli v nacionalno letargijo in amnezijo: »mislimo smo, da bo »drugače«, čeprav smo vedeli, kako bo. In sedaj nima več kaj reči. Tu smo danes: v zombijskih državnih protokolih, akademijah in ceremonijah in v -katastrofalnih statistikah. In čakamo odrešujočo svetobo – ko nek športnik nekje »za nas« osvoji zlato medaljo.«

Pahor se je skozi vse življenje zagrizeno zoperstavljal vsakršnemu »mainstreamu«, mi pa, prevzeti od njegovega »trikrat ne«, kot zmedene kure brskamo po smetišču zgodovine, kot da so še živi in Duce in Fuehrer in Staljin, kot da sta Pavetic in Rupnik še tu ... In nočemo videti, da smo spet sužnji, tako kot je »zdvajnj« zapisal Primorski dnevnik: »Zares Ščavi! Zares Ščavi!«...

Angelina Jolie in Steve Martin nagrajena s častnima oskarjem

Ameriška filmska akademija je pol leta pred podelitvijo filmskih nagrad oskar obelodanila imena dobitnikov častnih oskarjev. Med nagrajenimi sta ameriška filmska igralka in igralec Angelina Jolie in Steve Martin. 38-letna Joliejeva si je nagrada Jean Herscholt prisluzila zaradi svoje človekoljubne dejavnosti, 68-letni komik Martin pa si je častnega oskarja prisluzil za svoje zasluge pri filmu. Med dobitniki častnega oskarja sta še britanska igralka, 87-letna Angela Lansbury ter italijanski kostumograf, 86-letni Piero Tosi. Nagrade bodo podelili 16. novembra.

SVETO - Dušan Rebolj, osemdesetletnik

Zasvojen z našim Krasom ustvaril edinstveno revijo

Danes za podatke o čemerkoli najprej pogledamo na Google. Tudi jaz sem: Dušan Rebolj - sindikalist, cele strani naslovov; Dušan Rebolj - prevajalec, malo manj. Kje pa je potem »moj« Dušan Rebolj? Spomnil sem se in k imenu dodal »kras« - pa se je pojavil pravi Dušan Rebolj. Dušan Rebolj, ki je bil marsikaj in v marsičem zelo pomemben, a zadnja leta, ne, desetletja, znan predvsem po zavzemaju za Kras, to je čas, ko se ob imenu Kras spomnimo na revijo Kras, ob tem pa na njenega ustvarjalca, Dušana Rebolja.

Konec avgusta mineva 80. let kar se je pri Reboljevih v Kranju rodil Dušan, ki so mu k imenu pripisali še Lovrenc. Že kot gimnazijec v Kranju je bil zelo ustvarjal, kar je zapisano v knjigi Kronika rodbine Rebolj. Ukvajal se je tudi tekmovalno s športom, najbolj resno s plavanjem, košarko, tenisom in hokejem na ledu. Predvsem pa ga je zanimala kemika. Prebiral je univerzitetne kemijske učbenike, v domači kopalnici si je uredil kemijski laboratorij in v gimnaziji je marsikaj je na predložu profesorja Kalana »predaval« kemijo. Od kemije do ostalega naravoslovia ni daleč in Dušan je bil tudi član prirodnoslovnega krožka, ki ga vodil prof. Anton Polenec, znan zoolog, univerzitetni profesor in direktor Prirodoslovnega muzeja. Morda je tudi ta krožek pripomogel, da je jubilanta pritegnil Kras. S »kožkarji«, med njimi je bil tudi slavljenčev sorodnik, pokojni prof. Marko Aljančič, strokovnjak za jamsko živalstvo, svetovno znan po uspešni gojitvi človeške ribice v svojem jamskem laboratoriju v Kranju. Tudi on bi zdaj praznoval 80-letnico. Raziskovali so tudi kraške Jame v kranjski okolici. V Udin borštu in v sosednjih konglomeratnih terasah so obiskali več jam, nabirali jamsko živalstvo in merili fizikalno-kemijske lastnosti vode, kar je gotovo delal Dušan. Raziskali in izmerili so okoli 450 m rorov v jami Arneževa luknja. Član skupine je o njihovem delu poročal v Glasu Gorenjske in Proteusu in njihovo pionirsko delo pri raziskavah jam v konglomeratu tako ni šlo v pozabo.

1953 se je Dušan Rebolj vpisal na Fakulteto za kemijo, Oddelek za kemijsko tehnologijo na takratni Tehniški visoki šoli v Ljubljani. Poleg študija se je ukvarjal s plavanjem in hokejem, postal trener in tudi športni dopisnik TANJUG-a za Gorenjsko. S tem si je začrtal življenjsko pot: novinarstvo.

1957 je prosil za službo v kemijskem laboratoriju kranjske Planike, a ga je dr. Mitja Kamušič pregorovil, da je postal vodja informacijske službe in urednik glasila Planička. Tudi tega se je lotil z vso resnostjo. Študiral je novinarstvo, sodeloval, svetoval in pomagal je pri (kakšnih 200-tih!) podjetniških časopisih, pri organiziranju informacijskih služb in prvih služb za odnose z javnostmi. Deset let je organiziral v Piranu voletnih mesecih funkcionalno izobraževanje organizatorjev obveščanja in urednikov glasil v slovenskih podjetjih in ustanovah. Bil je sekretar za informiranje na Zvezni sindikat Slovenije, ustanovil in vodil je Center za informiranje v zdrženem delu pri DE - ČGP Delo. O teh vprašanjih je veliko objavljalo in leta 1972 napisal obsirno knjigo o informirjanju zaposlenih, za kar je bil 1973 nominiran za Tomšičeve nagrado. V Novem Sadu so knjigo prevedli v srboščino. Bil je to prvi priročnik, kako informirati zaposlene.

1990 je družina Rebolj kupila hišo v Svetem na Krasu, rod njegove žene Ide je s Krasa, in ustanovila družinsko podjetje Mediacarso. Od takrat, dobrih 20 let, se

Dušan Rebolj ukvarja s Krasom, kar ni bila več »služba«, tudi bi težko temu rekli konjiček; ustrezne bi bilo reči »zasvojenost«, v pozitivnem pomenu besede, s Krasom. Združil je namreč svoje strokovno znanje iz novinarstva, organizacijske sposobnosti in izkušnje v zagledanosti v Kras in v okviru Mediacarso so ustanovil svojo revijo Kras. Prva številka je izšla februarja 1994 in je, kot je zapisano pod naslovom, »...revija o Krasu, ohranjanju njegove kulturne in naravne dediščine, o zgodovini, kulturi, gospodarstvu in dejavnostih ljudi tega prostora«. Publicist in prevajalec Jaro Novak je ob Reboljevih 70-letnici v Delu zapisal, da »v Sloveniji nikoli niso bili javno ovrednoteni Reboljev delež in njegove zasluge za razvoj obveščanja..., a tako se je Dušan z leti navadil ostajati v senci«. Tudi z revijo je podobno. Je družinska revija in v »izkaznici« Krasa Dušanovo ime ni omenjeno. Glavni urednik je sin Lev R. Lisjak, odgovorna urednica Ida V. Rebolj ter oblikovalec Lev R. Lisjak, v pogovoru pa vedno rečemo, da je revija Kras od Dušana Rebolja, ki je njen ustanovitelj in izdajatelj.

Naj malo več povem o reviji, saj je plod dela več kot dvajsetih let, plod dela skoraj tretjine Dušanovega »aktivnega« življenja, in upanju, da bo ta delež še dolgo naraščal. Kras je edinstvena revija o Krasu, marsikaj lahko rečemo tudi o krasu, a bi pomenila še veliko več, če bi šlo tako, kot si je Dušan zamislil: brezplačni izvod revije v vsako gospodinjstvo na Krasu. Kljub kvaliteti in pomenu revije, kljub razumevanju in kljub podpori in sponzorstvu, so težki časi prizadeli tudi revijo. Samo Reboljeva družina ve, koliko poti in prizadevanj je bilo potrebnih za pridobivanje denarja za tisk, koliko odpovedovanja, koliko negotovosti pred tem, ali bo prihodnja številka še izšla... A tam, kjer bi marsikdo obupal, je Dušan vztrajal, uspel in še uspeva: revija še vedno izhaja. Kot njen »oče« osemdesetletnik, bo tudi revija v

Dušan Rebolj

kratkem praznovala rojstni dan, dvajsetletnico. V teh 20. letih je izšlo 125 številk (zadnja julija letos) v skupnem obsegu 5547 strani velikega formata. Težko si je predstavljati, koliko je tega skupaj. Za primerjavo: Valvasorjevo delo o Kranjski v štirih knjigah obsega okoli 2500 strani. Zaradi priprave in tiska tega dela je moral Valvasor prodati grad in posestva. Vse revije Kras skupaj so že prava enciklopédija o Krasu, v katero je prispevalo svoja dela več kot 950 avtorjev 2034 člankov in drugih poimnih

prispevkov, obogatenih s 7983 fotografijami. Vse to je shranjeno tudi v računalniški obliki v hiši v Svetem in predstavlja neprecenljivo in, v to sem popolnoma prepričan, najobsežnejšo zbirkovo podatkov in slikovnega gradiva o Krasu sploh. Izvoda Krasa sicer ne dobi vsako gospodinjstvo na Krasu, vendar ima revijo več kot 700 narodenikov, dobiva jo več kot 800 prebivalcev Krasa, dobiva jo (brezplačno!) blizu 900 sodelavcev (avtorjev prispevkov), dobiva jo skoraj 1000 prejemnikov - mnenskih voditeljev - od članov vlade preko poslancev v Državnem zboru in svetnikov v Državnem svetu slovenskega parlamenta do predstavnikov sodne veje oblasti ter okoli 500 predsednikov uprav in direktorjev gospodarskih družb in zavodov. Kljub temu izdajatelj včasih ne ve, ali bo uspel zbrati sredstva za prihodnjo številko! Najbrž to ni kraška, verjetno pa je slovenska posebnost. Naj spet spomnjam na Valvasorja: njegove grafične zbirke Kranjska ni mogla (hotela) kupiti in je, danes neprecenljive vrednosti, v Zagrebu.

Hiša v Svetem. Lično in avtentično obnovljena kraška domačija s čudovitim vrtovi. Kar ni ravno samo Dušanovo delo, gotovo pa pomeni zanj oazo miru in sproštitev po vseh teh prizadevanjih, da bi Kras lahko še naprej izhajal, po uspešno pripravljenih najrazličnejših okroglih mizah, delovnih sestankih, seminarjih, namenjenih Krasu, njegovemu poznovanju in ohranjanju. Vsakih nekaj let revija Kras in družina Rebolj priredita na vrtu za hišo srečanje sodelavcev revije, njenih podpornikov in prijateljev Krasa. Na ta, lahko rečem pomembni dogodek prihajajo pomembne osebnosti iz kulturnih, znanstvenih, gospodarskih in političnih krogov, od predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti do ministrov.

Slavljenemu želim, upam si reči, da tudi v imenu vseh sodelavcev revije Kras, da bi bil še dolgo tako uspešen pri svojih prizadevanjih in pri premagovanju izdajateljskih težav, da bi bil še dolgo glasnik našega Krasa in da naj ne steže let, ampak naj raje steje nove številke Krasa!

Akad. dr. Andrej Kranjc

V PORTOROŽU V tekmi za vesne sedem filmov

V portoroškem Avditoriju bo med 11. in 15. septembrom potekal 16. festival slovenskega filma (FSF). Na letošnjo izdajo je bilo prijavljenih kar 136 filmov, komisija pa jih je v tekmovalne programe izbrala 42. Celovečerčev bo letos kar sedem, kar po besedah vodje festivala Igorja Prassla priča o bogati produkciji v zadnjih dveh letih. Prassel, ki je s svojo ekipo festival pripravljal prvič, je izbor filmov opravil skupaj s programskim direktorjem festivala Denisom Valičem in programsko svetovalko festivala Katjo Čičigoj. V netekmovalnem programu bodo letos prikazali 21 filmov.

Festival bo odprl Razredni sovražnik v režiji Roka Bička. Film je uvrščen tudi v program letosnjega mednarodnega filmskega festivala v Benetkah (prav včeraj so mu podelili prvo nagrado na Tednu kritike), zato si od njega veliko obetajo. Poleg njega so v tekmovalnem programu celovečerčev še Adria Blues v režiji Miroslava Mandiča, Čefurji raus! Gorana Vojnovića, Dvojina Nejca Gazvode, Gremo mi po svoje 2 Mihe Hočvarja, Panika v režiji Barbare Zemljic in Zapelji me Marka Šantića. Panika in Zapelji me sta nastala v produkciji Radiotelevizije Slovenija.

Dokumentarnih filmov je bilo na festival prijavljenih kar 55, ekipa pa je izbrala predvsem umeđniške oziroma avtorske filme. Po Prasslovi napovedi bo potrebno razmisli, kaj storiti z obsežno slovensko dokumentarno produkcijo. Prav zaradi velikega števila se filmi težko prebijejo na festival slovenskega filma. Razmišljajo sicer o tem, da bi le-ti dobili svoj festival, najverjetneje v Mariboru, odločitev pa je v rokah Slovenskega filmskega centra.

Festival bo že dan pred uradnim odprtjem uvedla projekcija filma V začetku je bil greh v režiji Františka Čapa, s katero se bodo poklonili 100. obletnici njegovega rojstva. Ob zaključku festivala pa bodo predvajali še Čapov kratki film Piran - biser slovenskega primorja.

Nagrada Metoda Badjure za življenjsko delo letos prejme vsestranski filmski ustvarjalec Karpo Godina. Ob podelitvi nagrade na otvoritveni slovesnosti bodo v portoroškem Avditoriju odprli tudi razstavo z naslovom Karpo Godina - Umetni raj, režiserju pa se bodo poklonili še z retrospektivo njegovih krakih filmov v sredo, pred večernim odprtjem festivala.

O dobitnikih vesen bo letos odločala strokovna žirija v sestavi hrvaški režiser Hrvoje Hribar, na Češkem delujoči slovenski režiser Olmo Omerzu ter med Berlinom in Ljubljano delujoča režiserka Hanna A. W. Slak. Poleg 12 nagrad vesna bodo podelili še Stopovo nagrado za igralko oziroma igralca leta ter nagrado občinstva. Slednja bo letos prvič tudi finančno ovrednotena. Producenči filma bodo pripadle postprodukcijske storitve v protivrednosti 7000 evrov. Podelili bodo tudi nagrada za najboljši študijski film, ki bo zajema postprodukcijske storitve v protivrednosti 6300 evrov. (STA)

GORICA - Država ne plačuje najemnine za kasarno Massarelli

Občina bo tožila notranje ministrstvo

»Kaj bi vi naredili, če bi vašo nepremičnino zasedal nekdo, ki vam že leta ne plačuje najemnine? Ali ga ne bi tožili in zahtevali njegove izselitve? Po večletnih prošnjah in trkanju na vsa možna vrata nam ne preostane drugega, kot da uberemo sodno pot.« Tako je goriški župan Ettore Romoli pojasnil, zakaj bo občina Gorica vložila tožbo zoper notranje ministrstvo, ki »že leta nezakonito zaseda kasarno Massarelli pri Rdeči hiši«. Palača, ki se nahaja tik ob nekdajnem mejnem prehodu in v kateri imajo sedež nekateri oddelki in uradi goriške kvesture, je namreč občinska last, zato bi morala država zanje plačevati najemnino, tega pa ne počenja že od leta 2009.

Notranje ministrstvo in občina Gorica sta pogodbo za najem palače pri Rdeči hiši prvič podpisala leta 1982 in jo od takrat večkrat obnovila. V 90. letih je notranje ministrstvo stavbo posodobilo in vanjo vložilo 1.357.000 evrov, zato ga je občina delno oprostila plačevanja najemnine do 31. maja 2009, ko je potekla zadnja pogodba. »Nove ni ministrstvo nikoli podpisalo, policija pa je ostala v stavbi,« sta poudarila Romoli in odbornik Guido Germano Pettarin, funkcionarka Anna Maria Cisint pa je pojasnila, da dolguje država občini okrog 650.000 evrov. »Letna najemnina, ki jo je odobrila tudi agencija za javno domeno, znaša 234.000 evrov. Letos spomlad si nam nakazali 308.000 evrov, kar pa ni dovolj,« je povedala Cisintova in nadaljevala: »Ministrstvo se sklicuje na zakon o uravnoteženju javnih financ, ki ga je sprejela Montijeva vlada. Na njegovi podlagi bi morale javne uprave znižati najemnino za 15 odstotkov. Problem je v tem, da ministrstvo zahteva, naj pri znižanju upoštevamo vsoto, ki so jo

plačevali pred prvim junijem 2009 in ki je krepko nižja od 234.000 evrov.«

Romoli je zagotovil, da je občina pred odločitvijo o tožbi skušala poiskati alternativno rešitev, na rimska vrata pa je zaman trkala. V Rimu se je župan srečal z namestnikom glavnega direktorja italijanske policije, Goričanom Alessandrom Marangonijem, in funkcionarji pristojnega ministrstva, cilja pa ni dosegel. Zato je

občinska uprava v četrtek sprejela sklep, ki predvideva vložitev tožbe zoper vladno izpostavo na Goriškem prefekturo - in pristojno ministrstvo. »Pojasniti želim, da so odnosi z goriško prefekturo in kvesturo odlični. Prefektinja in kvestor se namreč zavetata, da je zasedanje kasarne ne sprejemljivo. Tudi sama sta pred časom pozvala ministrstvo, naj sklene novo pogodbo, kljub temu pa se ni nič spremenilo,« je povedal župan, ki si cer dobro ve, da bo zaradi počasnosti sodnega kolesja treba čakati na razsodbo veliko let, upa pa, da bo odmevno dejanje prisililo vlado k razmisleku in privedlo do »deblokiranja absurdne situacije.« Dokler se to ne bo zgodilo, ne bomo dovolili selitve kvesture s Trga Cavour v občinsko stavbo v Ulici Garibaldi,« je zaključil Romoli. (Ale)

PEVMA - Občina odobrila dokončni in izvršni načrt

Vrtec Pikapolonica bo dobil domofon in tudi nova okna

Goriški občinski odbor je na zadnjem zasedanju sprejel dokončni in izvršni načrt obnovitvenih del, ki jih bo občina izvedla na stavbi slovenskega otroškega vrtca Pikapolonica v Pevmi. Načrt je pripravil občinski urad za okolje in vzdrževalna dela, sklep pa je predstavljal občinski odbornik Francesco Del Sordi. V projekt bo predvidoma vloženih 95.000 evrov, s katerimi bodo poskrbeli za zamenjavo oken in vrat, manjša zidarska dela in tudi za nabavo domofona, ki bo končno omogočil uporabo stranskega vhoda med novim parkiriščem in dvoriščem slovenskega vrtca.

»Vzdrževalna dela, ki jih načrtujemo, bodo zagotovila med 25 in 30-odstotni prihranek na energiji, ob tem pa tudi večjo varnost otrok pri prihodu otrok v šolo in učinkovitejšo zaščito pred požari,« je povedal goriški občinski odbornik Francesco Del Sordi, po katerem bodo za nova okna in vrata porabili okrog 33.000 evrov, 40.000 evrov bo namenjenih zidarskim delom, preostalo pa električni napeljavi in nabavi domofona. »Težko bi napovedal, kdaj se bodo dela začela, saj moramo pred tem še imenovati izvajalca,« je povedal goriški župan in odbornik za javna dela Ettore Romoli, po katerem pa se bo občina o poteku del dogovorila z ravnateljstvom Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom iz Gorice.

Vrtec v Pevmi

BUMBACA

GORICA - V Kulturnem domu odprli razstavo

Drugačna umetnost

Kot smo napovedali, so včeraj v goriškem Kulturnem domu odprli razstavo »Diversarte« (Drugačna umetnost). Odprtja se je udeležilo okrog šestdeset ljudi: uporabnikov centrov konzorcija za povezane storitve CISI, ki skrbijo za varuštvom, vzgojo, integracijo z okoljem in rast različno prizadetih oseb s težavami v razvoju, staršev, vzgojiteljev, tehnikov in vodilnega kadra. Glavni akterji so bile slikarke in slikar, ki so svoje varovance iz centra CISI v ulici Palladio v Gorici prejšnjo zimo in pomlad vodili po poteh ustvarjalnega izražanja s pomočjo barv, čopičev, svinčnikov in kemičnih peres. Na različno velikih listih oziroma lepenkah so vidne zelo različne tehnike in vsebine. Prevladujejo pa živahne barve in izrazita sporocila, ki so nastajala enkrat tedensko, škoda pa je bilo žrtvovati toliko zanimivih pogledov ob koncu sezone junija meseca, ko je publike že vsega naveličana. Zato raje odprtje in ogledovanje na začetku nove delovne sezone po dočustih in počitnicah, ko so centri za prizadete že spet v polnem zamahu in bo razstava odprta do 16. septembra.

Pred ogledom nekaj desetin realnih in abstraktnih prizorov so zbranim spregovorili v imenu gostitelja Igor Komel, Silvano Buttignon v vlogi predsednika CISI in Annamaria Orlandi kot ravnateljice, Rosaria De Vitis Piemonti v imenu kulturnega društva Tullio Crali in Brandolin Rosanna v imenu združenja ANFFAS. Zadnji je posegl Vito Dalò v vlogi pobudnika večletne izkušnje, ki se pridružuje številnim drugim, kakršne potekajo v mestu in na pokrajinski ravni v okolju lesno duševne prizadetosti.

Odprtje razstave

Razstavna pobuda je vključena v solidarnostni projekt »Vsi enaki - vsi različni«, katerega namen je vključevanje manj ali drugače sposobnih oseb v normalne življenske tokove in ritme. Po ogledu razstave je zato mogoče izdelke tudi nabaviti za skromne zneske od 5 do 20 evrov, ki bodo omogočili nadaljevanje izkušnje v naslednjih mesecih z nakupom potrebnega gradiva, zlasti risarskega papirja, barv in čopičev. V naslednjih dneh bo prijazno stopiti v spodnji foyer Kulturnega doma in si ogledati živopisno skupinsko razstavo, ki je nastala ob strokovnem menitorstu naslednjih ustvarjalcev: Emilia Mask, Annamaria Fabbri, Maria Grazia Persolja, Arnaldo Gridner in Luigi Togut. (ar)

GORICA - Nadškof Redaelli

Vernikom pošilja pastoralno pismo

V knjigarnah in trafikah po vsej goriški pokrajini je na voljo pastoralno pismo nadškofa Carla Roberto Redaelli z naslovom »Kdo je cerkev?«. Včeraj so njeovo vsebino predstavili na goriški nadškofi, kjer je nadškof Redaelli povedal, da je iskal iztočnice za svoje razmišljanje v prvi jeruzalemski in v antiohijski Cerkvi. Po njegovih besedah so se apostoli znašli pred sporom med verniki judovskega in grškega jezika, težavam pa so kljubovali tako, da so se še dodatno približali ljudem. Nadškof Redaelli je prepričan, da se je treba zgledovati po apostoli. »Mogoče bi bil pomemben korak že ta, da bi obiskali družino, ki se priseli v naše kraje in ji predstavili življenje v naši župniji. Ali pa, da bi pred mašo pričakali ljudi pred vhodom in jih prijazno pospremili v cerkev,« pravi Redaelli, ki poziva župnijske skupnosti, naj se o vsebinu pastoralnega pisma pogovorijo in nato pripravijo svoje predloge. Nadškof je prepričan, da se je treba zamisliti tudi nad pomenom zakramenta krsta, saj opaža, da otroci po njem niso deležni ni-

CARLO
ROBERTO
REDAELLI

BUMBACA

kakršne verske vzgoje. Nekateri med njimi se ne znajo niti prekrizati.

Pastoralno pismo je izšlo v italijanščini, slovenski prevod bo pripravljen do prihodnjega tedna. Pastoralno pismo v slovenščini bodo namreč v petek, 13. septembra, ob 20.30 predstavili v župnijski dvorani v Štandrežu. Danes ob 20.30 se pa bo nadškof udeležil molitve za mir v Siriji, ki bo v kapucinski cerkvi v Gorici. Povabilu papeža Frančiška so se odzvali tudi v Štandrežu, kjer bodo za mir molili v cerkvi sv. Andreja ap. med 19. in 24. uro.

Osem milijonov za občine

Skupščina delničarjev družbe Iris je na včerajnjem zasedanju sprejela sklep o zmanjšanju kapitala s 33.781.045 na 25.156.097 evrov. Občine si bodo tako porazdelile 8.624.947 evrov, ki bodo na razpolago po 20. decembru 2013. Največji delež - 3.288.515 evrov - bo prejela občina Gorica, ki je največji delničar družbe Iris. Zadnjo tranšo si bodo občine porazdelile novembra 2014.

K sodniku zaradi kokaina

V sredo so policisti v Novi Gorici pri 35-letnemu Slovencu, ki se je nahajal v družbi 36 in 37-letnega italijanskega državljanina, našli 30 gramov snovi, ki jo je imel v polvinilasti vrčki. Ker sumijo, da gre za kokain, so zadevo predali v nadaljnjo analizo, 35-letnik pa odvzeli prostost in ga predali preiskovalnemu sodniku. Ta ga je po zaslišanju spustil na prostost. (km)

Žalujejo ob smrti mladeniča

Na Goriškem je bolče odjeknila vest o smrti Stefana Comuzzza, 22-letnega Goričana, ki je v četrtek izgubil življenje v prometni nesreči v Ulici Cordaioli. Tragedija je pretresla Stefanovo družino, prijatelje, sošolce in profesorje zavoda ITI Galilei, sožalje pa svojcem izrekajo tudi vodstvo in uslužbenci goriškega zdravstvenega podjetja, pri katerem je zaposlen oče prenaročnega Stefana. Goriško sodišče ni odredilo obdukcije, pogreb pa bo predvidoma sredi prihodnjega tedna.

Komisarska uprava za šolo

Po odstopu članov upravnega sveta Goriške glasbene fundacije, do katerega je prišlo v minih dneh, bo goriška občina vložila na pristojne ustanove zahtevo po imenovanju komisarja. Šolsko leto naj bi se v glasbeni šoli, ki ima sedež v Ulici Oberdan, redno začelo, delovanje ustanove pa ovira finančni primankljaj, ki je lani znašal 470.000 evrov.

Slabše kot v zaporu

»V centru CIE v Gradišču je slabše kot v zaporu.« Tako pravi deželni svetnik SEL Giulio Lauri, ki je včeraj obiskal center v Gradišču v družbi deželne svetnice DS Giulie Cremaschi. Oba sta prepričana, da je treba centre CIE zapreti. Lauri opozarja, da so zaposleni v zadrugi, ki upravlja center v Gradišču, že tri mesece brez plače.

GORICA - Pouk se je začel

V jaslih Tika taka je že spet veselo

Malčki iz slovenskih jasli

S v jaslih s slovenskim učnim jezikom Tika taka iz Ulice Rocca v Gorici se je zaključil prvi teden dejavnosti, saj se je pouk za malčke začel že v ponedeljek, 2. septembra. Vzgojiteljice so že začele z uvajanjem otrok, ki se bo nadaljevalo po skupinah do konca oktobra. Število otrok je tudi letos napolnilo razpoložljiva mesta. Kot je znano, prihajajo otroci iz slovenskih in italijanskih družin, zato sloni programiranje učnega načrta prav na teh potrebah: poučevanje slovenskih izrazov s pomočjo vsakdanje rutine in s pesnicami. Poleg kognitivnemu razvoju dajejo vzgojiteljice veliko pozornosti tudi avtonomiji in motoričnemu razvoju z dejavnostmi, ki predvidevajo manipuliranje predmetov, in z gibalnimi vajami. Seveda ne pozabijo na veselo razpoloženje otrok in na zabavne igre, ki spodbujajo k socializaciji in k dobremu počutju.

DOBERDOB - Krvodajalska sekcija pripravlja proslavo

Že četrt stoletja prijatelji

S krvodajalcem iz Kranja in Kamnika so se pobratili leta 1988 - S skupnimi pobudami hočemo približati krvodajalstvo mladim

Krvodajalcem iz Doberdoba že preko četrtna stoletja gojijo prijateljske stike z Območnima združenjem Rdečega križa iz Kranja in Kamnika, zato pa bodo 25. obletnico pobratjenja slovesno obeležili v soboto, 14. septembra, ob 17. uri s srečanjem v sprejemnem centru Gradina. Sodelovanje med Doberdobci in krvodajalcem iz Kamnika in Kranja sega v leto 1988, ko so ravno v Doberdoru priredili slavnostno proslavo s podpisom uradne listine. V imenu doberdobskega krvodajalcev je listino podpisal Jože Ferletič, v imenu kranjskih Jože Eljon, v imenu kamniških pa Vladimir Breznik. Navzoča je bila tudi Ivica Znideršič, takratna predsednica Rdečega križa Slovenije in nekaj časa potem tu krvodajalskega gibanja Jugoslavije.

V Doberdoru so priredili proslavo tudi ob 15-letnici pobratjenja, med katero so kulturni programi izpeljali v sodelovanju z drugimi vaškimi društvami. Pred petimi leti so ob 20-letnici pobratjenja sodelovanju dodali nove vsebine, saj so se odločili, da bodo krvodajalcem v svoje dejavnosti še tesneje vključili civilno družbo in mlaude. Listino sta leta 2008 v Kranju podpisala predsednik kranjskega Območnega rdečega križa Marjan Gantar in predsednik doberdobskega krvodajalcev Aldo Jarc. Z listino so postavili nove in konkretnje temelje sodelovanju, pri čemer so se posebno pozornost namenili mladim. Pomembno je namreč, da se človekoljubna tradicija darovanja krvi prenese na mlajše robove. Organizacija srečanj in strokovnih predavanj je doslej že spodbudila sodelovanje med šolama iz Doberdoba in Stražišča, poleg tega pa so Kranjčani ob koncu lanskega leta podarili Doberdobcem defibrilator in v doberdobski televadnici poskrbeli za kratek prikaz njegove uporabe. Podoben protokol o sodelovanju sta v imenu občin Doberdob in Kranj podpisala tudi župana Paolo Vizintin in Mohor Bogataj.

Listino o sodelovanju sta leta 2008 v Kranju podpisala predsednik kranjskega Območnega rdečega križa Marjan Gantar in predsednik doberdobskega krvodajalcev Aldo Jarc

Na proslavi, ki bo v soboto, 14. septembra, v Doberdoru pričakujejo več uglednih gostov, ki jih bosta sprejela župan Vizintin in predsednik doberdobskega krvodajalcev Aldo Jarc. Med gosti izstopajo podžupan iz Kranja Janez Frelih, župan iz Kamnika Marijan Šarec, predsednik Rdečega križa Slovenije Franc Košir, generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Danijel Starman, predsednik Območnega združenja Rdečega križa iz Kamnika Marjan Rifelj in predsednik Območnega združenja Rdečega križa iz Kranja Marijan Gantar. Prisoten bo tudi predsednik območnih krvodajalcev iz tržiškega okrožja.

Zgodovina krvodajalstva v Doberdoru se je sicer začela še veliko pred letom 1988, ko so z listino o pobratjenju potrdili prijateljske stike s Kranjčani in Kamničani. Ko so leta 1956 ustanovili tržiško okrajsko združenje krvodajalcev, so se vanj vključili Jože Ferfolja, Jože Ferletič, Lado Gergolet in Karlo Lavrenčič, ki so bili kasneje tudi glavni pobudniki in ustano-

vitelji doberdobskega krvodajalskega društva. Prva seja doberdobskega krvodajalcev je bila septembra leta 1970, samostojno sekcijo pa so ustanovili leta kasneje. Doberdobska sekcija krvodajalcev je v zadnjih letih priredila več predavanj in tečajev o zdravstveni vzgoji v osnovnih šolah v Doberdoru in v Sovodnjah, v višjih srednjih šolah v Gorici in Trstu. Strokovnjaki in zdravniki so predavali o posledicah kajenja, uživanja alkohola, mamilih... Skupaj ob občinsku upravo, z domačimi društvimi in organizacijami so krvodajalci zbirali sredstva za potresence iz Skopja, iz Furlanije in Armenije in za poplavljence iz Slovenije. Vsako leto organizirajo tudi bakiado in njen izkupiček namenijo vzdrževanju hospica Via Di Natale, ki nudi brezplačno gostoljubje bolnikom na zdravljenju v onkološkem centru v Avianu in tudi njihovim sorodnikom. Delovanje doberdobskega krvodajalcev se torej neomejuje samo na sistematično darovanje krvi, čeprav je seveda to njihovo glavno poslanstvo.

Natečaj Primorskega dnevnika za otroke poletnih centrov in športnih kampov

poletna igralnica

Nogometni kamp Sovodnje

»Trenirali smo na nogometnem igrišču v Sovodnjah. Najmlajši smo trenirali v desnem kotu igrišča, kjer smo postavili dva manjša gola. Vsak je imel svojo žogo.« **Marko, 6 in Kristjan, 8**

»Najbolj nam je bilo všeč, ko smo se učili, kako lahko preigravaš igralce, in ko smo igrali tekme.« **Ivan, 6 in Gregor, 8**

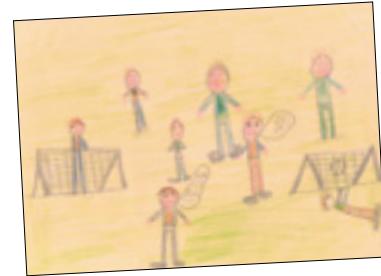
»Zbrali smo se ob 8.30, ogrevali smo se brez žoge, sledile pa so vaje z žogo. Po malici smo vedno igrali tekmo, na koncu pa smo še streljali 11-metrovke.« **Anthony, 11 in Jonathan, 11**

»Udeležila sva se nogometnega kampa, da bi igrala nogomet in najino znanje še bolj izobilila.« **Robin, 7 in Danijel, 8**

»Ko nismo igrali nogometa, smo si ogledali zanimiv film o nogometu. Naučili smo se, kako se lahko preigrava igralce. Filme smo gledali po malici ali ko je deževalo.« **Jakob, 6 in Matija, 6**

»Najljubše so bile vaje za preigravanje igralcev in tekme.« **Martin, 6 in Manuel, 6**

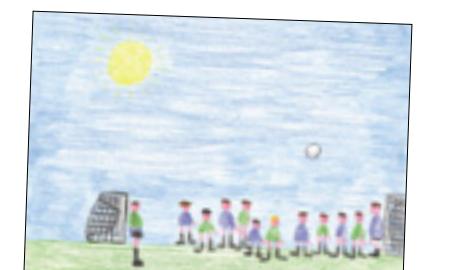

»Najbolj nam je bilo všeč, ko smo streljali enajstmetrovke. Vsak je streljal enkrat. Gol je branil vratar, ki je tudi ubranil kak naš strel. Všeč nam je bil tudi slalom z žogo, ki smo jo potem morali streljati v vrata.« **Alex, 11, Alessandro, 11, Andrea, 12 in Aljaž, 11**

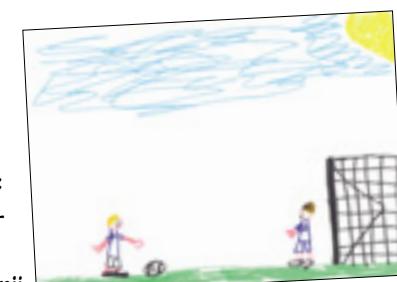
»V prostem času po malici smo se sami igrali na igrišču. Največkrat smo streljali na gol.« **Nik, 10 in Kris, 9**

»Na nogometnem kampu smo bili razdeljeni v tri skupine: skupino malih, srednjih in velikih. Midva sva trenirala v srednji skupini, vadili smo v levem kotu igrišča. Goli so bili nekoliko manjši, vsak je imel svojo žogo.« **Jakob, 9 in Nick, 9**

»Najbolj nam je bilo všeč, ko smo igrali tekmo. Navadno smo igrali po malici, včasih pa smo streljali tudi enajstmetrovke.« **Carlo, 10, Matija, 9, Patrik 9**

»Najbolj nam je bilo všeč, ko smo igrali tekmo šest proti šest.« **Viktor, 11, Erik, 11 in Nicholas, 10**

»Trenerji so bili Luka, Bogdan in Rok.« **Danijel, 8 in Luka, 8**

»Na kamp smo prišli, da bi se naučili nogomet. Pred kampom nisem dobro streljal žoge, zdaj pa sem v tem elementu boljši (Saša). Naučil sem se preigravanja igralcev (Thomas). Jaz sem se preizkusil v vlogi vratarja (Danijel).« **Saša, 10, Thomas, 11, Danijel, 11**

Pol milijona izgube

Ocenja poslovanja matične družbe Hit za obdobje prvih osmih letosnjih mesecov izkazuje dobiček iz poslovanja v višini 1,2 milijona evrov, ocenjeni poslovni izid pred davki pa je negativen in višini 0,5 milijona evrov. Nadzorni svet v Hitu je na četrtnovi seji pregledal tudi poslovanje skupine Hit, podrobnejše pa še igralniško-zabavniškega centra Park in družbe Casinò Kristal Umag. S sejo bodo nadaljevali prihodnji petek, ko bodo obravnavali predloge kratkorocnih ukrepov za prestrukturiranje družbe Hit za obdobje 2013-2014, ki jih je pripravila uprava družbe v sodelovanju s strokovnimi so-delavci. (km)

Dnevi stare glasbe

V Štanju se jutri začenjajo tretji Dnevi stare glasbe, ki bodo s šestimi koncerti napolnili različna prizorišča na Komenskem Krasu, na Goriškem in na Ljubljanskem gradu. Prva dva koncerta bosta jutri v Štanju. Grad Štanjl bo ob 18. uri gostil Vrtljak ljubezni. Praznik na ferrarskem dvoru ob koncu 15. stoletja bodo uprizorili glasbeniki iz Slovenije, Švice, Francije in Kanade. Vstopnina znaša 10 evrov, znižana 7. Ob 20. uri bo v štanjski cerkvi sv. Daniela nastopila francoško-španska skupina Oiet. Vstop bo prost. (km)

Vilenica v Biljah

V okviru 28. Mednarodnega literarnega festivala Vilenica bo danes ob 19. uri v ateljeju Negovana Nemca v Biljah srečanje s pesnikom Borisom A. Novakom; ob 20.30 bo odprtje razstave Ni-ne Bric »Bear naked«.

Robinova zabava

Osrednja privlačnost današnje 10. Robinove zabave bo nastop vokalne zasedbe Perpetuum jazzile v večernih urah. Na travniku pred novogoriškim županstvom bodo prvih nastopili na prostem. Sicer pa se bo zabava, ki jo že desetletje prireja lokalna radijska postaja radio Robin, tokrat v sodelovanju s Športno zvezo in Športnim zavodom Nova Gorica, začela že ob 9.30 z malo olimpijado in športno tržnico. Ob 16. uri bo na vrsti 1. Goriški tek in pohod, za štartnino bo treba odšteti 5 evrov, ob 18. uri se začenja družinski program z Damjano Golavšek, Niko Zorjan in otroško predstavo Kekec in Pehta. Nastopili bodo tudi Nik Oblak, plesna skupina Dolls in V.I.P. Dance Company. Ob 20. uri se obeta osrednji spektakularni koncert skupine Perpetuum jazzile - gre za dario mestne občine ob letošnjem občinskem prazniku. Ob 22. uri bo sledil zabavni program z Nude, Tinkaro Kovač, nastopili bodo še Trkaj, Hellcats, Jernej Zoran, The Fishkillers in Buške čeče, Statale 56 in Mojo hišni band. Ves program je brezplačen. (km)

Spomnili so se 503 padlih delavcev

Pred tržisko ladjedelnico so se včeraj ob 70. obletnici kapitulacije Italije spomnili 503 slovenskih in italijanskih delavcev, ki so padli v partizanih. Svečanost je priredil antifašistični odbor iz ladjedelnice, spregovorila sta tržiški podžupan Omar Greco in predsednica tržiške sekcije VZPI-ANPI Licia Morsolin. Poučila sta, da so se delavci borili za svobodo, socialne pravice in delo, za ideale, ki so tudi danes še kar aktuelni. Danes ob 19.30 se bodo v Selcah spomnili padlih borcev proletarske brigade, ki so jo ustavili takoj po kapitulaciji Italije in se je borila skupaj s slovenskimi partizani na Goriški fronti. Sprevd bo krenil s trga v Selcah, ki ga bodo že ob 17.45 poimenovali po deportiranki Ledi Bevilacqua in partizanu Fiorenzu Trevisanu.

Svečanost v Tržiču

FOTO C.V.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, Trg Sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V MOŠU
MORETTI, Ul. Olivers 70, tel. 0481-80270.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ROMJAN (ALLA STAZIONE), Drevored Garibaldi 3, tel. 0481-777446.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

ZCPZ – Gorica
iskreno čestita svoji častni predsednici

prof. Lojzki Bratuž
ob prejemu najvišjega priznanja mestne občine Nova Gorica

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.30 - 20.00 - 22.10 »Elysium«.
Dvorana 2: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.15 »This is us« (digital 3D).
Dvorana 3: 16.00 »Monsters University«; 18.10 - 20.00 - 22.10 »Una canzone per Marion«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Elysium«.
Dvorana 2: 17.15 - 20.00 - 22.10 »Riddick«.
Dvorana 3: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.15 »This is us« (digital 3D).
Dvorana 4: 17.15 »Monsters University«; 19.50 - 22.10 »Shadowhunters - Città di ossa«.
Dvorana 5: 17.30 - 20.00 - 22.00 »L'Intrepido«.

Mali oglasi

POŠTENA IN DELAVNA gospa izkušnjami išče delo kot negovalka ostarelih in invalidov, lahko tudi za varstvo otrok; tel. 003864-0272290.

Osmrtnice, zahvale, sožalja, čestitke in oglase v okvirčku, oglase društev in organizacij v okvirčku, male oglase (proti plačilu)

sprejemamo s sledenim urnikom:

Ponedeljek 10.00 - 14.00

- po telefonu na 800.912.775
- po e-mailu na primorski@tmedia.it
- po faksu na 0481-32844

Torek - petek 10.00 - 14.00

- po telefonu na 800.912.775
- po e-mailu na primorski@tmedia.it
- po faksu na 0481-32844

Sobota 10.00 - 13.00

- po telefonu na 800.912.775
- po e-mailu na primorski@tmedia.it
- po faksu na 0481-32844

Naročila morajo imeti priložene naslednje podatke:

ime, priimek, naslov, telefonska številka plačnika, davčna številka naslovnika, na katerega bo izstavljen račun.

Razstave

V RAZSTAVNIH PROSTORIH FUNDACIJE GORIŠKE HRANILNICE v Gosposki ul. (Ul. Carducci) 2 v Gorici bodo udeležencem vodenega ogleda razstave »Réclame. Manifesti e bozzetti del primo '900 dal Fondo Passero-Chiesa« danes, 7. septembra, in v nedeljo, 8. septembra, ob 17.30 podarili reprodukcije razstavljenega reklamnega plakata; več na www.fondazionecarigo.it, vstop prost (urnik 10.00-19.00).

Šolske vesti

GLASBENA MATICA sporoča, da poteka prijave na brezplačne poskusne lekcije ter vpisi za šolsko leto 2013-14; informacije na tajništvu v Gorici, Korzo Verdi 51 od ponedeljka do četrtega od 11. do 12. ure in od 15. do 16. ure. Petek zaprto (tel. 0481-531508).

NOVO! KELTSKA HARFA IN SOLOPETJE na Glasbeni matici v Gorici; informacije na tajništvu v Gorici, Korzo Verdi 51 od ponedeljka do četrtega od 11. do 12. ure in od 15. do 16. ure. Petek zaprto (tel. 0481-531508).
MLADINSKI DOM obvešča, da bo v četrtek, 12. septembra, ob 19. uri na sedežu v Gorici, Ul. don Bosco 60, potekalo udovodno informativno srečanje s starši gojencev. Že so prosta mesta. Pošolski pokuk se bo začel v ponedeljek, 16. septembra; informacije po tel. 0481-546549, 0481536455 ali 328-3155040.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV

za Goriško prireja z agencijo Avrigotours v soboto, 21. septembra, enodnevni izlet samo z enim avtobusom v Celje in Olimje. Udeleženci bodo spoznali zgodovino, zanimivosti in naravne posebnosti obeh krajev in okolice. Prijave do zasedbe mest na avtobusu po tel. 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.); na račun 20 evrov.

SPDG vabi člane in priatelje na tradicionalni pohod Bazovških junakov v nedeljo, 8. septembra, ter na spominsko slovesnost. Prevoz z lastnimi sredstvi.

SPDG prireja v nedeljo, 15. septembra, kolesarski izlet na Berta Huette v Avstriji (Ka-

VRTOJBA - Motoristični praznik

»Ducatistički na motorjih, dekleta pa v bikiniju

Na karting stezi društva Gas Vrteča v Vrtojbi bo danes in jutri 4. praznik lastnikov motorjev znamke Ducati, ki ga prireja Desmo owners club iz Gorice. Na praznik bodo prišli motoristi iz Slovenije, Italije, Avstrije, Srbije, Hrvaške, Nemčije in Švice. Na dogodku bo uradno prisoten sam Ducati Motor Holding, ki bo na svojem znamenitem tovornjaku pripeljal na ogled nove modelje Ducati iz sezone 2013. Motorje iz kraja Borgo Panigale bo mogoče preizkusiti v testnih vožnjah tako danes kot jutri. Na razpolago bo osem motorjev, med katerimi bodo modeli Hypermotard, Hypermotard SP, Hyperstrada, Monster 796, Diavel in Streetfight-

ter 848. Otroci pa bodo na voljo imeli posebno stezo za vožnjo z baterijskimi motorji Ducati Monster. Ljubitelje motorjev bo nedvomno pritegnil tudi motor Ducati Desmosedici GP13 MotoGP # 04, ki ga vozi pilot Andrea Dovizioso. Društvo goristički »ducatistički« danes dopoldne prireja čezmejno vožnjo po Krasu, na prizorišču v Vrtojbi pa si bodo sledili tudi nastopi raznih akrobatskih pilotov. Na prazniku bo tudi »Sexi Bike Wash«, med katerim bodo štiri dekleta v Ducati bikinkah prale motorje. Več informacij in urnikov posameznih dogodkov so na voljo na spletu (<http://ducatifest.docgorizia.eu>, [www.facebook.com/doc.gorizia](http://facebook.com/doc.gorizia)).

skusna lekcija bo v pondeljek, 30. septembra, ob 20. do 21. ure. Tečaj bo potekal vsak pondeljek v četrtek, od 20. do 21. ure, začetek 3. oktobra; informacije po tel. 338-5755060 (Bruna).

Prireditve

KD DANICA IN ANSAMBL 3 PRAŠIČKI organizirata danes, 7. septembra, v centru Danica na Vrhu »Svinjski praznik«. Ob 16.30 bo na sporednu tekmbo med »starimi« in »mladimi« iz vasi. V večernih urah bodo igrali ansambel Rock na bndimi, godba iz Saleža, Trio Marjetica in ansambel Trije prašički. Organizatorji bodo poleg običajnih jedi na žaru gostom ponujali pečenega odobja.

PRAZNIK GROZDJJA 2013 V KRMINU: danes, 7. septembra, ob 9. uri odprtje razstave svetih ikon in fotografij pri sestrah na Trgu Libertà in ob 18. uri razstave »Communication« zlatoroga Sergio Mazzole in slikarke Rosanne Morettin v Muzeju teritorija; ob 19. uri srečanje s Paolo Cadelli, ki bo predstavila svoj prvi roman »Gli Amanti di vetro« na Trgu XXIV Maggio in koncert Gina Pipie na Trgu pred knjižnicom; ob 20.30 bo na Trgu Libertà glasbeni natečaj Premi Fritùl z nastopom skupin El squadron de la muerte, Aldo Sbadiglio, The hanus pranus e Sons of a gun, Fabian Riz & Orko Trio, ob 21. uri na Trgu XXIV Maggio glasba z orkestrom Lisa Maggio, v Ul. Sauro s skupino Travellin' Band in v Ul. Cancelleria Vecchia z Rufus Band.

ZSKD IN ALCI obveščata, da bo danes, 7. septembra, od 15. do 18. ure na sporednu delavnico družinskih postavitev. Prijava na marisa@zskd.org, tel. 0481-531495 (pon. - pet. 9.00-13.00), ali SMS na tel. 327-0340677.

PRED SPOMENIKOM na goriški železniški postaji se bodo v nedeljo, 8. septembra, ob 10.30 poklonili padlim na Goriški fronti. Svečanost prireja goriška sekcija VZPI-ANPI, ki bo venec položila tul di spomenik deportirancem v nacistična taborišča.

ZAKLJUČNA PRIREDITVE poletnega središča in poletne športne šole Dijaškega doma bo potekala v sredo, 11. septembra, ob 19. uri v Dijaškem domu v Gorici. Z glasbo, plesom in igro bodo udeleženci predstavili dejavnosti, izlete, srečanja, ki so jih doživeli v sedmih tednih zabavnega druženja.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Mario Giusto iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražah in na glavno pokopališče; 10.30, Angela Kovacic vd. Petroni z glavnega pokopališča v cerkev v Stražah in na glavno pokopališče; 11.00, Antonio Cominotto iz splošne bolnišnice v cerkev v Svetogorsk ulici in na glavno pokopališče.

DANES V LOČNIKU: 12.00, Giovanna Gandossi vd. Albani (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upeljitev.

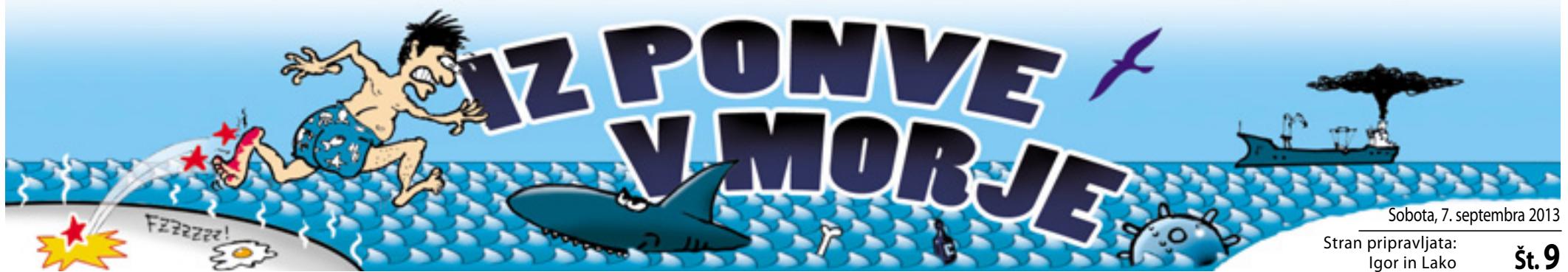
DANES V PIERISU: 11.00, Angela Zaccaria (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

tmedia

EKSKLUSIVNA
OGLAŠEVALSKA AGENCIJA
PRIMORSKEGA DNEVNika
GORICA, UL. Malta 6
TRST, UL. Montecchi 6

Brezplačna št.
800.912.775

Informacije in ceniki:
www.tmedia.it/primorski
E-pošta: primorski@tmedia.it

Sobota, 7. septembra 2013

Stran pripravljata:
Igor in Lako

Št. 9

SLIKOVNA KRIŽANKA - naša znamenitost

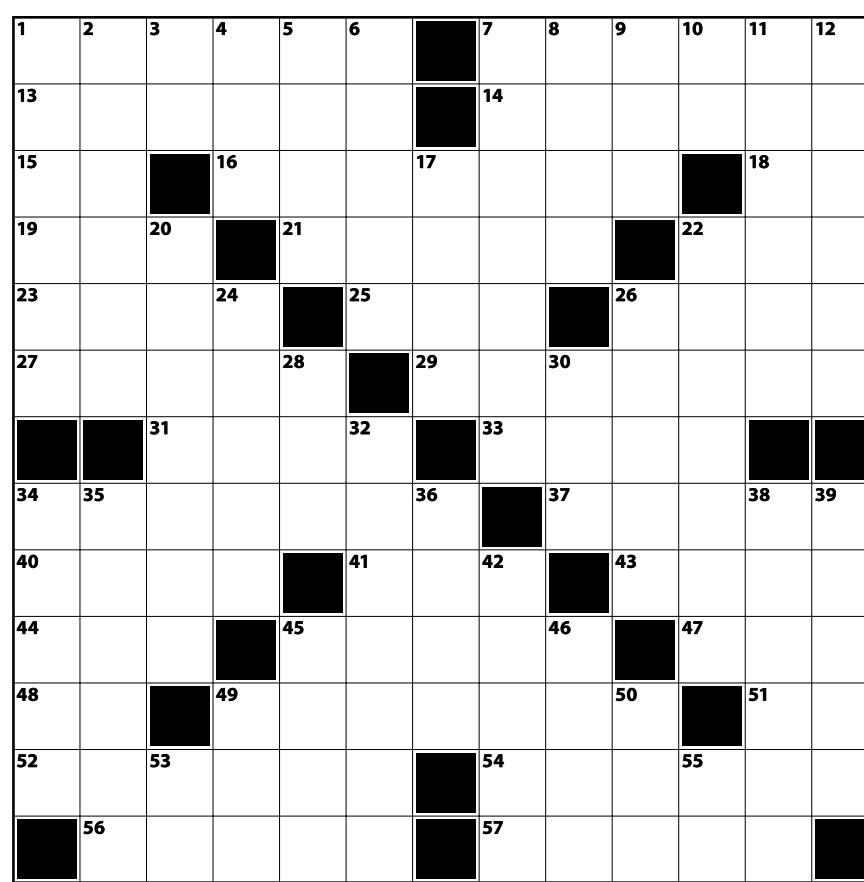
FOTO KROMA	VSE PREJ KOT MLADO DREVO	VRSTA SINTETIČNEGA VLAKNA	TROPSKA RASTLINA, JUŽNI SADEŽ	RICHARD EGAN	POZEMNI ŽUŽKOJED	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	SLOV. TELOG (STANKO)	SPORNA ZADEVA
NEMŠKI FIZIK, NOBELOVEC (JOHANNES)					MESTO V FRANCII POSMEHLJIV ČLOVEK		ESTONEC KRVENI SORODNIK	
NAJVEČJI OTOK V KANARSKEH OTOKIH					TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV V KOPRU	ALBANEK, ŠIPTAR DENAR V NIGERIJI		SERGIO TAVČAR ARGENTINSKI DICTATOR
NAPLAČILO, PREDUJEM				ŠPORTNA VADBA ZADNJI DOM			MUSLIMANSKO MOŠKO IME ARGENTINSKI PESNIK (LUIS)	LIVIO SEMOLIČ
BOKSARSKO BORIŠČE				ŽRTEV KRAJE, TATVINE KADMOSOVA HČI			MELODIČNI OKRASEK	
PRVA SLOVENSKA FILMSKA IGRALKA					TROPSKA OVIJALKA MODA NA POL		ELDA NANUT OSKAR DANON	TUJA IN NAŠA PRVA ČRNA
ZABOVI ZA TOVOR NA VOZILOU					AMERIŠKI GLASBENIK, HRV. RODU (ARLENE)			
AMERIŠKI IGRALEC PACINO		STRANSKI DEL TELES			ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA	AMERIŠKI PEVEC (NEIL)		

SLOVARČEK - IPLAS = kemična tovarna v Kopru • NAIRA = denar v Nigeriji • OER = skandinavski drobiž • OJNIK = slov. teolog • OKKER = nizozemski teniški igralec (Tom) • TIEL = nizozem. mesto

SIMETRIČNA KRIŽANKA (lako)

VODORAVNO: 1. del, ki pokriva in ščiti stavbo pred padavinami; 7. dolgoletni Jadranovalo košarkar (Christian); 13. destilat premoga, ter; 14. otoška država pred Venezuelo, Trinidad in...; 15. začetnici našega pesnika Mermolje; 16. bolnica, kjer se učijo medicinci; 18. začetnici predsednika ZSŠDI Peterlini; 19. ločilo, premazno sredstvo; 21. naskok, napad; 22. svetovna velesila; 23. orientalsko riževo žganje; 25. nekdanji jugoslovanski košarkarski trener Nikolić; 26. jutranja zarja, zora; 27. glavno mesto Maroka; 29. antično ime za vzhodno obalo Jadrana; 31. rimski bog ljubezni; 33. bodeč plevel; 34. sintetično vlakno in tkanina; 37. knjiga Janeza Janše; 40. zaključek molitve; 41. potujoci srednjeveški igralec, burkež; 43. gorovje in pokrajina v Saudski Arabiji; 44. Abrahamov nečak; 45. glavno mesto ameriške zvezne države Oregon; 47. liho število; 48. okno v sredi; 49. pomirilo; 51. osebni zaimek; 52. prizadevanje, organizirano delovanje; 54. tuje žensko ime; 56. muslimansko moško ime; 57. italijanski pevec (Vasco).

NAVPIČNO: 1. divji kozel; 2. naša parlamentarka Blažina; 3. ozek kos polotoka; 4. nemški glasbeni pedagog (Ludwig); 5. dvorana... kot Tivoli v Ljubljani; 6. švedska igralka Ekberg; 7. del električne napeljave; 8. travnik ob vodi; 9. grobo orientalsko domače sukno; 10. začetek varanja; 11. naš profesor in publicist Koštuta; 12. udobno obuvalo, navadno za doma; 17. okrajšava za nacionalsocialista; 20. zabavno odrsko delo s songi; 22. iznajdljivost, spretno prikrivanje; 24. odprt ognjišče v sobi; 26. roparska ptica; 28. egiptanski bog meseca; 30. kratica za Mednarodno organizacijo za standardizacijo; 32. muslimanski postni mesec; 34. ženska, ki je vzeta kot jamstvo za kaj; 35. prebivalka antične Ljubljane; 36. italijanska zveza proti aidsu; 38. nekdanji francoski voznik formule 1 (Didier); 39. nekdanja sovjetska umetnostna drsalka Rodnina; 42. osnovna dolžinska merska enota; 45. delovni sestanek; 46. sredstvo za umivanje; 49. mamin ljubljenec; 50. otok v Jadranskem morju; 53. kratica za compact disk; 55. visoka igralna karta.

LIKI 5x5 - za 5 minut

T	O	M	A	J
O				
M				
A				
J				

T				
T	O	M	A	J
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T				
O				
M				
A				
J				

T			

Ukrajinci že dosegli največji uspeh na EP

LJUBLJANA - Ukrajinci so v tretjem krogu prvega dela evropskega prvenstva v košarki v predtekmovalni skupini A v Ljubljani premagali Nemčijo z 88:83 in se s tretjo zaporedno zmago kot prva ekipa prvenstva praktično že uvrstili v drugi del. V prvih tekmi tretjega kroga skupine B na Jesenicah je Bosna in Hercegovina s 76:70 ugnala Črno goro in dosegla prvo zmago. Ukrajinski košarkarji so že dosegli največji uspeh v zgodovini na EP.

Slovenci (pričakovano) pred televizorjem

LJUBLJANA - Drugo slovensko zmago na EP je na TV Slovenija 2 videlo več kot 400.000 ljudi. Največ gledalcev je bilo tik po koncu tekme, in sicer 412.600 gledalcev (60% vseh takratnih gledalcev), kar predstavlja 21,2 odstotka prebivalcev. V povprečju si je tekmo ogledalo 306.300 gledalcev (42% vseh gledalcev, ki so bili pred televizijo). Tekmo med Italijo in Turčijo pa si je ogledalo po Rai Sport 1 v povprečju 265.029 gledalcev, z viškom v drugem delu (490.000 gledalcev, 2%69 vseh gledalcev v tistem času).

DAN PO TEKMI - Boštjan Nachbar po zmagi Slovenije nad Španijo v Celju

»Nismo gladiatori«

CELJE - Slovenska košarkarska reprezentanca je z odliko odprla domače evropsko prvenstvo, po uvodni zmagi proti Češki, je prišla še do prestižne zmage proti Špancem. Eden od najbolj izkušenih mož Slovenije Boštjan Nachbar ključ do uspeha proti branilcem naslova vidi v sproščeni igri v napadu, opozarja pa na zadnje tri tekme skupinskega dela eurobasketa. Slovenija si je zmago proti Špancem prigrala v zaključku tekme, ko je z fantačno borbenostjo in s pomočjo izjeme publike v dvorani v Celju spravila na kolena prvega favorita EP. »Igrali smo dobro obrambo, v drugem polčasu smo popravili skok. Dobro smo zapisali prostor pod obročema, tako da Španci niso prišli do drugih, tretjih možnosti. V napadu smo igrali pametno, tudi met nam je stekel,« je tekmo ocenil Nachbar, o tem, kakšen je bil dogovor v slačilnici pa je dodal: »Ustaviti protinapad, kar smo uspeli. Morali smo jih lovit po terenu 40 minut, sploh njihova krlila, da se niso razletela. Nadzorovati njihovega najboljšega igralca Marcu Gasola, kar smo določeni merti uspeli. V napadu pa smo igrali sproščeno, žoga je krožila. Tudi kakšen met več je šel noter.«

»Celo tekmo smo bili sproščeni. Bili smo bolj sproščeni kot proti Češki,« je še en ključ do uspeha izpostavil Nachbar in dodal, da jih poleg dokazovanja na igriščih čaka tudi veliko mahanja, pozdravljanja in nasmehov: »Peljemo se na tekmo, cela Slovenija nas pozdravlja. Smo kot nek potujoci cirkus. Ko končno prideš na igrišče, je to težko prenesti.«

Navijači v dvorani Celje so na obeh tekmah glasno spodbujali slovenske reprezentantce. Tudi ko jim ni šlo najbolje, so našli način, kako dvigniti ekipo, pri glasnem navajanju in vzklikanju že znanih slovenskih navijaških gesel pa so sodelovali prav vsi gledalci. V izjemnem vzdusu je Slovenija pršla do dveh zmag, po košarkarski evforiji v knežjem mestu pa zdaj vsi verjamejo, da bo na naslednjih tekmah še boljše.

Včeraj so izbranci Božidarja Maljkovića imeli prost dan, zdaj pa jih čakajo zadnje tri tekme predtekovanja v treh dneh. »Prav nam pride prosti dan. Čaka nas najtežji del. Ne razumem pa teh ljudi v kravatah. Tri tekme v treh dneh, igras na življenje in smrt. Saj nismo gladiatori ... Saj se me-

čemo, se borimo. Ampak, dajte nam tisti prosti dan, da se človek spočije. Tak ritem ni človeški,« je kar nekoliko nejevoljno o razporedu prvenstva dejal Nachbar. »Treba je še naprej zmagovati, saj drugače bomo imeli v spominu, da smo v Celju premagali Španijo. Nočemo, da je to vrhunec tega evropskega prvenstva,« je zatrdil Nachbar.

Strokovni štab na čelu s selektorjem Božidarjem Maljkovićem ima nalogo igralce vrniti v stanje pred tekmo s Španijo. »Le z delom se pride do uspeha. Krajiš poti v športu ni. Igralcii se tega dobro zavedajo, zato skušamo vsi skupaj pozabiti to, kar se je prva dva dni zgodilo v Celju, in misli usmerti v naslednjem nastopu. Prvenstvo je dolgo in še nihče ni osvojil medalje, ker je dobil prvo ali drugo tekmo,« pravi pomočnik selektorja Aleksander Sekulić. (STA)

Tekme Slovenije
Danes Gruzija - Slovenija, jutri Slovenija - Hrvaška, pojavljajoči Slovenija - Poljska. Vse tekme ob 21.00.
Vrstni red skupine C: Slovenija 4, Španija, Gruzija, Češka in Hrvaška 3, Poljska 2.

Boštjan Nachbar

ANSA

NAŠ INTERVJU - Tomo Krašovec sodelavec Rtv Slo

Režiserju daje navodila

Košarkarski trener pomaga režiserju, da pravilno izbira kadre - Sloveniji Španci ležijo

Tomo Krašovec KROMA

Kaj so pisali španski mediji: Slovenija igrala grdo košarko

MADRID - Evropsko košarkarsko prvenstvo v španskih medijih komaj najde svoje mesto, po porazu s Slovenijo še toliko težje. Pri madridski Marci so zapisali, da je Slovenija igrala grdo košarko in da je z grobo igro onemogočila varovanje Juana Antonia Orenge. V tekstu vzdružuje na tribunah ni omenjeno niti z besedo, so pa izpostavljeni trije slovenski junaki - brata Dragić in Boštjan Nachbar, »ki so v odločilnih minutah zadevali vse, tudi nemogoče mete«. Novinarja Marce skrbijo še pripravljenost Marcu Gasola, saj »ni normalno, da igralec na parketu preživi skoraj celo tekmo in to na relativno nepomembni tekmi prvega dela«.

Razporedili so si odgovornosti, kar je dobro. Igrajo srčno, v Kopru igrajo kot na domačem igrišču, saj jih spremlja veliko navijačev. Če bodo igrali kot v pripravljalnih tekmacih, bodo gotovo napredovali v drugi krog.

Katera reprezentanca vam je najbolj navdušila v koprski skupini?

Najbolj dopadljivo so igrali Finci in Italijani. Čeprav ni nihče računal nanje, se je pokazalo, da na takih tekmovanjih zmagajo želja, borbenost in ekipni duh. Obe ekipe sta sicer atipični, saj nimata težkih centrov, težko pa jih ostali branijo.

Kakšno prvenstvo pričakujete?

Zelo zanimivo bo, pokazalo se je, da lahko vsak premaga vsakega.

Kdo bo napredoval v četrtnfinale?

Španija, Litva, Italija, Grčija, želim, da bi tudi Finci in Slovenci napredovali. Lahko pa se zgodi še marsikaj.

Kdo pa se bo uvrstil v polfinale po vašem mnению?

Španija, Grčija, mlada Srbija, tiha žeja pa je, da bi se za kolajno borila Črna Gora, čeprav igra brez Pekoviča. Glavni favorit pa ostaja Španija. (V.S.)

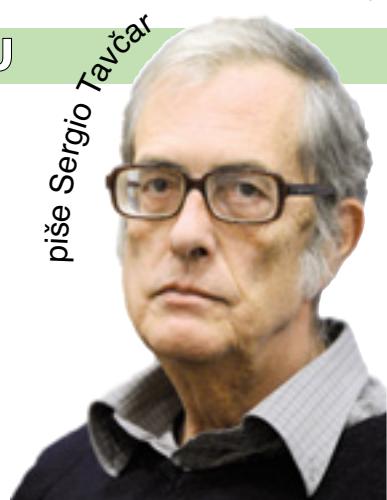
OSEBNO V NAPADU

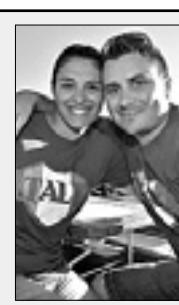
Osmešitev mojih napovedi se nadaljuje neusmiljeno. Bodoči evropski prvak Španija (po moje, seveda) je v četrtek izgubila, v resnici zelo grdo izgubila, proti Sloveniji. Vsi smo seveda navdušeni nad vrhunsko igro, ki jo je prikazala Slovenija v drugem polčasu. Če pogledate posnetek in gledate igralcem v oči, potem boste videli, kako so prav za prav vsi imeli »zloben« pogled, tudi ko so zaostajali. In tudi, kako na koncu ni bilo prav nobene sledu panike, tiste, ki smo jo že nešteto krat videli v odločilnih trenutkih zaključkov važnih tekem Slovenije. Edo Muric je zadel dve ogromni trojki, Goran Dragić je končno zaigral z avtoritetno pravega vodje in zadeval svoje mete, v protinapadu in s srednje razdalje, Vidmar je nekajkrat tako osmešil zvezdnika Gasola, da mu je moral ta polomiti rob, da ga umiri, ob vsem tem pa je mlajši Dragić, Zoran, igral živiljenjsko, neponovljivo tekmo. On, ki ni strelec, je zadel prav vse mete, ki so zlomili tekmo, nekajkrat je dvignil občinstvo na noge v sodelovanju z bratom v protinapadu, predvsem pa je, kot pravijo Srbi, postavil »pod razno« Rudy-ja Fernandeza (5 točk!) in na koncu še Calderona, ki je dotele vedril in oblačil po mili volji. In prav tu se mora more navdušenje poleči. Španija me je razočarala. V bistvu, da sem kratek, nima plana »B«, ko nasprotniki ustavijo Fernandeza, Rubia, Calderona in deloma Gasola. Ko se tekma lomi in jih je pre reševal Navarro, zdaj ni nikogar, ki bi lahko stopil na njegovo mesto. Če so tokrat prejeli delni izid 9:0 od Slovenije (ki ne slovi prav po tem, da redno zmaguje v tesnih končnicah) v zadnjih minutah, kaj bo šele potem, ko bodo nasprotniki prave križarke in ne več lahka slovenska konjenica.

V Ljubljani je Izrael izgubil že drugo zaporedno tekmo in bo zelo verjetno odšel domov dotolčen in ponižan. Prav jim je: zakaj nekki so potrdili trenerja, ki mu je uspel pred dvema letoma nepojmljiv podvig, da spremeni skupino Židov v krde do videz neumnih ljudi? Se še spomnите tekme z Italijo, ki je bila prototip košarkarske farse za veke vekomaj? Ponavljam, čisto možno je, da je tudi med Izraelci nekaj neumnežev, povsem nemogoče pa je, da se jih zbere toliko skupaj, da sestavijo košarkarsko ekipo. Zato mora biti trener povsem nesposoben. In to je seveda, sodeč po izidih doslej. Ali kdo ve, zakaj je še vedno trener Izraela? Ali ni mogoče tajni agent Hamasa, ki skrbi za psihološko vojno proti Izraelu? Če je res tako, potem se Izraelu slabo piše.

In še Grčija, o kateri sem govoril včeraj. Proti Rusiji je zmagala suvereno in, kar mi je še najbolj všeč, se je na koncu tekme obnašala kot Jugoslavija v najboljih časih. Po vodstvu za 20 se je ustavila in nejevoljno gledala Ruse, kako se trudijo, tepejo, mlatijo in dosegajo nepomembne koše z odnosom tipa: »ali res ne vidite, da ste pastirji, da ste že izgubili tekmo, kaj se sploh še porivate, saj ste patečeni!« Tako kot prava Jugoslavija (ali naš zgodovinski Jadran). Jaz se še vedno imam za trenerja, ki se za preživljjanje mora ukvarjati z novinarstvom, ker ga za trenerja nihče noče (in še vedno ne vem zakaj, ker si domišljam, da nisem prav zadnji na listi), in, kar se tiče Grčije, če bi bil jaz njen trener, bi potegnil točno iste poteze, od selekcije do postavitev hierarhij in igre, ki jih potegnil Andrea Trinchieri. In zato, da potrdim samemu sebi, da nekaj košarkarje razumem, mora Grčija uspeti. In bom torej naviral zanjo.

piše Sergio Tavčar

V Bonifiki 14.700 gledalcev

KOPER - Koprsko Bonifiko je po uradnih izračunih obiskalo v dveh dneh 14.700 gledalcev, predvsem Italijanov (foto KROMA) in Fincev. Najbolje obiskana dvorana je jeseniška Podmežakla s skupno 19.586 gledalci v dveh dnevih, k čemur je velik delež prispevala četrtnova tekma med BiH in Srbijo (5100 gledalcev). Na drugem mestu je seveda Celje (16.450 gledalcev v dveh dnevih). Najslabše, a v skladu s pričakovanji, so obiskane tekme v Hali Tivoli, v povprečju pa si je eurobasket v dveh dnevih v živo ogledalo 2419 gledalcev na tekmo.

Vstopnice so še na voljo

KOPER - Tekme v koprski Bonifiki niso povsem razprodane. Na spletni strani Eventima je možno nakupiti vstopnice za vse tekme. Za zanimivejša srečanja (Italija - Finska, Turčija - Grčija, Grčija - Italija in Turčija - Rusija) so sicer na razpolago samo še najdražje (35 evrov), za vse ostale tekme pa tudi najcenejše. Uro pred začetkom tekme pa je vstopnice možno nakupiti tudi pred dvorano. Današnji spored: Rusija - Švedska (14.30), Italija - Finska (17.45) in Turčija - Grčija (21.00).

POGOVOR - Alessandro Gentile, najmlajši član italijanske izbrane vrste

»Smo šele na začetku«

ZANIMIVOST Nakupili so 72 daljših postelj

»Zadovoljni so z namestitvijo in hrano,« nam je v eni sapi potrdil Marko Ferluga, odgovoren za področno prodajo v hotelih Lifeclass v Portorožu (na fotografiji V.S. z Belinellijem). Pred našim pogovorom smo se s tem tudi prepričali, saj so se italijanski košarkarji v vsej nastavili pred fotografije, ki so v objektiv ujeli ekipo in odgovorne v hotelu. Italijanska reprezentanca je z grško in turško nastanjena v hotelu Mirna. »Sploh niso komplikirani, saj so vendarle športniki,« je nadaljeval Ferluga. Ob prihodu reprezentance niso posebej zahtevali ničesar. V hotelu jim ponujajo mediteranski meni: glede na to, da imajo letno 40 % italijanskih gostov, italijanske prehranjevalne navade že dobro poznajo. Ferluga nam je zagotovil, da pašta ni prekuhanata, vsi pa imajo na voljo tudi italijansko kavo. »Izbira prehrane je res široka: na voljo imajo bife s štirimi različnimi predjedmi in topolini jedni. Postrežba vsekakor deluje 24 ur,« je pojasnil. Reprezentance se pri obrokih ne srečujejo, saj ima vsaka svoj urnik. »Kvečemu se igralci srečujejo, ko zapuščajo jedilnico,« je še povedal Ferluga.

Zaradi gostovanja košarkarjev so v hotelu morali nakupiti kar 72 večjih postelj, ki so dolge 2,20 metra. Ob koncu EP jih bodo odmagnili, nato pa jih bodo tržili. Pričakujejo namreč, da bi z njimi pravili v Portorož še druge športnike ... tiste »tavišče«. (V.S.)

Oče Ferdinando - Nando - Gentile je v italijanski izbrani vrsti zbral 132 nastopov, med drugim je leta 1991 osvojil tudi srebrno kolajno na evropskem prvenstvu. Za njim bo najbrž zgodovino italijanske košarke pisal sin Alessandro, ki je z 20 leti najmlajši član odprave. Med lovorkami ima že kolajno z mladinskoga prvenstva U20, po prvih nastopih v Bonifikiju pa je tudi med člani že opozoril nase. Z njim smo se pogovorili včeraj v Portorožu, kjer je reprezentanca nastanjena.

Ali ste tak začetek pričakovali?

Dveh zmag res nismo pričakovali, vedeli pa smo, da sta v našem dometu. In res smo dokazali, da smo na nivoju naših tekmecev.

Turčija je bila celo med favoriti v koprski skupini ...

Ne vem, kaj se pri njih dogaja. Vem, da so nas hoteli prekriti z njihovo fizično močjo, saj smo mi bolj »drobniki«, vendar smo vse obrnili v naš prid. Zaigrali smo zelo intenzivno in hitro.

Kaj je bilo odločilno za tak začetek?

Igralci smo se zelo dobro ujeli, delujemo kot skupina, druži nas tudi velika požrtvovalnost. Morda so nas ostali nekoliko podcenjevali ... Želimo pa dokazati, da znamo igrati košarko, pa čeprav je nekdo v to podvomil. Tudi trener je s svojimi nasveti odločilen faktor. Zavedamo pa se, da smo šele na začetku naše poti.

Seveda sta bili zmagi dobrodošli. Ali ni morda zdaj nevarno, da boste zaspali na lovorkih?

Res je. Z nogami moramo ostati trdno na tleh. Finska in Grčija sta nevarna tekmecka.

Kateri ekipi bi se radi izognili v drugem delu?

Na evropskem nivoju so vsi nevarni, tako da prej ali slej se moraš pač pomeriti s favoritem.

Alessandro Gentile bo 21. rojstni dan praznoval 12. novembra. Je najmlajši član reprezentance. V klubskem prvenstvu je zbral 15 nastopov v evroligi z milanskim Emporio Armani Milano

Trener Pianigiani je po zmagi s Turčijo izjavil, da bo težko nadaljevati s tem ritmom. Vas na tekma drugega kroga bolj skrbi pomanjkanje energije ali neizkušenost?

Smo mladi, zato nam energije ne manjka. Ravno z našo mladostniško zagnanostjo pa lahko nadoknadimo na izkušnjah, ki jih res nimamo veliko.

Veronika Sossa

SKUPINA A 3. KROG Nemčija

-	Ukraina	83:88	Belgia	- Velika Britanija
76:72	Francija	- Izrael	82:63	
Ukraina	3	3	0	220:207
Francija	3	2	1	244:208
Belgia	3	2	1	210:202
Nemčija	3	1	2	236:239
Vel. Britanija	3	1	2	211:235
Izrael	3	0	3	201:231
				0

PREOSTALI SPORED: jutri: 14.30 Velika Britanija - Nemčija; 17.45 Ukraina - Francija; 21.00 Izrael - Belgija; 5. krog (9. 9.): 14.30 Velika Britanija - Ukraina; 17.45 Nemčija - Izrael; 21.00 Belgija - Francija

SKUPINA B 3. KROG: Črna gora

-	BiH	70:76	Latvija	- Litva
59:67	Makedonija	- Srbija	89:75	

Litva	3	2	1	198:198	5
Latvija	3	2	1	218:214	5
Srbija	3	2	1	215:212	5
BiH	3	1	2	218:223	4
Črna gora	3	1	2	223:229	4
Makedonija	3	1	2	223:229	4

PREOSTALI SPORED: jutri: 14.30 BiH - Makedonija; 17.45 Srbija - Latvija; 21.00 Litva - Črna gora; 5. krog (9. 9.): 14.30 Latvija - Makedonija; 17.45 Litva - BiH; 21.00 Črna gora - Srbija

(NE)PRIČAKOVAN OBISK - Boška Tanjević na predstavitvi knjige v knjigarni Ubik v Trstu

Petrović, Primorski in cigara

»O EP ne bom govoril« - Ko je Gregorja Fučko zalotil s časopisom pod pazduhu ... - »Milan pač ni bil Trst«

»Boša ni človek, ampak roman,« beremo v knjigi Scarpette Rosse (Werther Pedrazzi), ki jo Tanjević drži v roki

KROMA

he je skrival časopis. Kaj je to, sem ga vprašal. Primorski dnevnik. Ok, tega lahko beres, sem ga oprостиš,« je začel Tanjević, ki sta ga včeraj spremljala hči Mija in sin Boris. Osrednja tema je bila knjiga Scarpette Rosse, v kateri avtor piše o zgodbah milanske ekipe Olimpia, ki ima pravzaprav tržaške korenine. Takratni predsednik tržaškega

kluba Stefanel se je namreč v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja iz Trsta (»Takratni župan, politiki in drugi so samo obljaljali in nič storili,« je bil oster Tanjević) preselil moštvo v Milan. »Na začetku smo imeli težave. V Trstu smo se imeli lepo, saj ni bilo takega pritiska. Milan pa ni najlepše mesto. Za nekaj časa sem se moral oddaljiti od družine. Sproščeni niso bili niti igralci. Nando Gentile se kot južnjak ni hitro znašel v tem severnem italijanskem mestu. Podobno Gregor Fučka. Da ne govorimo o Dejanu Bodirogi, ki je enkrat celo parikal pred milanskim Durom in mestni redarji so mu seveda odpeljali avto,« dejal Črnogorec, ki se je ob dvajsetletnici smrti (v tragični nesreči je umrl leta 1993) Dražena Petrovića. »Bil je mogoče res najboljši košarkar na svetu. Pravi ostrostrelec. Ni zgrešil enega meta. Gentile se bržkone dobro spominja finalnega srečanja pokala pokalov Caserta - Real Madrid, ko je Dražen za španski klub prispeval nemogočih 62 točk. Bil je fenomen. Košarkarski manjak (kot je tudi v svoji knjigi napisal tudi športni komentator in naš kolumnist Sergio Tavčar op-

GREGOR FUČKA

»Moč reprezentanc bomo ocenili šele v drugem delu EP«

Tako razmišlja nekdanji italijanski reprezentant, Slovenec Gregor Fučka, ki je sicer navdušen z začetnimi nastopi Slovenije in Italije. Intervju s Fučko boste lahko prebrali v južniški številki nasega dnevnika.

Kvalifikacije SP 2014: Slovenija in Italija OK

LJUBLJANA - Slovenska nogometna reprezentanca je na sedmi tekmi kvalifikacij za svetovno prvenstvo v Stožicah premagala Albanijo z 1:0 (1:0). Za Slovenijo je v 19. minutu zadel Kevin Kampl. Izbranci Srečka Katanca bodo naslednjo tekmo igrali v torku ob 20.30 v gosteh pri Cipru. V skupini B je Italija v Palermo z enakim izidom premagala Bolgare. Edini gol na tekmi je dosegel v 38. minutu Gjallardino. Če bo Italija v torku premagala še Čehe, se bo matematično kvalificirala na SP. Ostali izidi v skupini E: Norveška - Ciper 2:0, Švica - Islandija 4:4. Skupina B: Malta - Danska 1:2, Češka - Armenija 1:2. U21: Rusija - Slovenija 2:1.

PENNETTA KO - Beloruska teniška igralka Viktorija Azarenka se je uvrstila v veliki finale letošnjega četrtega turnirja za grand slam v New Yorku, potem ko je v prvem polfinalnem obračunu premagala Italijanko Flavio Pennetto s 6:4 in 6:2.

VUELTA - Francoz Warren Barguil (Argos-Shimano) je zmagovalec 13. etape kolesarske dirke po Španiji. Nibali (Astana) je zadržal rdečo majico.

ODBOJKA - EP, ženske: Italija - Švica 3:0. Danes: Italija - Francija.

av.), saj je treniral vsak dan. Še po treningu je pozno v noč metal na koš,« so bile besede Boške Tanjevića, ki malo pogreša stare čase. »Igrali smo prej za slavo kot za denar. Pravzaprav denarja ni bilo, saj so nam po kakem pomembnem uspehu podarili golf.« Boša je dobre besede namenil tudi novinarjem: »Če jih ne bi bilo, potem tudi mi ne bi obstajali. Gentile, Fučka, Cantarella ljude poznajo, ker so o njih v dobrem in tudi v slabem pisali časopisi in poročali televizijski dnevniki. Naloge športnikov pa je tudi, da jim odgovarjamo na vprašanja in smo jim na razpolago.« Na svoj račun so prišli tudi ljubitelji kulinarike. Tanjević je občinstvu zaupal, da je v Italiji najboljše jedel v restavraciji Baia del Re pri Modeni. »Zapomnite si,« je zaključil Boša in si nato pred knjigarno prižgal svojo cigaro. »Ali ste vedeli, da so slovenski mediji pisali, da ste si prižgali cigaro v dvorani Bonifikije?« Ti novinarji, res vse vidite,« se je posmejal in odšel proti Velikemu trgu.

Jan Grgič

Park Zion je zelo »alpski«, tam se počutiš kot doma

Vprašanje, kako je mogoče, da je toliko edinstvenih naravnih lepot na kopičenih na tako majhnem ozemljju, je seveda umestno. Odgovor je treba iskati daleč v preteklosti, ko se je ta visoka planota, ki nosi ime po reki Colorado – slednja jo prečka diagonalno od severovzhoda proti jugozahodu, izoblikovala. Pokrajina, po kateri hodimo in imamo vtis, da stojimo na trdnih tleh, se še vedno premika. Tla so nestabilna, izoblikovala so se skozi tisočletja in gre v bistvu za sedimentacijo, za nanos apnenca, peščenjaka in mineralov, proizvod nekdanjih oceanov, izbruhi vulkanov in erozije tal. Vsak novi nanos je pritiskal na spodnjo plast in jo utrdil z minerali ter tako sestavil dokaj homogene debele plasti, ki so jih kasnejše erozije delno razkrile. Kiparska moč vode je torej razkrila lepoto kamnitega osrčja planote Colorada. To se je dogajalo v obdobju, ki se je začelo pred 6 milijoni let in se končalo nekako pred milijonom let. V tem času je voda odlapila v Tihu ocean ogromne količine materiala in tisto, kar danes vidimo, je ostanek puščenja, ki ga je voda pustila za seboj. Najlepše to opazimo v Grand Canyonu, kjer je reka Colorado razkrila sloje stare 1,8 milijarde let. Severno pa je v nacionalnih parkih, ki sem jih tu opisal, vidnih približno 300 milijonov let, kolikor jih je pač voda potrebovala, da je izoblikovala to pokrajino. Zanimivo je, da si parki med seboj niso podobni, ampak se drug od drugega močno razlikujejo, čeprav je geološka zgodbina

je danes osrednji del Severne Amerike, ki bil nekoč ocean. Premiki, ki so se s potresi in vulkanskimi izbruhi dogajali v trias in v jurskem obdobju, nekako med 245 in 144 milijoni let, so grobo oblikovali sedanjo pokrajino južnega Utaha in severne Arizone. To so bila zelo sušna obdobja z močnimi vetrovi, ki so nanašali in odnašali oster pesek in tako klesali oblike, ki jih danes občudujemo. Reke, predvsem Colorado, so to delo dopolnile s silo, ki jo premore samo voda.

Toliko za kratek geološki uvod, morda malce dolgočasen, vendar potreben za odgovor na uvodno vprašanje, kako je mogoče, da je toliko lepote združene na sorazmerno tako majhnu ozemlju, da je pokrajina tako raznolika, da vidiš drugačno sliko vsakič ko se ozreš na drugo stran.

Uvod, ki je toliko bolj potreben za obisk v naslednjem nacionalnem parku Zion, na jugozahodu Utaha, že blizu meje z Nevado. Ko vstopiš v park s severa namreč takoj zagledaš nekaj nenašavnih gora: pobočje je kamnitno, videti je kot apnenec, vendar je videti kot porozano na pravokotnike z dolgimi vodoravnimi in navpičnimi rezimi. Tega naredil človek, to je izoblikovala narava sama, z vodo in vetrom, v tisočletjih. In videti je prav neverjetno.

Park Zion sam je svet v malem. Tu ni rdečih skal, tudi kanjon, ki sestavlja srce parka, je popolnoma drugačen od ostalih kanjonov na tem območju. Tu smo na robu nekdanje planote in to opa-

Smo na robu nekdanje planote in to opaziš oziroma občutiš sam

vrhovih bližnjih gora. Zgradili so ga v 20. letih prejšnjega stoletja, ko so bili avtomobili drugačni, in je tudi zelo ozek. Čakata te torej slaba dva kilometra zelo previdne in počasne vožnje. Ko pa zapelješ iz predora, prideš v drug svet.

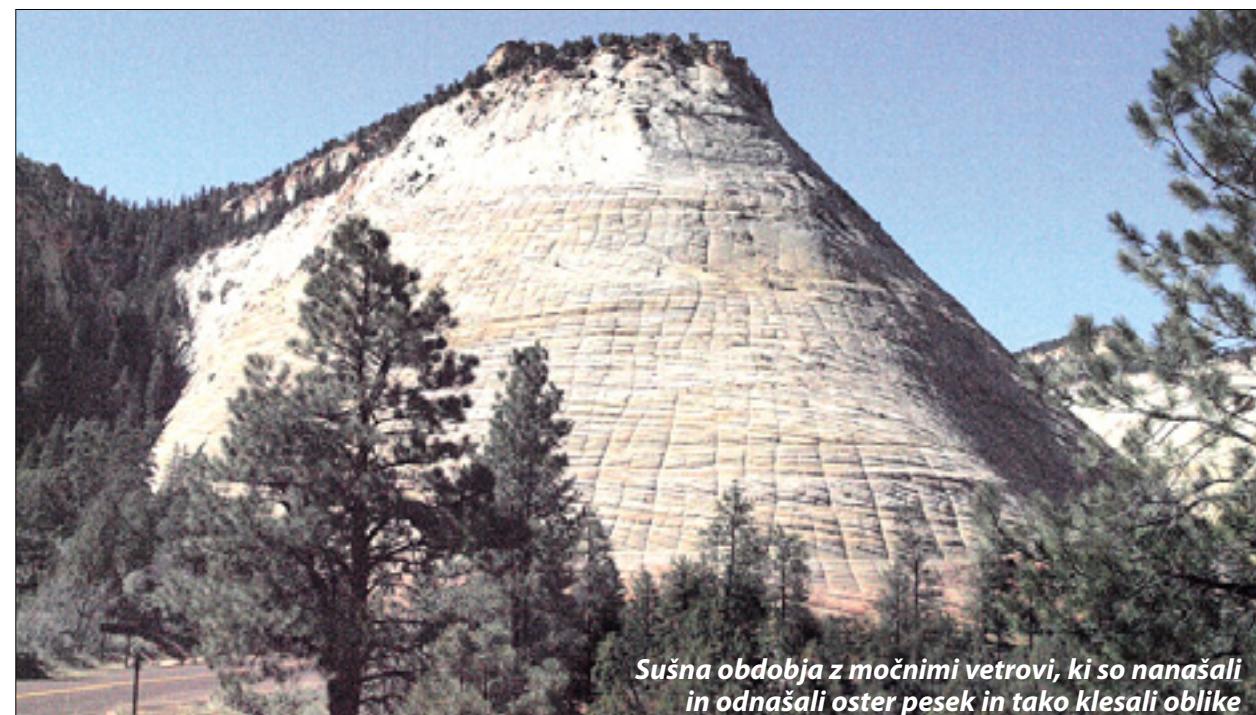
Kako naj rečem, nacionalni park Zion je v primerjavi z vsemi, ki sem jih

pa je strogo prepovedano in prepoved okrepčevalnica, običajni hamburger ali hot dog si lahko privoščiš, pa nekaj pičače. Med drugim tudi pivo, čeprav imaš tudi tu zelo zanimivo prepoved. Alkoholne pičače moraš popiti na območju okrepčevalnice in velika rdeča tabla te opozarja, kako daleč (pravzaprav blizu) lahko hodiš s pločevinko ali steklenico piva v roki. Seveda je za kršitelje predvidena globa.

Približno na sredi kanjona je tudi okrepčevalnica, običajni hamburger ali hot dog si lahko privoščiš, pa nekaj pičače. Med drugim tudi pivo, čeprav imaš tudi tu zelo zanimivo prepoved. Alkoholne pičače moraš popiti na območju okrepčevalnice in velika rdeča tabla te opozarja, kako daleč (pravzaprav blizu) lahko hodiš s pločevinko ali steklenico piva v roki. Seveda je za kršitelje predvidena globa.

Če bi me zdaj vprašali, ali se spleča obisk tega parka, bi kljub vsemu odgovoril pritrilno. Predvsem zaradi urejenosti, zaradi spoštovanja do obiskovalcev pa tudi zaradi zelo jasnih pravil, kaj lahko počneš in česa ne smeš. In ne nazadnje tudi za ugotavljanje, kako zelo Američani ta pravila spoštujejo.

Prepoved okrepčevalna s stodolarsko globo, če te zalotijo

Sušna obdobja z močnimi vetrovi, ki so nanašali in odnašali oster pesek in tako klesali oblike

vseh dejansko zelo podobna, rekli bi skoraj, da je enaka.

Ce želimo stvari zelo poenostaviti, bomo rekli, da je bila Amerika nekoč tuk današnje Afrike. V Namibiji to lepo vidiš še danes, ko se visoka planota spusti strmo naravnost proti oceanu. Kjer

zid oziroma občutiš sam. Kmalu po vstopu v park in ogledu teh »porezanih« gor, mimo katerih te povede cesta, zapelješ v ozek predor. Zelo dolg je ta predor, nikoli mu ni konca, le tu pa tam se odpre nekakšno okno, kjer se sopotniki lahko za trenutek razgledajo po

V kanjon z avtom ne smeš, parkirati moraš pri sprejemnem centru bližu izhoda ali, če hočete, južnega vhoda, od tod pa nadaljuješ z avtobusom. Veliki avtobusi s prikolico, seveda brezplačni, ker je prevoz vključen v ceno vstopnice, prevažajo obiskovalce po dolini, dolgi nekaj več kot 12 kilometrov, z več vmesnimi postajami. Od teh postaj potekajo razne sprehajjalne poti, kraješ ali daljše, lahke ali zahtevne, vse odlično označene in lepo urejene. Hodiš izven sprehajjalnih poti je strogo prepovedano (global!). Vse je urejeno in tudi zelo varno. Najbolj obiskan je severna končna del kanjona, 3,5 kilometra dolga krožna pot ob potoku; prijetna, z lepimi razgledi, a za nas pravzaprav nič posebnega. To imamo tudi pri nas, razen neveric, ki pri nas bežijo, tu pa se nastavljajo in čakajo hrano.

Veliki avtobusi s prikolico brezplačno prevažajo obiskovalce po dolini

Velika rdeča tabla te opozarja, do kod lahko hodiš s pločevinko ali steklenico piva

Rai Tre bis**SLOVENSKI PROGRAM****Na kanalu 103**

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledita Utrip Evangelija in Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

7.00 8.00, 9.00 Dnevnik **7.05** Nan.: 14° Di-stretto **8.20** 16.15 Dok.: Quarck Atlante – Immagini dal pianeta **9.10** Rai Educational **10.15** Linea Verde Orizzonti **10.55** Nad.: La casa del guardaboschi **11.40** Nad.: Un ciclone in convento **13.30** Dnevnik **14.00** Re-portaža: Easy Driver **14.35** Linea blu **17.00** Dnevnik **17.15** Aktualno: A Sua immagine **17.55** Dok.: Passaggio a Nord Ovest **18.50** Igra: Reazione a catena **20.00** 0.35 Dnevnik **20.35** Techetechetè, vista la rivista **21.15** Film: Maschi contro femmine (kom.) **23.30** Aktualno: Cinematografo

Rai Due

7.00 Risane **9.20** Dok.: Voyager Factory **10.05** Sulla Via di Damasco **10.40** Nan.: Il nostro amico Charly **12.10** Nan.: La nostra amica Robbie **13.00** Dnevnik **13.30** Avto-mobilizem: Formula 1, VN Italije (Monza) **13.45** Pit Lane **14.00** Avtomobilizem: For-mula 1, VN Italije (Monza), prenos kvalifi-kacij **15.30** Nan.: Squadra Speciale Colonia **16.25** Nan.: Squadra Speciale Stoccarda **17.15** Nan.: Squadra Speciale Lipsia **18.05** Nan.: Sea Patrol **19.35** Nan.: Squadra Spe-ciale Cobra 11 **20.30** 23.25 Dnevnik **21.05** Nan.: Castle **21.55** Nan.: Elementary **22.40** Nad.: Senza traccia **23.40** Rubrike

Rai Tre

7.00 Rai Educational **8.50** Dok.: Geo Ma-gazine **9.15** Film: Gente felice **10.35** Film: Io, mammeta e tu **12.00** Dnevnik in šport **12.25** Aktualno: Tgr Il Settimanale **13.00** Tim-buctu – I viaggi di Davide **13.10** Nad.: King-dom **14.00** Deželni dnevnik, sledi Dnevnik, Tg3 Pixel **14.50** Film: Pane, amore e... An-dalusia **16.20** Film: Totò, Peppino e... la ma-lafemmina **18.05** Nad.: I misteri di Murdoch **18.55** 23.20 Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.25** Nad.: Common Law **21.05** Film: The Core **23.40** Premio Campiello

Rete 4

6.50 Media Shopping **7.40** Nan.: Caro maestro **9.30** Benvenuti a tavola Nord vs. Sud **10.30** Ricette all'italiana **11.30** Dnevnik in vremenska napoved **12.00** Nan.: La signo-ra in giallo **14.00** Dnevnik, in vremenska na-poved **14.45** Aktualno: Lo sportello di Fo-rum (v. R. Dalla Chiesa) **15.30** Ieri e oggi in Tv **16.45** Film: Perry Mason **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tierra de Lobos **20.30** Nan.: Tempesta d'amore **21.20** Film: Nessuna verità (akc.) **23.30** Film: Sea change – Delitto perfetto

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Promet-ne informacije in vremenska napoved **8.00** Dnevnik in vremenska napoved **9.10** Nad.: Il mammo **10.00** Melaverde - Estate **11.00** Forum **13.00** Dnevnik in vremenska na-poved **13.40** Nan.: Better with you **14.45** Nad.: Hart of Dixie **15.45** Film: Ritorno al-la laguna blu **18.00** Film: Rosamunde Pil-cher – La casa vuota **20.00** Dnevnik in vre-menska napoved **20.40** Paperissima Sprint **21.10** Film: Rosamunde Pilcher – Lascia che sia amore **23.05** Film: So che tornerai

Italia 1

7.00 Nan.: Quelli dell'intervallo **7.20** 9.30 Risane **9.05** Nan.: Power Rangers Samu-rai **10.50** Nad.: Merlin **12.25** Dnevnik, vre-menska napoved in športne vesti **13.40** Film: Il ritmo del successo **15.55** Film: Bandslam **17.55** Magazine Champions Lea-

gue **18.30** Dnevnik **19.00** Nan.: Life bites **19.15** Film: Il ritorno della scatenata dozina (kom.) **21.10** Film: Jurassic Park 2 (pust.) **23.05** Film: Triassic Attack – Il ri-torno dei dinosauri

La 7

7.00 7.55 Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **9.40** Coffee Break **11.00** 20.30 In On-da **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nad.: Cuore d'Africa **16.30** Nan.: The Di-strict **18.10** Film: La libreria del mistero **20.00** Dnevnik **21.10** Atlantide – Storie di uomini e mondi **23.30** Film: Canzoni di Carla

Tele 4

7.00 8.30, 13.20 Dnevnik **7.25** 12.45 Roto-calco Adnkronos **7.40** Dok.: Borgo Italia **8.05** Dok.: Luoghi magici **13.00** Le ricette di Giorgia **13.45** Variete: Voci in piazza **17.00** 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **17.30** Happy Hour **18.00** 20.00, 21.00 Qui studio a voi stadio **19.05** Tg Confartigianato **23.30** Trieste in diretta

Slovenija 1

6.05 Kultura **6.10** Odmevi **7.00** Odd. za otroke: Radovedni Taček **7.15** Zgodbe iz školke **7.45** Otroške oddaje in risane nani-zanke **9.15** Male sive celice **10.00** Inf-odrom **10.05** Dok. film: Poletni tabor **10.20** Moja soba **10.40** Nad.: Zakleta bajta **11.20** Film: Skrivnost **13.00** Poročila, športne vesti, vremenska napoved **13.25** Tednik **14.20** Prava ideja! **14.45** Na lepše **15.20** Alpe-Donava-Jadran **15.50** Dok. serija.: Lovci teme **16.25** O živalih in ljudeh **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **17.15** Na vrtu **17.40** Dok. serija: V oblasti strojev **18.35** Ozare **18.40** Risanka **18.55** 22.15, 23.40 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.25** Utripi

20.05 Film: Bela Masajka **22.45** Nad.: Sinovi anarhije **23.35** Ozare

Slovenija 2

9.40 Skozi čas **9.50** Slovenski utrinki **10.20** Slovenci po svetu **11.35** Umetnost igre **12.05** Osmi dan **12.40** Festival novih skladb FENS 2013, najstniški **13.55** Avtomobilizem: Formula 1, VN Italije (Monza), prenos kvalifikacij **15.05** Nogomet: EP – kvalifi-kacije, Slovenija – Albanija, pon. **17.00** 20.00 Košarka: EP **17.35** Košarka: EP, Hrv-aška – Poljska, prenos

20.50 Košarka: EP, Gružija – Slovenija, prenos **23.20** Freddie Mercury brez maske

Slovenija 3

6.00 Sporočamo **6.05** Dnevnik **6.25** Pri-morska kronika **7.40** Slovenska kronika **8.55** Žarišče **12.10** Satirično oko **13.30** Prvi Dnevnik **14.15** Tedenski pregled **16.10** Kontaktna oddaja z ministrom za zdravje Tomažem Gantarjem **17.30** Poročila ob pe-tih **17.50** Kronika **19.00** Dnevnik **20.00** 23.10 Satirično oko **20.15** Politik, to sem jaz! **20.50** Svet v besedi in sliki **21.10** Utrip (pon.) **21.30** Žarišče

Koper

14.00 23.40 Čezmejna Tv **14.20** Nogomet: Slovenija – Albanija **16.15** Dok.: La Gran-de Epoque **17.15** Arhivski posnetki **18.00** Žogarija **18.35** Vreme **18.40** Primorska kro-nika **19.00** 22.00 Vsedanes - TV dnevnik **19.25** Šport **19.30** Jutri je nedelja – verska oddaja **19.40** Avtomobilizem **19.55** Potopisi **20.25** L'appuntamento **21.10**, „Q“ **22.15** Ri-vedere che piacere

Tv Primorka

11.00 Dnevnik, Tv Primorka, vreme, Kul-tura, Napovedujemo... **11.30** Tv prodajno okno **12.00** Videostrani **16.30** Tv prodajno okno **17.00** Film: Kralj Trnovec **17.50** Koncert: Prijatelji ostanimo prijatelji, 1. del **19.00** Pravljica **19.15** Duhovna misel **19.30** Tedenski pregled **20.00** Moji časi **20.35** Primorska znamenja **21.40** Na Po-stojnskem **22.10** Tedenski pregled **22.30** Glasbeni večer

POP Pop TV

7.00 Risane in otr. Serije **10.40** Nan.: Mor-ske dekllice - H2O **11.10** Film: Dokler naju-jackpot ne loči (kom., i. C. Diaz) **13.05** Se-rija: Razočarane gospodinje **14.00** Serija: Denar ali ženo? **14.30** Serija: Zmenki mili-jonarjev **15.25** Serija: Petične nosečnice **16.25** Film: Zagrete navijačice 2 **18.15** Nad.: Trafika **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00** Film: Tvoji, moji, najini (kom.) **21.40** Film: Odklenjen (i. B. Cooper) **23.40** Film: Siriana (i. G. Clooney, M. Damon)

Kanal A

6.00 Risane **8.25** Urbani iziv **8.50** Serija: Zakladi s podstrešja **9.40** 19.10 Serija: Ne-wyorški gasilci **10.25** Serija: Steven Seagal – Varuh zakona **10.50** Astro Tv **12.25** Tv Prodaja **12.40** Film: Zasebno letovišče **14.20** Film: Neznanec **16.10** Čarowne Crissa Angela **17.05** Serija: Preživel sem ja-ponski kviz **18.00** Svet – Povečava **18.30** Odklop **20.00** Film: Mumija **22.10** Film: Mafiji blues

RADIO**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar in napovednik; 7.25 Prva izmena: dobro ju-tro; Kulturni dogodki; 9.00 V kraljestvu sa-mospesva; 10.00 Poročila; 10.15 Kralj čar-dasa; 11.00 Studio D - Chic; 12.30 Otroški kotiček, sledi Music box; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Music box; 14.30 Tretja izme-na; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Jazz odtenki; 18.00 Mala scena: Izidor Cankar – Janko Petrovec: S poti – ra-dijska igra, režija Vladimir Jurc – 4. del; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 5.00 Jutro na RK; 5.50 Kronika; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinopti-kom; 9.00 Sobotna in pol; 9.10 Prireditev da-nes; 10.00 Torklja; 12.00 Kulinarični koti-ček; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Oddaja o morju in pomorščakih; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.16 Sve-žemodra selekcija; 17.30 Primorski dnev-nik; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Legende; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 KOKTA.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik,

Rai Sobota, 7. septembra
Rai 3, ob 21.05

The core

ZDA Velika Britanija 2003

Režija: Jon Amiel

Igrajo: Aaron Eckhart, Hilary Swank, Stanley Tucci in Delroy Lindo

Iz neznanih razlogov se je Zemljino notranje jedro prenehalo vrjeti. Za- radi tega je začelo hitro popuščati elektromagnetno polje planeta, ki nas varuje pred smrtonosnim sevanjem. Življenje na Zemlji se v trenutku drastično spremeni. V Bostonu umre 32 ljudi, vsi na de-setih sosednjih ulicah. V San Fran-ciscu je unič

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

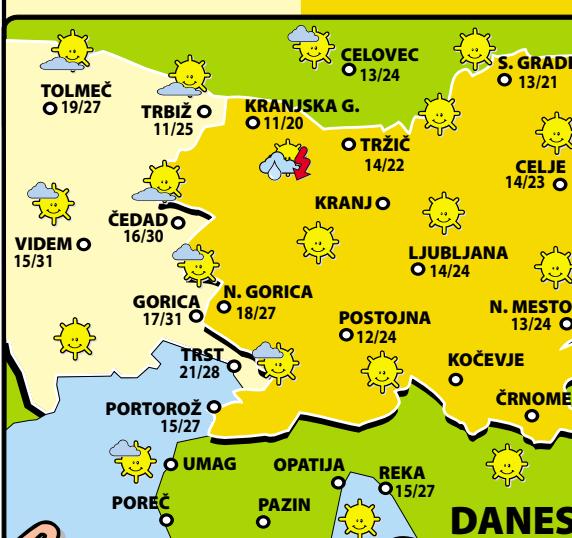
DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.33 in zatone ob 19.31
Dolžina dneva 12.58

Anticiklon, ki je prisoten nad Italijo nam bo zagotavljal stabilno vreme do noči na pondeljek. Od pondeljka dalje, ob poglabljanju ciklonskega območja bodo začeli dotekat bolj vlažni in nestabilni jugozahodni tokovi; začelo se bo bolj jesensko vreme.

Po nižinah in ob morju bo jasno do zmerne oblago vreme. Pihali bodo krajevni vetrovi. V hribih bo zmerne oblago do spremenljivo.

Precjer jasno bo, predvsem v severni Sloveniji ter v hribovitem svetu na zahodu pa bo občasno nekaj več oblakov. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 15, ob morju okoli 17, najvišje dnevne od 24 do 28, na Primorskem do 30 stopinj C.

Jutri bo pretežno jasno in prijetno toplo. V pondeljek se bo čez dan oblago počela. Pojavljati se bodo začele krajevne padavine. Nekoliko hladnejše bo.

NA DANŠNJI DAN 1973 – Podobno kot dan prej se je marsik spet ogrelo nad 30 °C, ponekod v notranjosti je bila izmerjena najvišja temperatura v septembru po letu 1950. V Tolminu so namerili 33,5 °C, v Ilirski Bistrici 32,5 °C, v Ljubljani 31,3 °C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 5.34 najvišje -47 cm, ob 12.04 najvišje 53 cm, ob 18.20 najvišje -37 cm, ob 24.01 najvišje 22 cm.
Jutri: ob 5.49 najvišje -36 cm, ob 12.25 najvišje 50 cm, ob 18.52 najvišje -36 cm, ob 24.31 najvišje 13 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 23,2 stopinje C.

TEMPERATURE °C
500 m ..... 26 2000 m 10
1000 m ..... 21 2500 m 7
1500 m ..... 13 2864 m 6
UV indeks bo sredi dneva v krajih z jasnim vremenom po nižinah do 6 in v gorah 6,5.

Iranski zunanji minister Zarif obsodil holokavst

TEHERAN – Iranski zunanji minister Mohamed Djavad Zarif je na družbenem omrežju Facebook zapisal, da Iran obojajo nacistično iztrebljanje Judov med drugo svetovno vojno. To je v diametralnem nasprotju s stališči nekdajnega iranskega predsednika Mahmuda Ahmadinedžada, ki je vehementno zanikal, da je do holokavsta sploh prišlo. "Obsojamo nacistični pokol Judov, obsojamo pa tudi sionistično pobijanje Palestinev", je Zarif zapisal na svojem Facebook profilu, kjer je objavil besedilo intervjuja za iransko tiskovno agencijo Tasnim. Zarif je prav tako zapisal, da si je o holokavstu na družbenem omrežju Twitter izmenjal mnenja s hčerjo voditeljice demokratov v ameriškem predstavnikiškem domu Nancy Pelosi. (STA)

Znanstveniki v Tihem oceanu odkrili največji vulkan na svetu

HOUSTON – Znanstveniki so v vodah Tihega oceana odkrili največji vulkan na svetu. Vulkan pod morsko gladino z imenom Masiv Tamu se nahaja 1500 kilometrov zahodno od Japonske, je povedal William Sager, profesor Univerze Houston, ki je vodil ekipo znanstvenikov. Po besedah Sagerja pa je na novo odkriti vulkan tudi eden največjih v Osončju. Neaktivni vulkan Masiv Tamu se razteza na območju, ki je veliko nekaj več kot 300.000 kvadratnih kilometrov. V primerjavi s tem največji aktivni vulkan na svetu, Mauna Loa na Havajih, obsega le piškavih 5000 kvadratnih kilometrov. (STA)

Literarni natečaj Založništva tržaškega tiska

Po koncu začetek

Mango

»Tako prijetno toplo je« je pomisla z dlano na segretem kaljenem steklu sejne sobe. Zunaj je bilo sanjsko: jesen je prinesla znosnejše temperature, turisti so bili že nazaj v svojih državah, listi dreves so počasi začeli spremenjati barvo. Ahhh... Res je oboževala Barcelono v tem letnem času... Toplotu je počasi lezla po njeni roki vse do trupa. Čutila je, kako jo polni z energijo. Kako jo segreva – od znotraj. Za trenutek je zaprla oči in globoko vdihnila mrzel klimatiziran pisarniški zrak. »Isabel, kaj pa ti misliš? Lahko speljemo še ta projekt ali ne?« je zaslila tisti odmrev glasu v svoji glavi, kot da bi prihajal kilometre stran. Popolnoma je onemela, niti sanjalo se ji ni o čem so se pogovarjali zadnjih deset minut. »Oprostite gospod Krüger, a mi lahko še enkrat poveste za kaj gre?« Kot vedno, ko mu nekaj ni bilo všeč, je povzdignil obrv in se odkašljal. »Khm... ja... vem, da smo zasedeni, a me je pred kratkim kontaktirala stranka, ki je ne moremo zavrniti. Saj poznaš Croix, tisto novo ameriško couture blagovno znamko? No, sirijo se v Španijo in želim, da prevzameš še ta projekt.« »Ah...« še vedno je bila nekoliko omotična... »V redu« je zaslila tisti glas iz lastnih ust. Kaj pa naj bi storila? Reči ne pravzaprav sploh ni bila možnost. Nekoliko začudeno, da je vse skupaj dosegel popolnoma brez odpora, je pokimal in ji podal roko. »Potem je dogovorjeno. Moj pomočnik ti bo prinesel vse potrebno, da se boš lahko pripravila na informativni sestanek naslednji teden.« Sunkovito je spraznil svoj espresso in se hladno nasmehnil. »Lep dan!«

»Kako si neumna!« je takoj ko je zaprl vrata zaslila glas v svoji glavi. »Speti je naredil isto: Vsakič ko mu teče voda v grlo preloži breme nate. Saj je še polno drugih vodij ki imajo manj dela. Polno drugih, ki se morajo še dokazati. Polno drugih... «...ki bi naredili slabše!« ga je zatrla. Bila je najboljša, zato jo je imel Krüger tudi tako rad. Vikend ali delovnik, zgodaj zjutraj ali pozno zvečer, poletje ali zima – vedno je dala vse od sebe, vedno je vse dokončala pravočasno. Obrnila se je nazaj proti oknu in dokončala že svoj tretji espresso, čeprav je bilo komaj deset zjutraj. Pogled ji je spet odijadal preko stekla, dalec proti peščeni plazi, kjer so se ljudje nastavljali še zadnjim toplejšim žarkom tega leta. Koliko takih dni je že zamudila zaradi dela? Koliko jih še bo?...Zakaj? Stresla je glavo in se sunkovito obrnila stran od okna. »Ne že spet!« je zaustavila tok misli preden bi jo znova odnesel. Z obema rokama se je utrujeno porinila s stola in odšla proti svoji pisarni. »Danes bo spet dolg dan...«

Fascikel. Preklet fascikel. Kako ti lahko en kup dokumentov tako zlahko pokvari dan? Pola za polo, prospekt za prospektom, opis za opisom – vrtele so jí je od novih informacij, kup pa se trmastno ni in ni hotel zmanjšati. »Zakaj?« je zaslala glas... MORA se čim prej prebiti skozi papirje, da lahko začne pripravljati predstavitev. »Zakaj?« je še enkrat zaslala, tokrat glasnejše. Ubi-

jalo jo je, ni mogla več, preveč je bila izčrpana... trikrat je že začela brati isti odstavek brief-a in se ji še vedno ni sanjalo kaj piše. Za trenutek je zaprla oči. Samo za trenutek, da bi se malo zbistrala. »Zakaj spet hitiš na novem projektu, če smo komaj včeraj zaključili prejšnje? Zakaj Isabel? Zakaj se ne znaš upreti, reči ne... iti na dopust? Že tri leta ga odlasaš! Zakaj prekleti opazuješ plažo samo skozi okno, čeprav je le nekaj sto metrov stran... Zakaj?«

Ko je končno izstopila iz moderne steklene stolpnice je sonce že zahajalo. Bila je izčrpana, izmozgana, gotova – a si ni mogla dovoliti iti domov. Ne danes. Prav je imel, glas in notranjosti. Zakaj gleda plažo le iz petnajstega nadstropja? Zakaj si ne vzame niti trenutka zase? Nekaj jo je vleklo tja, čeprav so jo žulji v petkah tako tiščali, da je komaj čakala, da se vrže na svoj usnjen kavč. Stekla je čez cesto, kljub temu da je še vedno svetla rdeča...«

Kmalu se je pred njo razprostila široka peščena plaža, ki je pravljčno žareža v rdečerumeni svetlobi sončnega zahoda. Usedla se je na prazno klopco pod palmo in zaprla oči... same so se zaprle... »Tako ja... začutiš topilno sončni žarkov, ki ti božajo obraz« je čez čas zaslila žameten glas z leve. Presenečeno se je obrnila in zagledala starca, ki je z zaprtimi očmi gledal proti soncu. Njegov gubast obraz je kar zarel v zlati svetlobi. Prestrašeno se je presedla nekoliko vstran. »Počasi... globoko vdihni slan morski zrak... začuti... kako počasi polni tvoja pljuča« je uživajoče nadaljeval. »Pođi stran od tega čudaka« je odmevalo v njeni glavi – a ni mogla. Nekaj ji ni dovolilo oditi. Oči so se ji za-

prle nazaj... »Sezuj si čevlje« je kar naenkrat spet prekinil dolgo tišino. »Sezuj si čevlje« je še enkrat ponovil in pokimal, kot da bi ji hotel sporociti naj se ne boj. Zalotila se je, kako se je začela počasi sezuvati. »Isabel, kaj delaš? Zakaj ubogaš... – Joji... kako paše!« jo je kar naenkrat prevzelo, ko je svoji žuljavi stopali osvobodila petk... Počasi ju je položila na segrete ploščice – nemudoma jo je zajel val mravljincev. »Ahhh... Nikoli si nebi mislila, kako prijetne so lahko te hravape ploščice« je z zaprtimi očmi pomislila, ne da bi se zavedala, da je to dejansko zamomljala. Še enkrat je globoko vdihnila... Končno... v prvi vrsti na konkertu tišine. Končno... v miru, sama s sabo.

Z njene leve je kar naenkrat začelo šumeti – počasi je odprla oči. Nekaj je imel v roki... plastično vrečko? »Ljudje smo res čudna bitja...« je kar naenkrat začel govoriti s pogledom daleč proti obzorju. »Vprašaj kogar kol, in na koncu koncev ti bo povedal enako... v življenju išče srečo.« Presedel se je bliže, tako da sta se skoraj že dotikala. Ni vedla zakaj, a se mu je le prijazno nasmehnila. Počasi je segel v vrečko in iz nje potegnil velik rdečerumen mango. Začel ga je vrteti po rokah, da bi si ga ogledal iz vseh strani... ga prislonil k nosu, da bi

ŠIFRA: **LENSKY**

zavohal njegovo sladko aroma... »Iščemo jo povod: v otrocih, v oblekah, v novi hiši, v partnerju... v službi.« Odprl je zaravel žepni nož in previdno, kakor da bi pazil, da sedeža ne bi bolelo, rezilom nežno predrl kožo pri vrhu. »A se nam vsakič, ko jo hočemo ujeti vedno znova izmazne skozi prste.« mojstrsko je nadaljeval, vrtel rezilo okoli in okoli – popolnoma skoncentriran, da slučajno ne bi zgrešil delčka lupine, da slučajno ne bi zarezal pregloboko v sočno rumento meso. »Tako si zapolnilo življenje, da se sploh ne zavedamo, da smo morec nekoč na razpotju zavili napacno...« Spirálni olupek se je v vsakim potegom rezila približeval vrečki v njegovem naročju. »Da smo ujeti v živem pesku vsakdana, spirali rutine... mislimo, da mi posedujemo lastnino, v resnic pa... ona poseduje nas.« Prisel je do konca – vrečka je glasno zašelestela, ko je spirálni olupek je odpadel vanjo. Za trenutek je zavladala tišina... popolna tišina. Ni slišala ničesar - ne tekačev, ne zaljubljenih parčkov, ne ostalih sprejalcev - vse je zbledelo v ozadje. Le ona, on in perfektno olupljen oranžno-rumeni mango pred njima. Ponosno se je nasmehnil in se počasi obrnil proti njej. »Če boš čakala, da ti družba da to kar išče, ne bo prišlo nikoli. NIKOLL.« Prijel jo je za konko in ji ga previdno položil vanjo, tako da ga je s prsti držala na delu, ki je bil prekrit z vrečko.

Gledala sta se, eden zraven drugega, iz oči v oči... Tiščalo jo je v glav... Spet so jo obliili mravljinici... »Ampak...« počutila se je kakor da bi prvič spregovorila, »kje pa naj bi potem našli srečo?« se je zaslila tihu vprašati. Ljubeče se je nasmehnil: »če twoja kolesa niso okrogla, potem bo vsaka vožnja neudobna, ne glede na kvaliteto ceste...« ozrl se je nazaj proti bleščečemu zalogu. »Srečo najdeš le v sebi...«

Šumjenje valov... kriki galebov... začutila je svoje srce, kako ji je počasnom ritmu poganja kri po telesu... tu dum... tu dum... tu dum... prijetno topilno v trebuhi... ščemene v glavi... Počasi je zarila zobe v sladki sedež... nenadoma jo je zazil val veselja, ekstaza zadovoljstva, s katero se ni mogel primerjati nobeden uspešno končani projekt, nobeden sekrs za eno noč. Zajel jo je občutek, ki ga že tako dolgo ni začutila, da splotni ni več vedela da obstaja... – odprla je oči in pred sabo zagledala nasmehjan bradati obraz berača. S spremnim gibom je odrezal kos manga in si ga vrgel v usta. Presenečena se je zasmehala: »Smem izvedeti kako ti je ime?« Miguel se je nasmehnil nazaj. Brez besed ga je za trenutek pogledala naravnost v oči – in ga tesno objela. »Miguel... hvala ti.«

PO KONCU ZAČETEK

Literarni natečaj Založništva tržaškega tiska

GLASUJEM ZA:

Mango

ŠIFRA:

Lensky

Objavljeno v Primorskem dnevniku dne 7. septembra 2013

IME IN PRIIMEK _____

KONTAKT (telefon ali e-mail) _____

Odrezek pošljite na naslov Založništvo tržaškega tiska, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst ali oddajte v Narodni in študijski knjižnici v Trstu.